

ଦଣ୍ଡନାଟ ।

[ପ୍ରଥମରେ ପ୍ରଭୁ ଯହୁତ କାଳକା ସୁଆଳ ।]

ସେଠାରେ ଡେଇଁ ଶ୍ରେଣୀ କାଳକାଙ୍କ ବର ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁବା ।
ଅଗୋମାତଃ । ଅମ୍ଭ ଦଣ୍ଡ କାମନା ସଫଳ କରନ୍ତୁ ।

କାଳକା କହିଲେ, ହେ ପୁତ୍ରମାନେ ତୁମ୍ଭ କାମନା ହେଲ
ହେବୁ । ଏହା କହି କାଳକା ବହାରି ଗଲେ ।

[ଗୀତ—ଝପା ଡାଲ]

ଏ ଭାବରୁ ଉତ୍ତରକର ଆଗମନ ।

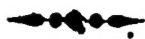
ନାଚେ ନାଚେ ରେ । ଯାନନ୍ତ ପଶୁପତି । ତଦ । ନାରଦ ଆଦିକ
ପୋଷ୍ଟନ ଗାବେ, ତୁମ୍ଭରୁ ବାଣୀ ବଜାବେ । ମାତା ପାଷାଣ ଅଗତ
ଗାବେ । ଭିର ବାଜେ ମୃଦୁଙ୍ଗ । ଦେଖନିବାଲେ ଦଂ ସନ୍ତ-
ବାରେ ଦୁଃ । ଗୁମ୍ଫା ଶାଳେ ଗୁମ୍ଫା ଗୁମ୍ଫା ଗୁମ୍ଫା ଗୁମ୍ଫା । ୧ । ଗୋଷ୍ଠୀ
କୈରବ ସଙ୍ଗୀନ ଗାବେ । କାର୍ତ୍ତିକ ଗାନ ଉଠାବେ । ଭୁବନାୟକ
କଲ୍ କଲ୍ ଗାବେ । ସର୍ପ ଗାବେ ଝୁଁ ଝୁଁ । ଦେଖନେ ବାଲେ ଦୁଃ
ଦୁଃ ବାଜେ ଦୁଃ । ତମ୍ଭରୁ ବାଜେ ତବ୍ ତବ୍ ତବ୍ ତବ୍ । ୨ ।
ଡୋଲ ଖଡ୍ଗେ ଘନ ଘନ ବାଜେ ! ଜାଲ ବାଜେ ଝୁମ୍ ଝୁମ୍ । ନାମ
କଳନ କବଚନ୍ତ୍ର ବଜାବେ । ଧାବତ ଶିବିଗଣ ହାଲ୍ । ଦେଖନେ
ବାଜେ ଦୁଃ ଦୁଃ ବାଜେ ଦୁଃ ଦୁଃ ଦୁଃ ଦୁଃ ।

ଭୀର ନରକ ଡାକବାର । ଅରେ ନର !

(ନରର ପ୍ରବେଶ ।)

ଗୀତ । ମୋତେ ଜାଣଲ ବନ୍ଧାଇଁକ । ହେ

ଭ୍ରମାସାର । ଅସିଲିମୁଁ ଧାଇଁ ଧାଇଁକ । ହେ ଭ୍ରମାସାର । ପଦ ।
ଦାଣ୍ଡରେ ଚଢ଼ଲ । ଜନକ ଗଢ଼ଲ । ସାଉଁ ଆସୁଁ ତର ନାହିଁକ
ହେ ଭ୍ରମାସାର । ୧ । ଶୁଦ୍ଧ କୈଳାଶ । ଅପୂର୍ବ ନିବାସ । ଏଥେ
ପ୍ରମୁଦ ବସାଇଁକ । ହେ ଭ୍ରମାସାର । ୨ । ଦୋଇଶ ଲଙ୍ଗଳା ।
ତାଣ୍ଡବରେ ଭେଳା । ବୁଲୁଛୁ ଶୁଣାନ ବୁମିକ । ହେ ଭ୍ରମାସାର । ୩ ।
ଦ୍ରୁମ ନାଟ ଦେଖୁ । ଧରଣ୍ୟ ନ ରଖି । ବାଳ କୃଷ୍ଣ ହେଲେ ବାଇକ ।
ହେ ଭ୍ରମାସାର । ୪ । ବଳମ୍ବ ନ କର । ବେଶେ ଅଜ୍ଞାନର ।
କବଚକୁ ଗୀତେ କହିକ । ହେ ଭ୍ରମାସାର । ୫ ।

ଭୀର କହିଲେ, ଅରେ ନର ! ଆମ ଗୌରବ ଏଠାକୁ ଡାକିଲେ ।

ପାର୍ବତୀ ଆସିବା ଗୀତ ।

(ବାହାରିଲେ ଅନ୍ୟପୁଣି—ବୁଝେ ।)

ବାହାରିଲେ ଦେବକବି ସେ ଦୁଃଖେ ଅଛି । କାହିଁ ଗଲେ ପହଞ୍ଚି,
ସେ ଦୁଃଖେ ଅଛି । ପଦ । କରମ ଲେଖନ । ମୋର କେତେ ଶ୍ରମ
ସ୍ଥାପନ ହେଲେ ଯଥା, ସେ ଦୁଃଖେ ଅଛି । ୧ । କେଳି-ଅଳଙ୍କାର ।
ଦୃଢ଼ ଅସ୍ଥିଦାର । ଅଙ୍ଗେ ବୋଲିଲେ ବୁଝଇ, ସେ ଦୁଃଖେ ଅଛି । ୨ ।
ବାସୁଧା ବଳିଦ । ବାହନ ସମ୍ପଦ । ଶୁଭାବେ ବୁଲନ୍ତି ବୁଦ୍ଧ, ସେ
ଦୁଃଖେ ଅଛି । ୩ । କବିନର ବଞ୍ଚି । ଆହେ ଶୁଭପାଣି । କହି
ଛନ୍ତିନିଲେ ସାଧୁ, ସେ ଦୁଃଖେ ଅଛି । ୪ ।

ପାଦୁକା-ଉତ୍ତରକ ପାଶକୁ ଅସି ପଶୁରବାର ଗୀତ ।

ଶୁଣ ଅହେ ପ୍ରଣେଶର ବେ । ଶୁଭ ତୁମ୍ଭେ କୈଳାଶପୁର ଦେ,
ଅସି ରାମଜୀ କର ଏଠାର । ଶଙ୍କର ହେ । ୧ । ଶୁଣ ଗଉରୁ ସଖୀରେ
ରକ୍ତଜନ ଭନ୍ତା କରନ୍ତେ ଖରେ ଗୋ । ଅହେ ଅସିଛୁ ଦଣ୍ଡ
ଜାତରେ । ଗଉରୁ ଗୋ । ୨ । ଅହେ ଦେବ ପଶୁପତି ଦଣ୍ଡଜାତ
ଅଟେ କେମନ୍ତ ଶତ ହେ । ତାହା ଶୁଣିବାକୁ ମୋର ମତ । ଶଙ୍କର
ହେ । ୩ । ଶୁଣଦେବା ଦେଇପଡ଼ୁ ଅଛନ୍ତି ଯେ ମୋର ଡେର ଉପର
ଗୋ । ସେହୁ ରଥାଇଲେ ଦଣ୍ଡଜାତ । ଗଉରୁ ଗୋ । ୪ । ଅହେ
ଦେବ ମହେଶ୍ୱର, କେମନ୍ତ ଚରଣ ହେବ, ତାଙ୍କର ହେ ଅଜ୍ଞା ଦେବ
ଅସନ୍ତ ଏଠାର । ଶଙ୍କର ହେ । ୫ । ଗୁରୁ ସତୀ ଏବେ ଏହା
ଚତେୟାଶୀ ସଙ୍ଗ ଧର ଚତେୟା ଗୋ । ନୃତ୍ୟ ଗଢ଼ରେ ଅସିବ ଗୁରୁ ।
ଗଉରୁ ଗୋ । ୬ । ଅହେ ଦେବ ଶୂଳଧାରୀ ଚତେୟା ତୁମ୍ଭର ଚକ୍ର
କପାଳ ହେ । କହ ସଂଗୟ ଯାଉ ମୋହର । ଶଙ୍କର ହେ । ୭
ସହ ମାଇଲ ବନସ୍ତେ ମନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ରାକର ବସିଲ ସୁସ୍ଥେ ଗୋ । ଅସେ
କହେ କବଚନ୍ତ୍ର ଗୀତେ । ଗଉରୁ ଗୋ । ୮ ।

ଚତେୟା ଅସିବାର ଗୀତ ।

ଅସେ ଚତେୟା ଧୀରେ । ପାଶଧରଥଛୁ କରେ ହେ । ଅସେ
ଚତେୟା ଧୀରେ । ଫଦ । ପକ୍ଷୀମାଳକୁ ବାନ୍ଧୁରେ । ବାନ୍ଧୁଛୁ ବାନ୍ଧୁ
ନରେ । ଶରଗତ ମାଳକୀରେ । ମଣ୍ଡି ହୋଇଛୁ ଖଳାରେ । ୧ ।
ଲଙ୍ଗୁ କାନ୍ଧ କଟଦେଶେ । ପିନ୍ଧିଥଛୁ ବାରବେଶେ । ଘଣ୍ଟି ପାଶୁଡ଼ରା
ବଶ୍ୟେ ମଣ୍ଡୁଅଛୁ ଗଗନରେ । ୨ । ନାଚେ ଅଙ୍ଗୁରଙ୍ଗ କର । ସଙ୍ଗେ
ପ୍ରିୟାକୁ ଧର । କନକଅଙ୍ଗୀ ସେଗୋରୀ । ଜନମନ ମୋହ ପାରେ ।
ଦେଖନ୍ତି ସକଳ ଜନ । ନୃତ୍ୟକୁ ଅସେ ବଦନ । କବଚନ୍ତ୍ର ଏବେ ।
ରଣିଲେ ଦଣ୍ଡ ଗୀତରେ । ୪ ।

(ଚନ୍ଦ୍ରୋଦୟା ଚନ୍ଦ୍ରୋଦୟାଣୀଙ୍କ ଦରପାବର୍ତ୍ତକ ବର୍ଣ୍ଣନା)

କାଳକା ପତି ହୁଏର । କାମନା ଦାୟକ ଶ୍ରୀ ମହେଶ୍ୱର । ଶିବ
ଶଙ୍କର ହେ । ମୋଠାରେ କରୁଣା କର । ୧ । ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର ଜ ମଣି
ଅଗ୍ନି । ଖେଳେ ଜଗତରେ ତୋହର ପ୍ରଭୁ । ଜୟ କାଳକା ଗୋ ।
ସ୍ୱରନର ଦେଖି ଲେଖି । ୨ । ଗଙ୍ଗାଧର ମାଳବନ୍ଧୁ । ଗଣେଶ
ସିଂହର ଫେଡ଼ା ଶଙ୍କଟ । ଶିବ ଶଙ୍କର ହେ । ପାନବଲ କାଳକୂଟ ।
ଦାନ ପୁଷ୍ପ ତନୁକଳା । ଦାସ ତହୁଦରେ ମନ୍ଦାର ମାଳା । ଜୟ
କାଳକା ଗୋ । ଦୁର୍ଗାର ଦରଦ ଦଳା । ୪ । ଅନ୍ନକ ଦର୍ପ ନିବାରି ।
ଅନ୍ନକାର ନାମ ହେଲା ତୁମ୍ଭର । ବିଶ୍ୱ ଶଙ୍କର ହେ । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ଗ
ଅଧିକାରୀ । ୫ । ଚନ୍ଦ୍ର ଚାନ୍ଦିକା ମଣି । ଚମକ ପଡ଼ାଇ ହରାବସଣୀ ।
ଜୟ କାଳକା ଗୋ । ଅନନ୍ତେ କରୁ ରୁମଣି । ୬ । ଛଟକ ନେତ୍ରେ
ଅନାର । ଶ୍ରୀମୁରେ କାମକୁ ଦେଇଛ ଦହ । ଶିବ ଶଙ୍କର ହେ ।
ଗଙ୍ଗାଧର ଉମାସାର । ୭ । ଜଗତ ଜନନୀ କାଳୀ । ଜଳଜା ଚରଣ
ଦୁଃଖ ସଞ୍ଚାଳ । ଜୟ କାଳକା ଗୋ । ଦୁରତ ପାରୁଛ ଦମ୍ଭ । ୮ ।
ଝଟ ଝଟ କଣାବାସ । ଝଟକ କାଛଟା କେତେ ସୁବେଶ । ଶିବ
ଶଙ୍କର ହେ । ମୋହୁଛ ରକ୍ତ ମାନସ । ୯ । ନମସ୍ତେ ଗୋ କାତ୍ୟା-
ୟିନୀ । ନାନା ରୂପ ଧରୁ ସିଂହବାହନୀ । ଜୟ କାଳକା ଗୋ ।
ରବିରସୁ ବିନାଶିନୀ । ୧୦ । ଟଙ୍କ ସିଂହଲୁ ପିନାକୀ । ଟେକ ଥାଅ
କରେ ପରଶୁରାଜ । ଶିବ ଶଙ୍କର ହେ । ଶ୍ରୀବେ ରୁମୁଛ ମଞ୍ଜୁତ । ୧୧
ଠଣ ପଦ୍ମପାଦ ଧ୍ୟାୟ । ଠିକେ କବଚନ୍ତ୍ର ଶୀତେ କହୁଇ । ଜୟ
କାଳକା ଗୋ । ରସ ପଶନ୍ତୁ ଘୋଡ଼ାର । ୧୨ ।

କର୍ଣ୍ଣଦାନ ଚରଣ ।

କର୍ଣ୍ଣଦାନେ ଜନେ ଶୁଣ । କହବ ଶ୍ରୀଭଗବତ ପୁରାଣ । ଅସୁକ
ଭୟ ସେ ସର୍ବ ଦୁରତ ଶାନ୍ତନ । ୧ । କର୍ଣ୍ଣଦାନ ଏ ଚରଣ । ଶୁଣନ୍ତେ

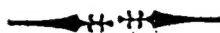
ହରିଲେ ନବ ଦୁଇଦ । ଶୁଣ ନେନେ ହେ । କାମନା ହେବ ପ୍ରାପ୍ତ ॥
 ଏ ମନ୍ତ୍ରରେ କର୍ଣ୍ଣବାର । ମହା ଦାମାପଣେ ହେଲେ ପ୍ରଭୁର । ବିଦିବାକୁ
 ହେଲେ ଦତ୍ତନ କଲେ ଚନ୍ଦ୍ରଧର । ୩ । ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବେ ବସ୍ତ୍ର ପ୍ରବେଶ ।
 କର୍ଣ୍ଣ ସିନ୍ଧୁଦ୍ଵାରେ ହେଲେ ପ୍ରବେଶ । ଅପୂର୍ବ ଶୋଭାସେ । ଶୁଭ୍ରରେ
 ହରେ ମାନସ । ୪ । ଦତ୍ତେ ଗଢୁ ତୟା ପାତ୍ରୀ । କଷା ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି
 ମୋହନ ମୂର୍ତ୍ତି । କଶା ଉତ୍ତରା ଯେ । କାଶେ ଧରି ବେଦ ଶୋଧ । ୫ ।
 ମୁଖେ କରି ବେଦ ଘୋଷ । କର୍ଣ୍ଣ ସିନ୍ଧୁଦ୍ଵାରେ ହେଲେ ପ୍ରବେଶ ।
 ବେଦ ନାଦରେ ଯେ । କର୍ଣ୍ଣ ଭୁବନ ଅନ୍ତାଶ । ୬ । ଦାନ ସାର
 କର୍ଣ୍ଣବାର । ଅନ୍ତଃପୁରେ ଥାଇ ଶୁଣିଲେ ସ୍ଵର । ଭୁବନ ପୁରୁଷ ବସ୍ତ୍ର
 ବେଦ ହୁଁକାର । ୭ । ସହ ନ ପାର ଶୁଭନ । ବିପ୍ରପାଶେ ଅସି
 କଲେ ଦର୍ଶନ । ବାଣୀ ଶୁଣନ୍ତେ ଯେ ମୋହନ ହୋଇଲ ମନ । ୮ ।
 କର ଯୋଡ଼ି କହେ ଶୀର । ସଙ୍ଗେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ଶୁଣ ଉତ୍ତର ।
 ଏକ ଅବେଳ ଯେ କାହୁଁ ଅସିଲ ମୋ ପୁର । ୯ । ନବ ମୁଦେଇଛି
 ଦାନ । ଏମନ୍ତ ରୂପ ନ ଥିଲ ଦର୍ଶନ । ଶୁଦ୍ର ପାଇବାର ବି ସୁଧଳ
 ଅଜ ଦନ । ୧୦ । ବିପ୍ର କହନ୍ତି ଉତ୍ତର । ଅନ୍ତ ନିଜ ବାସ ବ୍ରଜ
 ନଗର । ବସୁଦେବ ପଣ୍ଡା ଅଟନ୍ତି ଅନ୍ତ ପିଅର । ୧୧ । ଶୁଣି ଭୁମ୍ଭ
 ଦାମାପଣ । କରବାକୁ ଅଜ ଅନୁରଣ । ଅଇଲୁ ଅମ୍ଭେ ହେ । ବି
 ବିଷ୍ଣୁର ନୃପସ୍ଵର । ୧୨ । ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣବାର ମଣି । ବିପ୍ରକୁ କହଇ
 ବିନୟ ବାଣୀ । ଦାନ ଦେବାର ଯେ । ଅଜ ସୁମୟ ରଞ୍ଜଣୀ । ୧୩ ।
 ରଣ୍ଡାରେ ମୋ ସେତେ ଧନ । ମୁଁ ଦେଲିଣି ଅଜ ବିପ୍ରକୁ ଦାନ ।
 ଭୁଷ୍ଟ ହୋଇଣ ସେ ପଡ଼ିଛି ରଣ୍ଡାର ମାନ । ୧୪ । କାଲିକ ଆସ
 ଗୋସାଇଁ ସେତେ ରଞ୍ଜ ଧନ ନେବଟ ବହୁ । ଭୁମ୍ଭ ବ୍ୟର ସେ ଦରଦ୍ର
 ଦେବ ଛଡ଼ାଇ । ୧୫ । ଶୁଣି କହୁଛନ୍ତି ଦ୍ଵିଜ । ଉପାସେ ଗୋଦରେ
 ଥୁରୁକ ଅଜ । କାଲିକ ସିନା ହେ । ଦାନ ଦେବ କର୍ଣ୍ଣବାର । ୧୬ ।
 କର୍ଣ୍ଣ ବାର କହେ ବାଣୀ । ଅନ୍ତ ଦାନ ଦେବ ଭୋଜନ ଅଣି । ରଞ୍ଜନ

କରଣ ସୁଖେ ଲୁହ କପ୍ରମଣୀ । ୧୭ । ବସ କହନ୍ତି ବାରିତା ।
 ଅନ ଦାନ ଦେବୁ କର ତୁ ସତ୍ୟ । ବାକ୍ୟ ଭଞ୍ଜର ସେ । କୁଣ ପାଣି
 ବଥ ହସ୍ତ । ୧୮ । ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟ କଲେ । କୁଣ ପାଣି ବସ
 ହସ୍ତରେ ଦେଲେ । ବସ କହନ୍ତି ସେ । ଅନ୍ ବାଣୀ ବୁଝ ଭଲେ । ୧୯
 ସେବେ ଦେବୁ ଅନଦାନ । ମାର ଘୋର ପୁତ୍ର ବଞ୍ଚିକେଶନ ।
 ତାହାର ମାଧ୍ୟ ଯେ । କେଳାଇବୁ ଭଲ ଭଲ । ୨୦ । ତାକୁ ଅତି
 ସଜ୍ଜ କର । ପାକ ସମ୍ପାଦକ ତୋହର ନାସ । ଏମନ୍ତ ହେଲେ ସେ ।
 ଭୋଜନ ହେବ ଅମର । ୨୧ । କର୍ଣ୍ଣ ଶୁଣା ଏହା ଶୁଣି । ଅତ୍ୟନ୍ତ
 କରଣ ବୋଲନ୍ତି ବାଣୀ । ଏପରି କଥା ମୁଁ କେବେହେଁ ନ ଥିଲି
 ଶୁଣି । ୨୨ । ବସ କହନ୍ତି ହେ ରାଜା ତୁମ୍ଭେ ଦେବତା ଅମର
 ମୁନୀ । ମନୁଷ୍ୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ତୋହ ଦେବ ଅମ୍ଭ ମତା । ୨୩ । କହୁଛନ୍ତି
 ଶୁଣିବାର । ମାରଣ ହରଣ, ଶୁଣା ସମ୍ଭବ ତୁମ୍ଭ ଭୋଜନକୁ । ଦେବ
 ପକ୍ଷେ ଲକ୍ଷ୍ମେ ଭର । ୨୪ । ଏକ ପୁତ୍ର ଅଛି ମୋର । କେଶବେନ୍ଦ୍ର
 ଭବିଷ୍ୟ ଜୀବନ ତାର । ତାର ବହୁନେ ଯେ । ଜଗତ ଦେବ ଅକାର ।
 ୨୫ । ବସ କହୁଛନ୍ତି ବାଣୀ । ସତ୍ୟ ରଜା ରାଜା ଦେଉଛୁ ଜାଣି ।
 ପାଉଛୁ ମୁହିଁ ସେ । ପାପରେ ହୁଅ କାରେଣୀ । ୨୬ । ଏମନ୍ତ ଦିପ୍ତି
 ତୁମ୍ଭର । ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣ ନହେ ବନସ୍ତ ଗିର । ଜୋଧ ନ କର ହେ ।
 ଧରୁଛୁ ତୁମ୍ଭ ପୟର । ୨୭ । ପୁତ୍ରକୁ କର ନିଧନ । ନିଶ୍ଚୟ ଅଳ୍ପ ରାଜ
 ଦେବ ଭୋଜନ । ଶତ୍ରୁ ସମ୍ଭାଳ ହେ । ପୁରୁ ଅଧିକ ବଢ଼ନ । ୨୮ ।
 ଏତେ କହୁ କର୍ଣ୍ଣ ଗଲେ । ଶୁଣି ପାଶେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ।
 କହୁ କରବାର କାରିଣୀ ସବୁ କହୁଲେ । ୨୯ । ସେ ତରୁତ ରାଜା ଶୁଣି
 ଅଳ୍ପ ମନରେ କଲେ ଭୋଜଣୀ । ସତ୍ୟ ରଜା ହେଲେ । ନରକୁ
 ହେବା କାରେଣୀ । ୩୦ । ଶୁଣି ଗୋଲନ୍ତି ହେ ନାଥ । ପୁତ୍ର ମଲେ
 କାଲି ଲଭିବା ପୁତ୍ର । ସତ୍ୟ ରଜା ହେଲେ । ସବୁ ଧର୍ମ ଶୁଦ୍ଧ ବ୍ୟର୍ଥ ।
 ୩୧ । ସତ୍ୟରେ ଅଛି ସଂସାର । ସତ୍ୟରେ ରହିଛୁ ସପ୍ତ ସାଗର ।

ସତ୍ୟରେ ଉଦୟ । ଦେଉଛନ୍ତି ଦବାକର । ୩୨ । ସତ୍ୟରେ ବହେ
 ଯବନ । ସତ୍ୟ ଲାଗି ଇନ୍ଦ୍ର ପାଲେ ଭୁବନ । ସତ୍ୟ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରେ ଯେ ।
 କୁମ୍ଭିପାକେ ହେବ ସ୍ଥାନ । ୩୩ । ସତ୍ୟ ରଖ ନୃପବର । ଶତ୍ରୁ ଧର
 ବେଗେ ପୁତ୍ରକୁ ମାର । ବିପ୍ର ଭୋଜନକୁ ବେଳ ହେଉଛି ଉତ୍ତର ୩୪
 କର୍ଣ୍ଣ ବୋଲେ ଶୁଣ ଶୁଣ । ଗର୍ଭଧାର ମାତା ତୁ ଅଛୁ ପୁଣି । ତୋତେ
 ନ କହୁ ଗୋ । ପାତ୍ରବଦ ମୁହିଁ ଦାଣି । ୩୫ । ଏମନ୍ତ ସମୟେ ପୁଣି ।
 ପାଠ୍ୟାଦି ଯାଇ ଥିଲୁ ଜନନ । ଅସିମିଳଲ ଯେ । ପିତା ମାତା ସନ୍ନିଧାନ
 ଯେ । ୩୬ । ମାତ ବରଷର ପୁତ । ଦାତ ଟେକ ଭୁଞ୍ଜି ନ ଜାଣେ
 ଭାତ । ଗପ ସମ୍ଭର ସେ ମୋହୁଛି ଜନ ଜଗତ । ୩୭ । ମୁଣ୍ଡେ ଅଛୁ
 ଖଡ଼ ଚିତା । ଦୟା ଦୟା ଆମେ ଦୋଇ ଶୋଭତା । ପୁଅକୁ ଗୁଣିଣ ।
 ଗହ୍ମଛନ୍ତି ପିତା ମାତା । ୩୮ । ପରୁରେ ବିଶିକେଶନ । କାହିଁକି
 ତୁମ୍ଭର ବିରସ ମନ । କହ ସଭୁର ଯେ । କି ବିରୁଦ ବେନି ଜନ । ୩୯
 ମୋଠାଠର ନିଷ୍ଠୁର ଧର । କାହିଁକି ଗହ୍ମଛ ମଉନ ପର । ତୁମ୍ଭେ
 ଦୁହେଁ ଅଟ ମୋ ପିଣ୍ଡରେ ଅଧିକାରୀ । ୪୦ । ହେଲେ ମୁହିଁ ଅପରାଧ ।
 ମୁଁ କିସ ଜାଣିବି ବଳୁଦ ବାଧି । ଶୁଣିଣ ଗିର ଯେ । ଜନନୀ କନ୍ଦନ୍ତ
 ନାହିଁ ଶୁଣରେ ଦୁଃଖ ସଦାକ । କାହିଁ ଏକ ବିପ୍ର ହେଲେ ଅଗତ ।
 ଦାନ ଦେବାକୁରେ । ପିତା ତୋର କଲେ ସନ୍ଧ୍ୟ । ୪୧ । ସେ
 ବୋଇଲେ ପୁଅ ମାର । ପାକ ସପାଦବ ତୋହୁ ନ ଶା । ଅନ୍ଧ ସଙ୍ଗେ
 ମାଂସ ଭୋଜନ ହେବ ଆମ୍ଭର । ୪୨ । ଶୁଣିଲୁ ବେଳୁଁ ଏମାନେ । ଦଶ
 ଦଶ ମୋତେ ଦେଲଣି ଶୂନ୍ୟ । କରୁଛି କରୁଛି ଭାବୁଛୁ ବେନି
 ଜନ । ୪୩ । ବିଶିକେଶନ ବୋଲଇ । ଏକ୍ଷର କଥାକୁ ବାଧୁ ବସାନ୍ତି ।
 ମତେ ମାଗଣ ଯେ । ସତ୍ୟ ରଖ ତୁମ୍ଭେ ବୁଝ । ୪୪ । ଅସତ୍ୟ
 ହେଲେ ତୁମ୍ଭର । ମୋ ଜୀବନ ଥାଇ ବଦେବ ସାର । ଭଲମୁଁ ନକର ।
 ବେଗେ ମୋତେ ପ୍ରାଣେ ମାର । ଏ ପାପ ଶରୀର ଜଣ । ବିପ୍ର ଶରୀର
 ପଡ଼ି ହେବ କାରିଣ । ଏଥିରୁ ଅଧିକ । ଅଭୁ କହେବ ମରଣ । ୪୫ ।

ଏବେ କହୁ ପୁଅ ଗଲ ସ୍ଥାନ ଶୁଣିବନ୍ତୁ ସ୍ବଦେଶ ଦେଲ । ଦୁଇର୍ଷୀ ମାଳା
 ଯେ । କହେ ଅଣି ଲମ୍ବାଇଲ । ୪୮ । ପୂର୍ବ ମୁଖେ ବସି କର । କର
 କର ଧନ ମୁଖେ ଉଠାଇ । ତାକର ପିତା ହେ । ବେଶେ ଦାଣ ଶୁଣ
 ଧର । ୪୯ । ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣ ଶୋକ ରରେ । ଶକ୍ତି ଧରଣ ଦକ୍ଷିଣ
 ନରେ । ପୁଅ ମୁଖ ଶୁଣି । କାନି କହେ ଉଦ୍ଧରେ । ୫୦ । ମୋପର
 ପିତା ନ ଥାଉ । ତୋପର କୁମର ସନ୍ତତେ ଥାଉ । କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ
 ତୋ ଶୁଣ ସ୍ବଦେଶ ଥାଉ । ୫୧ । ଏବେ କହୁ ବନ୍ଧନାଟ । ପୁଅକୁ
 ଦାଣିଲ ଶକ୍ତି ଧର । ଶୁଣିଲ ମୁଣ୍ଡ ଯେ । ମହା ପରେ ଗଲ ତଳ । ୫୨
 ଶୋକରର ଦୋର ଶୁଣି । ପୁଅର ମାଂସକୁ କାଟିଲ ପୁଣି । ସେବାଦ
 ଶାଳେ ଯେ । ପାକ କଲ ତାହା ଅଣି । ୫୩ । ରଜା ଅନିଲ
 ବେଶର । କଦଳୀ ପକାଇ କଲ ମହୁର । ମେଘ ଶାବର ଯେ । ଶୁଣିଲ
 ମାଂସ ଅପାର । ୫୪ । ଅନ୍ଧ ଅନ୍ଧ ପାକ କଲ । ମୁଣ୍ଡକୁ ଲୁଗୁର ଯହେ
 ଥୋଇଲ । ବାଞ୍ଛଣ ଶଳେ ଯେ । ଧର କାନିବ ବୋଇଲ । ୫୫ ।
 ତହୁଁ କର୍ଣ୍ଣ ଶିବୁ ଯାଇଁ । ବସନ୍ତ ଛାଡିଲେ ଶ୍ରେଣନ ଯାଇଁ । ବସେ
 ଜାଣିଲେ ଯେ । ମୁଣ୍ଡ ରଖୁଛି ଲୁଗୁର । ୫୬ । ବସ କହୁଛନ୍ତି ପୁଣି ।
 ମୁଣ୍ଡ ଲୁଗୁର ଛାଡିଲେ ଶୁଣି । ତାକୁ ଶୁଣିଲ ଯେ । ବାଡି ଅନ୍ଧ
 ପାଖେ ଅଣି । ୫୭ । କର୍ଣ୍ଣ ତହୁଁ ଯାଇଁ ଖରେ । ପରଲଲ ମୁଣ୍ଡ
 ଅଛୁର ଦରେ । ଶୁଣି କହୁର ଯେ । ଜାଣିଲେ କେଉଁ ପ୍ରକାରେ । ୫୮
 ଶୁଣି ତହୁଁ ମୁଣ୍ଡ ଧରୁ । ଛେତଣ ତାହାକୁ ରକ୍ତନ କର । ବସକ
 ଅଣେ ଯେ । ବାଞ୍ଛଣ ପସ ବସ୍ତାର । ୫୯ । ବସ ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରେଣନ
 ଶୁଣ ପସ କର ବାଡି ତୁ ଅନ୍ଧ । ସମସ୍ତେ ମିଶ୍ରିଣ । ବସେ କରବ
 ଶ୍ରେଣନ । ୬୦ । କଥବା ଶୁଣେ ନରେଶ । ପୁଅ ଶୋକରରେ
 ଦେଉଛି ବିଷ । ତୁ ଅଟଣ ରୁଜିଲେ ପଛେ ହେବ ଅନ୍ଧ ସ୍ତାପ । ଶୁଣି
 ଧଳା ଅଛୁଳରେ । ଶୁଣ ପସ ବାଡି ଶୁଣି ଦାତରେ । ବୋଇଲ ବସ
 ହେ । ପୁଣି ବଦାଅ ସରରେ । ୬୧ । ଶୁଣି ବସ ତହୁଁ ଧର, ପୁଣି

ବଜାରରେ ବହୁ ସୁମର । ଦୋଳନ୍ତି ଶୁଣି ମୋ । ପୁଅକୁ ଜାକ
ତୋହର । ୨୩ । ବାନ୍ଧି କହେ ନୃପମଣି । ପୁଅକୁ ସଦସ୍ତେ ଦେଇଛୁ
ହାଣି । ବାହୁଁ ପାଇବ ହେ । କାହାକୁ ଡାକବ ପୁଣି । ୨୪ । ଭିତରେ
ଛାକୁ ତୋ ଶୁଣି । ପୁଅ ନାମ ଧର ମଧୁର ବାଣୀ । ଅସିବ ପୁଅ ଯେ ।
ଦେଖିବୁ ତୁ ଏହିକ୍ଷଣି । ୨୫ । ଶୁଣି ଡାକଇ ବନ୍ଦନ । କାହିଁ ଅଛି
ମୋର ବଣିକେଶନ । ଅସିଣ ଥରେ ଯେ ଦେଖା ତୋ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନ ।
ଅସରେ ମୋ ଗଲାମାଲା । ରଜ ରତନ ମୋ ନେଷ ପିତୁଳା ।
ତୋତେ ନ ଦେଖିରେ । ପୁଅ ପାଇଛୁ ମୋ ଜୋଲା । ୨୬ ।

ଶୁଣିକ ଶୋକ-ଗୀତ ।

ଅସରେ ଧନ । ମୋ ରଜ ରତନ ।

କାହିଁ ଅଛି ବାବୁ ବଣିକେଶନ । ପଦ । ଅସରେ ବଳା । ମୋଗଲା
ମାଲା । ନୟନ ପିତୁଳା । ରଜରତନ । ତୋ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନ । ନ
ଦେଖିଲେ ଧନ । ନିଷ୍ଠୟ କରବ ଗରଜ ପାନ । ୧ । ତେଲ
ଉଢୁର । ବେଳ ଅପାର । ତୋତେ ଧରି ମୁଁ କରବ ଭୋଜନ ।
ମୋ ଡାକ ନ ଶୁଣି । କାହିଁ ଅଛି ପୁଣି । ଥରେ ନ ଶୁଣାଉ ମୁଁ
ବଦନ । ୨ । ଅସରେ ମୋର । ଦୁଃଖ ସୋଦର । କଳସ ଶୁଭର
ଜନ ମୋହନ । ତୋତେ ଜାତ କର । ମୁଁ ଦୁଃଖ ପାଶୋର । ସଖେ
ଦିଏ ସାରି ରଜନୀ ଦନ । ୩ । ମୋ କୋଳେ ବସି । ଅଳପ ଦ୍ରବ୍ୟ ।
ମାଆ ବୋଲି କି କହିବ ବଦନ । ବହୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣି । ନ
ଶୁଣିଲେ ଅସି । ଅନଳରେ ଝାସି ଦେବ ନୟନ । ୪ । : .

ପୁସ୍ତକ-ଗୀତ

ମୋତେ ତାଙ୍କ ଦେଉଛୁ ମାତ କାହିଁ କି ଗୋ । ଯାଲଥୁରୁ ବିଦ୍ୟା
 ପଡ଼ା ପାଇଁ କି ଗୋ । ପଦ । ଶୁଣିଗାଲେ ଥାଇଁ ପୁଣି ତୁମ୍ଭ ତାଙ୍କ
 କର୍ତ୍ତୃ ଶୁଣି । ଅପୁଣି ମୁଁ ଏହିକ୍ଷଣି ଥାଇଁ କି ଗୋ । କମ୍ପାର
 ଏତେ ଅକ୍ତଲେ । ତାଙ୍କ ଦେଉଛୁ ବିକଲେ । କି ଦୁଃଖ ଦେଲା
 ଏକାଲେ ବିହ କି ଗୋ । ୧ । ନୟନୁ ଲେଖକ ଧାର । କମ୍ପା
 ବହୁଛି ତୁମ୍ଭର । ଦେଉଅଛୁ ମୁଁ ଅଥୁର ଶୁଣି କି ଗୋ । ୩ ।
 କବିଚନ୍ଦ୍ର ଗୀତେ ଗଣି । କହ ନ ପାରୁଛି ଜାଣି । କି ସଙ୍ଗୟୁ ଅଛୁ
 ପୁଣି ହୋଇଛୁ କି ଗୋ । ୪ ।

ପୁଣକୁ ଦେଖୁ ଉପତ । ମାତା ପିତା ଦୁହେଁ ଘେନି ସଙ୍ଗତ ।
 ପୁର ରତରେ ଯେ । ଅସି ହେଲେ ଉପଗତ । ୨୮ । ବିପ୍ରକୁ
 ଲେଖନ୍ତେ ଯାଇ । ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇ ଗଲେ ସେ କାହିଁ । ଶୂନ୍ୟ
 ଦେଲା ଯେ । ଧନ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟାନ୍ତ ଦୁହ । ୨୯ । କର୍ତ୍ତୃ ଜାଣିଲେ ଶ୍ରୀମନ୍ତ ।
 ନିତ୍ୟ ଅସିଥିଲେ କପଟ କର । ଅଭାଗ୍ୟ କର୍ତ୍ତେ ଯେ । ସେବା
 କୋହଲ ମୋହର । ୩୦ । ବିଶିକେଶନ ଚଣ୍ଡରେ । ପୂଜା ଲବୁଛନ୍ତି
 ଏ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ । ହବିଚନ୍ଦ୍ର ଭାବେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲେ ଗୀତରେ । ୩୧ ।

ଚନ୍ଦେୟା ପରୁରବାର । — କାହୁଁ ଅଇଲେଇ ଚନ୍ଦେୟା ଭାର ।
 ନାମ ଶୁଣି ତୋର କବି ବତାଇ । ଚନ୍ଦେୟା ପାଶକୁ ଧରିଛୁ ଦୁହ ।
 ଏତାକୁ ଅସିଛୁ କି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ । ୧ ।

ଉଦ୍ଧାର:—ଶୁଣ ଅତେ ଭାଇ ପରୁର ଯାହା । ଜାତରେ ଅଟେ ମୁଁ

ଦଣ୍ଡ ଚଢ଼େୟା । ଘରଣୀବ ଘେନ ହରଷ ମନେ । ପାରିଧ ପାଇଁରେ
ବୁଲଇ ବନେ । ୨ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ।— ଯାହା କହୁଲୁ ହୋ ଚଢ଼େୟା ଭାଇ । ଶୁଣିଲେ ମନକୁ
ପ୍ରତେ ନ ଯାଇ । କଥା କହଲେ ଦେହ ଥରଇ । ପାରିଧ କରୁ
କେମନ୍ତ ହୋଇ । ୩ ।

ଉତ୍ତର ।— ଶୁଣ ଅହେ ଭାଇ କହୁଛି ସତ । ପଲାଇ ଗୋଡ଼ର
ଧରଇ ହାତ । ସଗେ ନ ଶୁଡ଼ଇ ମୋର ସଙ୍ଗତ । କଳ କରୁଥାଇ
ବିବସ ରାତ୍ରି । ଏହାର ଚିନ୍ତାକୁ କର । ଭଲ ମନ କଥା କହୁ ନ
ଜାଣିଲ ଲଜରେ ଗଲେଣି ମର । ୪ ।

ଚଢ଼େୟାଣୀ କହୁବାର ।— ଶୁଣ ଅରେ ବିଦେଶୀ ଭାଇ । ଏହା
ଶୁଣ କସ କହୁବ ମୁହିଁ । ଛତର ଶିଖର ନଡ଼ ବଢ଼ାଇ । ବଗେ ବୁଲ
ବୁଲ ମାରେ ଚଢ଼ାଇ । ଦେହରେ ନାହିଁ ବଳ । ଝୁଲି କର ଯେବେ
କୋଠାରେ ପଡ଼ିବ ଅଖଡ଼େ ପୁରବ କାଳ । ୫ । ଭଲକୁ କହଲେ
ମରଇ ଛଳ । ମୋର ସଙ୍ଗେ ନିତି ଲଗଇ କଳ । ହର ପାଟିଆ
ଚେଣେ ଲୁଚଇ । ଦନ ବସଇ ମୁଁ ବସୁରେ ତଳ । ମୋ ନାମ
ଅଟଇ ଭୁଲ । କଲକାଶ ବନେ ଚଢ଼େୟାଣୀ ସଙ୍ଗେ ଚଢ଼େୟା ଲଗାଏ
ବୁଲ । ୬ ।

ଚଢ଼େୟାଣୀ ଗୀତ

ପ୍ରାଣ ଧନ ହେ, ଶୁଣ ମୋର ଗୁଣାରି ।

ମାରି ଅଣି ଦଥ ଗୋବଳ ଶାସ୍ତ୍ର । ପଦ । ଦେଖ ଏହି ବନ ଜେଜେ
ଗୋରାବନ । ନାନା ପକ୍ଷୀମାନେ ଅଛନ୍ତି ପୁର । କୁକୁଟ ପାତ୍ର
ଛଟ ବାଲିଶୁଆ କଜଳ ପାତ୍ର ବଡ଼ ମାୟା । ୧ । ନାୟକ-ବନ୍ଦନ
ଶୁଣ ବଡ଼ ଜ୍ଞାନ ଚାକୁ ପାଇବିବା ଦୁନା ପଞ୍ଚା । ପାତ୍ର ଶୁଳ ମାଣି

ଏଥନକ ଅଣି ଶିଖାଲବା ବାଣୀ ଗୋବନ୍ଦ ହର । ୨ । କାବତା
ତୋଇ ନାଉଁସ ବେଳାଇ ମସଲ୍ଲ ଗୋଲାର ରଜନ ସାଧୁ । ଗୋବନ୍ଦ
ଚନ୍ଦ୍ର ପାଟ ଉଠୁତାଇ । ଖୋଷାକୁ ବେଢ଼ାଇ ଖୋସିବି ଧର । ୩ ।
ନାଳକଣ୍ଡ ପକ୍ଷୀ ପୁଛତୁଳ ଦେଖୁ ମନ ବାଲୁ ଲାହୁ ମରୁଛି ଝୁର । ରାଜ
ପକ୍ଷୀବି ଅଣି ଦଥ ବେଶି କବଚେ ଶୁଭ ପଦ ଉଠୁର । ୪ ।

ଚତାବ ମାରି ଗାଲ ଚଢ଼େୟାକୁ ସର୍ପ ଘାତ ହୋଇ ସେ ମରବାରୁ
ଚଢ଼େୟାଣୀ ଚଢ଼ଇ କବବାର । ଭାଗ । ଅସ ଦେ ଜନେ । ହରଷ
ମନେ । କଣି ନେବ ପର ଚଢ଼ାଇମାନେ । ଅଣିଛୁ ଶାସ । ଯଦନେ
ଧର । ମନ ଥିଲେ ଅସ ମୂଲ ପଞ୍ଚର । ଅଣିଛୁ ଶୁଆ । ପାଟ ଶୁଲୁଆ
ଶାସ ନାଆଁମୋର ଅବନ କଥା । ଅଣିଛୁ ବାଣି । କେନେବ କଣି ।
କରୁର କା ମୋର ମଦନ ଶୁଣି । ଅଣିଛୁ ମନା । ହରତ ପୁନା ।
କରୁର ନାଆଁ ମୋ ପିତା ଲଳତ । ଅଣିଛୁ ଶାସ । ପାଟ ଗୋବରୁ ।
ମୋହ ନାଆଁ ଅଟେ ହଟକିହର ॥

କ ଅକ୍ଷରେ ମୋ ନାମ କମଳା । ଖ ଅକ୍ଷରେ ମୁଁ ଖଣ୍ଡନ ଚୋଳା ।
ଗ ଅକ୍ଷରେ ମୁଁ ଗଜଗମନା । ଘ ଅକ୍ଷରେ ମୁଁ ଘନୁଜ ଘନା । ଘ ଅକ୍ଷରେ
ଙ୍ଗ ନାଆଁ ଉମା । ଚ ଅକ୍ଷରେ ମୋ ନାଆଁ ଚନ୍ଦ୍ରମା । ଛ ଅକ୍ଷରେ
ଜ ଅକ୍ଷରେ ମୁଁ ଜଟିଳ ହରା । ଝ ଅକ୍ଷରେ ମୁଁ ଝରୁ
ଞ୍ଜନା । ଟ ଅକ୍ଷରେ ମୁଁ ନବରସିକା । ଠ ଅକ୍ଷରେ ମୁଁ ଠେକ ସୁମନା ।
ଡ ଅକ୍ଷରେ ମୁଁ ଡିକ ଲପନା । ନନମ କାଳେ ଥୁରୁ କୋଳେ । ଢୁବ
ନାଆଁ ମୋର ଅନୁଭବୀଲେ ।

ପହଞ୍ଚି ଦନ ରାତିରେ ଜନା । ନାଆଁ ଦେଲା ଖୋରା କୁଳିନ
ସୁନା । ଛାଲିଆ ଖୋରାକୁ ବାଜିବା ଦନେ । ଛାଲି ବୋଲନ୍ତି
ରସିକମାନେ । ବହୁ ଦନ ମୋତେ ସୁଆଳ କର । ଗୁରୁସ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କର
ରମ୍ୟକଣୋର । ଛାଲି ବୋଲନ୍ତି ସାନ ଦିଅର । ଛାଲି ନାଆଁ
ଦେଲେ ପଡ଼ିଯା ଘର । ଛାଲି ଗୁରୁ ବା ଦନରୁ କନା । ମମସ୍ତେ
ବୋଲନ୍ତି ବାମ ନୟନା । ମୋ ନାଆଁ ଗୁଣ ଖୋଜୁଛୁ ଯେତେ ।
ମହରେ ନ ଥିବେ ସୁବତ୍ତା ହେବେ । ଅକାଶରେ ତାରା ଫୁଟିଲେ
ସେତେ । ମୋ ନାଆଁ ଗୁଣ ଅଟଇ ତେତେ ।

ଏଠାରେ ଚଢ଼େୟାଣି ମଣ୍ଡଳରେ ଚଢ଼େୟାକୁ ଖୋଜିବାର ।
ଚଢ଼େଇ କେ ନେବ ଆସ ହେ । ରସିକ ଦୋଇଲେ କଥାକୁ
ଜାଣିବ, ସଖେ ନ ଉଡ଼ିବ ପାଣି ହେ ।
ଚଢ଼େୟାଣି ଚଢ଼େୟାକୁ ଖୋଜି ଯାଇ ସେ ମରବାର ଦେଖି କାନ୍ଦିବାର
ଚାଟ ।

ପଦ୍ମନ ଶିଖରେ କଳାବାହୁଣ୍ଡ, ରୁଆଁରେ ନ ପିଏ ପାଣି ।
ସୁବା ଦେବ ମୋର କପର ଧରିବ, ବାହୁଁ ବଳେ ଗୁଣ-
ମଣି ହେ । ମୋ ସାଆନ୍ତି । ମତେ କଥା ପଦେ ହେଲେ କହନ୍ତୁ ।
ପଦ୍ମନ ଶିଖରେ ମହାଲମ୍ବ ଗଛ ଖୁଣ୍ଟିଲେ ବହୁଛି ଖୁଚ । ଏକାନ୍ତେ
ଏକାନ୍ତେ କପର ବହୁବ ଧନ ତ ହେଲା ଅନ୍ତର ହେ । ମୋ
ସାଆନ୍ତି । ୧ । ପଦ୍ମନ ଶିଖରେ ରଙ୍ଗ କୁଳୁଲିତା ଭରଙ୍ଗେ
ଫୁଟୁଛି ଫୁଲ । କାହା ସଙ୍ଗେ ମୁଁ ଯେ, ଏ ଦନ ସାରିବ, ଧନ ମୋତେ
ଉଡ଼ି ଲେ ଯେ । ମୋ ସାଆନ୍ତି । ୨ । ସାପ ମାଲିଲ କ ବେତାଳ
ମାଲିଲ କ ଅବା ଖାଲିଲି ଚୁଡ଼ । ଦିଅର ମୋର ଏ ବନେ ବୁଲି-
ଥିବେ ଉଡ଼ିଲି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯେ, ମୋ ସାଆନ୍ତି । ୩ ।

ଦିଅର ସୁଆଳ ଗୀତ—ଏକା ଦୋଇଲି କୁଳୁଦଳି, କାନ୍ଦୁ ବାହୁଁ ଦିଲେ
ଦଶନାଟ ୨

ବେଉଁଠାରେ ଶୁଣିଦେଲ ମୋର ଭାଇବ । ୧ ।

(ଚଢ଼ିସ୍ବାଣୀ ଛୁଡ଼ି) ପୋଡ଼ି ଯାଉଁରେ ଅଞ୍ଚ ଥୋଇ ଗୁଆନ ଚୋର
ରେ । ଅନ୍ଧାଧଃ ସମୁଦ୍ର . ଭେଳା ବୁଝେ ମୋର । ପଦ । ମରି ଅଡ଼ି
ଅଛୁ ଭାଇ, ଭଲେ ଦେଲେ ବାଧୁ ନାହିଁ । ଅଗ ବୋଲୁ ମୋତେ
ନେଇ ବରକୁ ଦରରେ । ୨ । କାହିଁକି ଲେ କୁନିଦନ୍ତୀ ଦୋଷ
ବାର ଲେ । ମଲଠାରୁ ଅଭୁକ୍ତ ଅସିବ ଭାଇ ଲେ । ୩ ।
ମଲ ସୁଧେବେ ଭଲ ଦେଲ । ଅମର କଳଙ୍କ ଗଲ । ତୋ ! କରମେ
ଲେଖାଥିଲ, ଲଭିବ ସୁହଁ ଲେ । ୪ । ଗୁଆନ ନ କରଅଡ଼ି
ମୋ ପଶୁଁ ଯା ଯା ରେ । ବଡ଼ ଭାଇ ମଲ ବୁଦ୍ଧ ହୋଇଲୁ ଗତା ରେ ।
ପଦ । ଏଥେ କେ ଗୁଣିଅ ଥିଲେ, ତାକୁ ତାକଥଣ ରଲେ କବିଚନ୍ଦ୍ର
ଗୀତେ ବୋଲେ, ନାହିଁକି ଲକ୍ଷା ରେ । ୫ ।

ଚଢ଼ିସ୍ବାଣୀର ଗୀତ ।

ମୋର ଭାଇ ରେ, ମୋର ଭାଇ, ମୋତେ କାହିଁ ଶୁଣିଗଲୁ .
ଦୁହ ରେ । ତୋର ଦରଣୀ କାହାକୁ ଦେଇ ରେ । ପଦ । ରେଣୁଅ
ବ୍ୟସ ଶୋହୁ ପରିହାସ କନେ କରୁଥିଲ ମୁହଁ ରେ । ଦୁଷ୍ଟ ଦୁତ
ମତେ । ମାରିଥିଲୁ ନାତେ ମୋର ଦେହ ପ୍ରାଣ ଶୁଣୁ ନାହିଁ ରେ । ୧ ।
ନୁଆ ବୋହୁକୁ ମୁଁ ନୁଆ ନୁଆ ବେଳେ ଅଳପେ ଦେଇ ଅନାଇ ।
ସେଥି ପାଇଁ କେତେ କଲ କରୁଥିଲୁ । ମୁଁ ଏବେ ଦେବ ଅଞ୍ଚ ଥୋଇ
ରେ । ୨ । ଦାଣ୍ଡିକ ଭାବେ ରାଜ ପରସିଲେ, ବେଳେ ତତେ
ନ ଅପଇ । ଦାଣ୍ଡିକିଅ ଦୁତ ମଲୁ ସେବେ । ମୁଁତ ଏବେ ରହିବ
ଅଚନ୍ତା ହୋଇ ରେ । ୩ । ଏମନ୍ତ ସମୟେ ଶୁଣିଅ ଥିଲୁ, ବନେ
କବିର ବା ପାଇଁ । କବିଚନ୍ଦ୍ର, ତିର ମିଳଣ ସେଠାର । ସେତ, ତାକୁ
ଦେଖି ପରୁରଇ ରେ । ୪ ।

ଗୁଣିଆ ଗାଳୀ

ବାହୁଁ ଗୁଣିଆଁ ଦେ ବାବୁ ହନୁମାନି । ମୁଁ ଗୁଣିଆଁ
ଦେଉଛି ଅସୁଁ ବନ୍ଧନ । ଅସିଲ ଗୁଣିଆଁ ବାଜା ବଜାଇ ।
କିଏ ଲେଉଟୁଅଛି ଅସରେ ଭାଗ । ମାନ୍ଦାକୁ ପେଟିବ କିଭୂଷା ବାଗ;
ବାଜବା ଠାବରେ ଯିବ ପରାଣ । ଡାରୁଡ଼ା ମୁଷଳୀ ଥିଲୁର ବାଣୀ ।
ମହାକାଳ ରେଦି ହିଁହାର ଟାଣ । ବାଜେରେ ବାଣୀ ବାଜେନା ବାଜୁ
ବୋଲି ନାହାର ଅଜ୍ଞା । ବାବୁ ହନୁମାନଙ୍କର କୋଟି କୋଟି ଅଜ୍ଞା ।

ଗୁଣିଆ ମନ୍ତ୍ର । ଓଁ ଚଣ୍ଡୀ ଚଣ୍ଡୀ ମସାଣୀ ଚଣ୍ଡୀ; ଲୁଚବେତାଳ
ଲହ ଲହ ତୁଣ୍ଡୀ ଗମ୍ଭୀର ଚକ କାନ୍ଦୁ ଚଣ୍ଡୀ; ଲଗେ ଲଗେ ନ
ଲଗୁ ବୋଇଲେ କାହାର ଅଜ୍ଞା, କାଉଁର କାମଚଣ୍ଡୀଙ୍କର କୋଟି
କୋଟି ଅଜ୍ଞା ।

ଗୁଣିଆଁ ଗୀତ ।

ଗୁଣିଆଁରେ ମୁଁ ଗୁଣିଆଁ-ନା ଗୁଣିଆଁରେ ମୁଁ ନା ଗୁଣିଆଁରେ
ସଦ । ଯେବେ ହୋଇଥିଲୁ ଜନ୍ମର ଉପାୟ ତହିଁକି କହୁଛି ଶୁଣ ।
ସେ ମନ୍ତ୍ରକୁ ଥିଲୁ ବିକିଣ କହୁଛି । ଠେଙ୍ଗାରେ ଡାଗା ଦେ । ଏହା
ସେଉଁ ମନ୍ତ୍ର ଭୁବ ବିଶଦାଣେ ପାଢ଼ିବ କଥାବା କରବା ନୁହ । ସେ
ମନ୍ତ୍ରକୁ ପୁଣି ବାହୁଁର ଠେଙ୍ଗାଣୀ । କୁଟିବ ଢେର ପାଦାର ସେ ।
ଏବେ ଏ ମନ୍ତ୍ରର ବସି ହୁମସୁର ସାଧୁର ମସାଣୀ ଚଣ୍ଡୀ । କବଚକୁ
ବୋଲେ ପାଇବ ରେଟିଲେ । ଧନ ଜେଉ ପଡ଼େ ଚଣ୍ଡୀ ସେ ।

ପାଇବ ସୁଅଙ୍ଗ ଗୀତ—ସାଲ ତୁମ୍ଭ ବଥା କୁଣ୍ଡେରେ ।
ଏକ ଅନ୍ଧମି କେଁ ମାର ଡାଲିଲେ । ପଦ । ଦକ୍ଷିଣେ ହମାଜ ଆନା

ଯିନା । ଉତ୍ତରେ ହାମାର ବସା । କରଶେଷମେ ଦୁଶ୍ରେ ।
 ଶାଳା ଖୁଲଇ କେତେ କାମ କରଜେ । ୧ । ଇଡ଼କା ଇଡ଼କା ଦୋନ
 ଅବମି ଅସି ରହଇ ଠା ଛି । ଇଡ଼କା ବାତ ସଙ୍ଗି ବୋଲଇ ।
 ଦଳମେ ଲୁହଇ ବ୍ୟା ଧରଜେ । ୨ । ଇଡ଼କାସିଦ୍ଧ ବରକଳାର
 ହାମରେ ନାମ ଦୋତା । ଧରଜେ ଚୁଟି ସବ୍ ସେ, ଚୋଟି ଶଗୁର,
 ପୁତା କୋ ଧର ମାରଜେ । ୩ । ପିଛେଅସ୍ତେ କଳକଟର; ଅଗ୍ନ
 ବଲଇ ହାମ୍ । ଅନନ କବିଚନ୍ଦ୍ର ବାତ, ମତଠାଇଁ ଖେଦ ହମ
 ଦଲେଜେ । ୪ ।

ଏଠାରେ ସାଦେବ ଓ ଷପାସୁଆଙ୍କ ଅସିବ ।
 (ଚଉକଦାର ବା ଜଗୁଆଳୀ ସ୍ତ୍ରୀର ଗୀତ ।)

ମଦନା ମା ବୋଲି ମୋତେ କିଏ ଜାଣୁଛି ରେ । କାହାର
 ଏଡ଼େ ଗରବ ଯିସା ଜଳୁଛିରେ । ପଦ । ମଦନା ବାପତ ବୁଢ଼ା
 ବୋଲି ନ ପାରଇ ଛିଡ଼ା । ତାକୁ କିଏ କଲ ଲେଟା, ଅଗ ସାଇଛି
 ରେ । ୧ । ପୁଅକୁ କରୁଛି ଜର । ଦେଲଣି ଦନ ସତର । ମଦନା
 ଧରା କୁମର । ଘରେ ସୋଇଛି ରେ । ୨ । ଘରେ ମୋର ନୂଆ
 ବୋହୁ, ତାହାକୁ ଜଗିବ କେନ୍ଦ୍ର । ତାକୁ ନିତି ଗୁଡ଼ୁ ଗୁଡ଼ୁ ଦନ
 ଯାଉଛି ରେ । ୩ । କି ଅବା ମୋ ଗୁଣମଣି । ତାକପରି ଶୁଭଲକ୍ଷଣି ।
 କିଏ ମାତ ମାରଲଣି । ଜଣା ନୋହୁଛି ରେ । ୪ । କବିଚନ୍ଦ୍ର
 ଛାସେ ଗୀତେ । କି ସବୁଟ ଦେଲା ମୋତେ । ରହି ନ ପାରବି ଏଥେ
 ମୁଁ ଯାଉଛିରେ । ୫ ।

ସାପୁଆ ଅସିବାର ଚରଣ ।
 ମୁହିଁ ଅସିଲରେ ସାପୁଆ ଲୁଇ; ଯୋଡ଼ା ନାଗେର ବାଜା

ବଜାଇ । ହର ପାଦାଞ୍ଜଳ ହୃଦ୍ଭାମ ପାଇଁ । ଦେଖିଲେ ସାପକୁ ନେବ
 ଖୋଲା । ଅଠ ନାଗ ଖୋଲ ଚଳ, ବାରି ବୋଡ଼ା ଚେର ଜାଇ ।
 ଶଙ୍ଖନାଗ, ପଦ୍ମନାଗ, ବଅ ନାଗ, କେତକ ନାଗ, ପ୍ରମର ନାଗ, ପାଣି
 ନାଗ, କୋଳସ୍ଥା ନାଗ, ଧୂଳିଆ ନାଗ, ଏ ଗୁପ୍ତେ ଭାଇରେ ଅଠ
 ନାଗ, ଧୂଳିଆ ନାଗର ହିଁ ଶୁଣ ଶୁଣ ।

କଉଡ଼ୀଚକ, ଦଉଡ଼ିଚକ, ଗଜୁଚକ, କାଦୁଆଚକ, ବଳଦଆଚକ,
 ନାଗଚକ, ପଦ୍ମଆଚକ, ପବନାଚକ, ଲବ୍ଧବାଚକ, ଅଭିଶାଚକ,
 ଶଙ୍ଖଆଚକ, ବରଳ ଚକ, ଧୂଳିଆଚକ, ଲଢ଼ୁଆଚକ, ରଣାଚକ,
 ଏ ଗୁପ୍ତେ ଭାଇରେ ସୋହଲ ଚକିଆ ।

ସାହାକୁ ମାଲିକ ରଣା, ତେଉଁ ନ ପାରବ ପାଟ ଅଗଣା ।

କଠୁଆ ବୋଡ଼ା, ମଠୁଆ ବୋଡ଼ା, ପଦ୍ମଆ ବୋଡ଼ା, ଲଢ଼ୁଆ-
 ବୋଡ଼ା, ଗଜୁଟା ବୋଡ଼ା, ବେକଟା ବୋଡ଼ା, ପରର ବୋଡ଼ା,
 ପୋତକା ବୋଡ଼ା, ଲାଭକା ବୋଡ଼ା, ନଳିଆ ବୋଡ଼ା, ଧୂଳିଆ
 ବୋଡ଼ା, ନାଲିଆ ବୋଡ଼ା, ଏଗୁପ୍ତେ ଭାଇରେ ବାର ବୋଡ଼ା ଚେର
 ଜାତିରୁ ଏମାନେ ଛଡ଼ା ।

ପେଡ଼ାରୁ ପିଞ୍ଜରା ପ୍ରମର ନାଗ । ଖୋଟା ଅସି ରେଞ୍ଜର ଧା
 ଏହିଠାରେ ସାପ ପାଉଡ଼ ବଳ, ଦେଶ ବଝ ଦଂଶ୍ଟ୍ର ଚଢ଼େସ୍ତା ମଲ୍ଲ,
 ମତେ ବହୁମତ ଦେବ, ଏହିସିନି ଦେଶ ବସ ଝାଡ଼ ଦେବ
 ଏ ମତ୍ତ ଭଇଁ ଉଠିବ ।

ବସ ଝାଡ଼ିବାର:—ଓଁ ବସବ ବସ କାଳାନଳ ବସ ରୁ, ବସକୁ
 ବଲେ ଭସର ବାସ ଚହଁ କଳଧୁଲ୍ଲ ଯେତେକ ଝେଷ, ସର୍ପ ଅଦ
 ଚହଁ ବସି ବେସ ଝଡ଼େ ବସ ଝଡ଼େ, ନ ଝଡ଼ ନୋଇଲେ କାହାର
 ଅଣ୍ଟା, ଭସର ପାଦାଞ୍ଜଳର ବୋଟ୍ ବୋଟ୍ ଅଣ୍ଟା ।

ସାପୁଅ ଗୀତ ।

ସାପୁଅ ଧରଣୀରେ, ମୁଁ ଅସିଛି ବଡ଼ ସାପୁଅ ।
 ଝାନ୍ତି ଦେଲି ବସ, ଦେଖ ଏ ମନୁଷ୍ୟ, ଏହିକ୍ଷଣି ହେବ ତିଆ ।
 ଧର । ସାପ ଧର ଧର, ବଳି ଗଲ ସର, ହେଲ ମୋ ବୁଢ଼ା ବନ୍ଧୁ
 ଭଲ ସଙ୍ଗେ ଘେନି, ବୁଲୁଛି ଅବନୀ, କରଲାର ବନେ ବାସ । ୧ ।
 କରବର ବେଶେ, ବୁଲେ ନାନ ଦେଶେ; ମୁଣ୍ଡରେ ମସୂର ଝୁଲି ।
 ଉପରେ ପାଦ ତଳେ ମୁଁ ରଗଡ଼ । ବାନା ଉଡ଼େ ଝୁଲି ମଲି ।
 କେତେ କେତେ ଜନେ, ବହୁମତି ମାନେ; ଦେଇଛନ୍ତି କେତେ ପରି ।
 ତୁମ୍ଭେ ଦେବା ପାଇଁ, ମାଗୁଥିଲୁ ମୁହିଁ; ଦେଖ ଏ ସୁନ୍ଦର ନାଗ
 ଧର ପାଦ ତଳେ ମୁକୁମ ହୋଇଲ । ଉଠରେ ପାଉଁଜି ଉଠ ।
 କବଚକୁ ବୋଲେ ଚଢ଼େୟା ଉଠିଲ; ନାଗ ଗଲ ଡାର କଷ୍ଟ ।

ଉତ୍ତର ପାଦ ଗୀତ:— ଅହେ ଦେବ ବନ୍ଧନାଥ, ଏଉଁରୁ
 ହେବ କାହା ଚରଣ ହେ । ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରକାଶ କର ତୁରନ୍ତ, ଶଙ୍କର
 ହେ । ୨ । ଏଥନ୍ତେ ଶୁଣ ଗଉରୁ, ଶଉରଣୀ ସଙ୍ଗେ ଘେନି
 ଶଉରଣୀ । ଏବେ ଅସିଣ ମଣ୍ଡିବ ଧର; ଗଉରୁ ଗୋ । ୧ ।
 ଫେଡ଼ି କହ ବନ୍ଧନାଥ, ଶଉର କେମନ୍ତେ ତୁମ୍ଭ ରଗଡ଼ ହେ ।
 ଡାହାଣ ଶୁଣିମାକୁ ମୋର ଚିତ୍ତ, ଶଙ୍କର ହେ ୩ । ଏହି କାମନାରେ
 ଧନ, ମତେ ସେବା କର ହେଲ ନନ୍ଦନ ଗୋ । ସୁଦ୍ଧା ନାମ ଦେଲେ
 ଚଇତନ, ଶଉର ଗୋ । ୪ । ଅଜ୍ଞା ଦଥ ବନ୍ଧନାଥ, ଶଉର
 କେମନ୍ତେ ଆସୁ ତୁରନ୍ତ ହେ । କବଚକୁ ଶୁଷ୍କ ଏ ଗୀତ
 ଶଙ୍କର ହେ । ୫ ।

ଏଠାରେ ଶଉର ଅସିବାର ବନ୍ଧନା ।

ଜୟ ଜୟ ବ୍ୟାଘ୍ର ଦେବା ଦେବୀଙ୍କ ଉପରେ ତୁ ମହାଦେବ ।
 ଦେବ ବଳରେବା ତୁଳେ ସେବ ଡୋଳି କଷ୍ଟ ଦୈର୍ଘ୍ୟ । ୬ । ଉତ୍ତର

ତଳେ ତୋ ମୟମା, ହୁମାଳୟ ସୁଦା ରୂପ ସୁସମା, ସମାନକୁ
ନଅନ୍ତିବେ ରମା ଗୋ । ସରଳ ଜେମା । ୨ । ସେ ମାଗର
ତତେ ବର, ବରସ୍ତ କରୁଣା ଲେବନ ନର । ନରବଧୁ ମୁଁ କରେ
କିନ୍ଦାର । କରୁଣା କର । ୩ । ତାରୁଣୀ ନାମ ରୁମର ଚରତ
ଶଶ୍ରେ ହୁଏ ପ୍ରସର । ଶର ପେଶି ନାଶ ଦୁଷ୍ଟ ଶର ଗୋ । ଜନନୀ
ମୋର । ୪ ମୋର ବିନୟ କହୁତେ, ତତ୍ତ୍ୱେ ରଖୁ କୁପା କର
ସନ୍ତତେ, ତତେ କବିତନ୍ତ୍ର ତନ୍ତେ ଗୀତେ ଗୋ । ଉଦର ମତେ ॥

ଲୀଳାବିଳା

ନଟବାଣୀ ବୃତ୍ତେ

ଅଗସ୍ତିଙ୍କ ପାଦ ଧରି । ବିଲଙ୍କ ରାଜନ ବିନୟ କର । ପୁଣି
ପଶୁରେଲେ ସେ, କହ ଶରତ ରସ ମାଧୁରୀ ।
ଅଗତ ପାଣ୍ଡବେ ଗଲେ । ଜତୁ ଘର ପୋତ ବନେ ପଶିଲେ । ତହୁଁ
କେମନ୍ତେ ସେ । ଯାଇ ଦ୍ରୋପଦୀ ବଢ଼ା ଦେଲେ । ୧ । ରତି
ଦାସର ଚରଣ । ଶୁଣି 'ରୁମ ମୁଖ' ଦେବ ମୁକତ । ମୁନ କହନ୍ତି
ହେ । ପ୍ରିୟେ ଶୁଣ ଦେବ ବିଲଙ୍କ ନାଥ । ୨ । ଜନ୍ମପୁର ପଟାନ୍ତର ।
ମନ୍ତରେ ଉତ୍ତମ ପଞ୍ଚାଳ ପୁର । ରାଜା ଦ୍ରୁପଦ ସେ । ତହିଁ
ଦୋଇଛନ୍ତି ନରବର । ୩ । ଉପବନ ନାନା ବାସ । ଶିଖରେ
ଛୁଆଣି ଦେମ କଲଣ । ଅର ଗଜରେ ସେ ରାଜା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରୁଛୁ
ଉଦୟ । ୪ । ଉଦିତେ ବ୍ୟାସଙ୍କ ବର । ଯାଗ ଅରୁଣିଲେ ସେ
ଦଣ୍ଡଧାର । ଦୋମ ଅନନ୍ତ ସେ । ଜାତ ଦେଲେ ଅପ୍ସର ସୁନ୍ଦରୀ ।
ରୁଚିତ ଚନ୍ଦ୍ର ଅନଳା ଜଳଜନେଶୀ ସେ ଗଜଗମନୀ । ଶୋଭା
ଦେଖିଲେ ସେ । କାମେ ଘାରି ଶବ୍ଦବେ ସୁର ମୁନ । ୬ । ରୁପକ

ସମାନ ବର । ନପାଞ୍ଚଲେ କାହିଁ ମନ୍ତ୍ର ରୁପର । ଦୁଇ ଯେଣି ଶ
 ଯୋ । ରାଜା ବରଲେ ପୃଥ୍ବୀ ଜାକର । ୮ । ନୃପ ସ୍ବବାରୁ
 ଶାଶ୍ବତେ । ଜାଣିବାକୁ ବ୍ୟାସେ ଅସି ଯେଠାବେ । ମହା ଲକ୍ଷକୁ
 ଯେ । ତହିଁ ଯୋଗିଲେ କୁଟ ସ୍ବରାବେ । ୯ । ନୃପତ ମୁକୁତା
 ଯେଣା । ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ପୁର ଦୋଇଲ ମନ୍ତ୍ରା । ସୁନା କଲସ ଯେ ।
 ତହିଁ ବରାଜର ମନ୍ତ୍ରା ଗନ୍ତା । ଏକସ୍ରମ୍ବ ସାତତାଳ । ବାଣ ପିଣ୍ଡେ
 ମୀନ ଦସେ ମନ୍ତ୍ରାଳ । ତହିଁ ତଳକୁ ଯେ । ତଳ ପ୍ରମୁଥରୁ ଅନ୍ତ-
 ରାଜ । ଶରୀର ଲେଖ ବସ୍ତ୍ରାର । ସବୁ ଦେଖି ରାଜା ଅସିଲେ
 ବର । ଅଙ୍ଗ କଲଙ୍ଗ ଯେ । ବଙ୍ଗ ତେଲଙ୍ଗୀ କୁରୁନଗରୀ ।
 ଓଡ୍ର ନେପାଳ ବୁଝାଳ । କେରଳ ଲେଲ କର୍ଣ୍ଣାଟ କୋଶଳ ।
 ଲକ୍ଷେ ନୃପତି ଯେ, ଅସି ପୁରଲେ ସରା ମଣ୍ଡଳ । ଔରସ ପଞ୍ଚ-
 ପାଶ୍ରବେ । ବିପ୍ର ସରା ମଧ୍ୟେ ମିଳିଲେ ସଙ୍ଗେ । ରାଜା ଦୁପଦ
 ଯେ । ପୂଜା କର କହନ୍ତି ପ୍ରସାଦେ । ଅନ୍ତେ ଜଗସକ ଶୁଣି ।
 ବୋଇଲା କେମନ୍ତ ତୋର ଦୁଲଣି । ଶୋରା ଦେଖିବ ଯେ ।
 କନ୍ୟା ମେଢକୁ ଅଗାଧ ପୁଣି । ଅନ୍ତଃପୁର ପରବାର । କନ୍ୟାକୁ
 ଅଣିଲେ ସୁବେଶ ବର । ଗତି ସୁନ୍ଦର ଯେ । ଗୁହ କବଚନ୍ତ୍ର
 ହୁତି ବରଦ ।

—୩—

ତଥନ ଅଗସ୍ତିଙ୍କର—କର୍ଣ୍ଣ ଦେଇ ଶୁଣ ବଳକେଶ୍ବର । ଏ
 ଅଳକ୍ଷ ଶୀର, ଯାହା ଦେବାର ଦେ ଲାଖବକାର । ଦୋର ସୁବେଶ
 ଯେ । କନ୍ୟା ବିଜେ କଲେ ମେଢପର । ଶଞ୍ଜୁକ୍ତ ପରବାର ।
 କମଣ୍ଡଳେ ଜ୍ୟୋତି ତାରକା ପର । ମଧ୍ୟରେ ଗୋରା । ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ଶକର ଇପିମାଧୁର । ସବୁ ରାଜଦେ । ଗୁହ କାମଣରେ ଦେଲେ
 ଶ୍ରୀ । ଗୁରୁବେ ରାଜବାଳ । ଗୁପ୍ତେ କେଣିନା ସଙ୍ଗତେ

ଶୁଭ । କେ ନୁଷ୍ଠାନ । ଅଛନ୍ତି ମିଳି; ସିଂହ ମଣ୍ଡଳୀ ସଦାନାମକୁ
 ଯେ । ମତେ କହ ଗୋ ଦୁଃଖି ସଙ୍ଗୀନ । ଘନଦେବୀନା କହଲ
 ଘୋର ଅଙ୍ଗ ବଙ୍ଗ କଲଙ୍ଗ ସାଇଁ । ଅଛନ୍ତି ଏହି; ସଭାରେ ସଖି
 ଗୋ ତତେ ଅନାଇଁ । ଶୁଣେ ଥୁଲେଟ ଗୋ । ଲୁଖ ବନ୍ଦ
 ପଞ୍ଚାଳ ଶୈଳ । ମସ୍ତ ବଙ୍ଗାଳ, ତେଲଙ୍ଗ ମେଳ ଗୋ ଏମନ୍ତ
 ପାଳ । ତୋର ନିମନ୍ତେ ଗୋ । ଅସି ବଜୟେ ସଭା ମଣ୍ଡଳ ।
 ଦେବେ ପ୍ରାଣସାଇଁ । ଉତ୍ତ ନେପାଳ ଭୂପାଳ । ଉତ୍ତରେ କେସନ
 ପାଣ୍ଡବମାନ; ପେଶିଲବନ ଏକଜେ ଅସ୍ତାନ । ଶିଶୁପାଳ ଏ ଗୋ;
 ଜୟ-ସଖି ଶୁଣୁ ଦ୍ରୋଣ କର୍ଣ୍ଣ । ଛଟକେ ଏମନ୍ତେ ଶୁଣି । ତେଲ
 ବାଜିବାର ପରସ୍ତେ ମଣି । ରାଜ ଦୁଲ୍ଲଭି; ପୁଛନ୍ତି ବାଣୀ ସେ
 ପାଣ୍ଡବେ ପୁଣି । ଏଥେ କାହାନ୍ତି ଗୋ । ମତେ ଚିତାଇଁ ଦିଅ
 ମିତଣୀ । ଜାଣ ସବୁ ବସ୍ତବେଶେ । ଜଣପାଞ୍ଚ ଶୋଭା ପାଣ୍ଡବ
 ଦିଶେ । ଅଛନ୍ତି ପାଶେ, ଉତ୍ତମ ଦିଶେ ଗୋ; ଅନାଥ ଲେଶେ ।
 ଏହି ସମୟେ ଯେ । ଜୟସଖି ଅସେ ଲୁଖ ପାଶେ । ହିମଳ
 ଉଠିଲ ଜାଣ ହଟକି ପରରେ ହରୁପ ଧାର । ସକଳ ବୀର
 ହର୍ଷବେ ପରରେ ଗଲ ପରର । କହ କେମନ୍ତେ ଯେ । ଲୁଖବନ୍ଦି
 ନେବେ ନାରୀ ସାର । ନୃପ ପଞ୍ଚାଳ ନନନ । ନାମ ତାହାଙ୍କର
 ଧୃଷ୍ଣଦ୍ୟୁମନ । କହନ୍ତି ଘେନ । ସଦା ରାଜନ ଦେ ଏହି ବଚନ
 ଯେହୁ ବନ୍ଧିବେ ଯେ । ସେହୁ ନେବେ ଯୁବତୀ ରଚନ୍ତି । ଟେକବର
 ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବକୁ ମୁଣ୍ଡି । ହସିଥବ ଜଳେ ତଳକୁ ଦୁଃଖି । ଲକ୍ଷେ ବଳଟ ।
 ଧନ, ସାଉଁଟ ଦେ । ପଟାରେ ଉଠି । ଲୁଖ ବନ୍ଧିବ ଯେ । ମାତ୍ର
 ବାମନେନ୍ଦ୍ର ଯିବ ପୃଷ୍ଠ ॥ ଠି ଅଦେବ ପଟାପରେ । ଠିକେ ଦୁଃଖିବେବ
 ଜଳ ଘଟରେ । ଏ ଅକଟରେ । ଅଭିଜନ୍ତୁରେ, ସେ ପଦ୍ମ ଯୋଡରେ
 ବନ୍ଧି ପାଇରେ ଯେ । ବନ୍ୟା ଧରଣିବ ଉଚାଟରେ । ଗୋଲେ

ଦେଖିବୁ ଏମାନ । । କେଉଁ ଉଠି ଅଗ ସେ ଅଙ୍ଗସେନ । ପଟାନ୍ତର
 ସ୍ଥାନ, ମିଳି ବନ୍ଧନ ସେ କରେ ଗୁମାନ । ଧନ, ଧରନ୍ତୁ ଯେ ।
 ଜ୍ଞାନ ହାରି ପଡ଼ିଲା ସ୍ଥାନ । ତମରେ କଳିଙ୍ଗ ପତି । ତଳି ଗୁହ
 ରାଜେ ପ୍ରବଣ ମୁଖି । ଉଠି ଝଟଇ । ପଟାରକଇ ସେ କରନ୍ତେ
 ଗତି । ଖସି ପଡ଼ିଲେ ଯେ । ଲଜେ ବାହୁଡ଼ ମଥା ଘୋଡ଼ ।
 ଅତ୍ର ଏକ ରାଜା ଥିଲା । ଅତି କୋପେ ପଟାପରକୁ ଗଲା । ଧନ,
 ଧରଲା । ଅଥର ହେଲା, ସେ ତଳେ ପଡ଼ିଲା । ସବେ ଦୃଷ୍ଟିଲେ
 ଯେ, ରାଜା ଜଇ ଥାଉ ଥାଉ ମଲା । ତହୁଁ କୋପେ ଶିଶୁପାଳ
 ତଣ୍ଡଣେ ଉଠିଲା ଦେଖାଇବଳ । ଧନକୁ ତଳ ଭାଗ କେବଳ
 ହେ, ନ ଟେକି ଢେଳ । ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଯେ, ସବେ ମାଇଲେ
 କରତାଳ ॥ ଥିଲା ନିର୍ଦ୍ଦର ନୁପତି, ଥରାଇ ଓଜକୁ ସେ ଗଣପତି ।
 ଧନ, ଧରନ୍ତି । ଉଠନ୍ତେ ଯତି । ସେ ଅତି ଝଟତି । ତଳେ ପଡ଼ିଗ
 ଯେ । ଦେବେ ବାହୁଡ଼ିଲା ମଥା ପତି । ବୁଝୁ ଜଗସନ ଥିଲା
 ଦୃଢ଼ମତି କରି ପଟାରୁ ଗଲା । ଧନ, ଧରଲା । ପହୁକି ବଳ ସେ
 ବାଣ ବଳିଲା । ଲଖ ନୋହିଲା ଯେ । ମହା ଲଜାପାର ବାହୁଡ଼ିଲା
 ଧରା ମଣ୍ଡିଲେ ପ୍ରଧାନ । ଧମକ ଉଠିଲା ସେ ବୃକ୍ଷୋଧନ । ବସ୍ତ୍ର ନା
 ନାନ । କଲା ଗମନ । ସେ ପଟାର ସ୍ଥାନ । ଦେଖି କେଶରୀ ଯେ
 ଦ୍ରୌପଦଙ୍କୁ କହିଲା ବଚନ । ୧୯।

ସଖି ନନ୍ଦିବାର ଚଉପଞ୍ଚା ।

ନଳିନ ନନ୍ଦିନୀ, ଏହି ହସ୍ତିନା ରାଜା ଗୋ । ନରପତି ମଣ୍ଡଳରେ
 ଶ୍ରେୟ ବଢ଼ିଲା ଗୋ । ପଦ । ପଞ୍ଚପାଣ୍ଡବଙ୍କ, ବନେ, ପଠାଇଲା
 କୁଟମନେ । ପ୍ରଭୁପଣେ ଦିବ୍ୟାସନେ, ପାଉଛୁ ପୂଜା ଗୋ । ୧ ।
 ଧଳକର୍ମେ ଥିଲେ ଦାସୀ । ଯେତେବେଳେ ତୋ କଷ୍ଟ ଏହି । ଯେଉ

ଗୁଣୀ ଚନ୍ଦ୍ରମୁହିଁ । ନ ବହୁ ଲଜା ଗୋ । ୨ । ବାଇ ହୋଇଲୁ ତ
ସନ୍ତା, ବଡ଼ ପାପୀଶୁଳା ଏହି । ବନ୍ଧିବ ଏ ଲାଖ ବାହିଁ, ଦେବତ
ସଜ ଗୋ । ୩ । ଶୁଣେ କବଚନ୍ଦ୍ର, ଗୀତ, ରରଷା ମୋ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ରେଟାଇ ଦେବେ ମୋ ବାନ୍ତ, ଦଣ୍ଡେ ରହିଯା । ୪ ।

ମନ୍ତ୍ରପତି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ । ମନେ ଧରିଲା ସେ ଦୃଢ଼ ରୁମାନ
ପଟାର ସ୍ଥାନ, ମିଳିଲେ ସ୍ଥାନ; ତା ବେନି ନୟନ । ଅନ୍ଧ ଦର୍ପିଲା
ଯେ । ବାପ ପରାଏ ହେଲା ରାଜନ । ଯେତେ ନୃପ ଆଉ ଥିଲେ
ଜଣେଦେ ନ ଛାଡ଼ି ସବେ ବନ୍ଧିଲେ । ଲଜ ପାଇଲେ । ଫେରି
ଅଇଲେ; ସେ ସବେ ରହିଲେ । ଦେଖୁ ଏ ଶାଢ଼ି ଯେ, ସୁଣି
ଦ୍ରୁପଦ ରଜା କହିଲେ । ରହିଲେ ସବୁ ନୃପ । ରଥମାନେ
ଥୁଲେ ବନ୍ଧି ଝଟଇ । ଶୁଣି ଏ ଶାଢ଼ି । କର୍ଣ୍ଣ ଉଠନ୍ତି, ସେ ଧନ,
ଧରନ୍ତି । ଗୁଣ ଚକ୍ରାର ଯେ, କେତେ ବନ୍ଧିବା କହ ବୋଲନ୍ତି ।
ଲକ୍ଷ୍ମରେ ଦୁଷ୍ଟଦୁଃମନ । ଲଗଡ଼େ କହନ୍ତି ସ୍ବରୂପମାନ । ଜଳରେ
ଧାନ; ରଖି ନୟନ, ଦେ ବନ୍ଧ ବଦନ । ମାଛ ନୟନ ଦେ ।
ବାଜି ଲାଖ ଦେବ ଶର ମୁନ । ବଳଷ୍ଟ କର୍ଣ୍ଣକୁ ଡରି । ବେଗେ
ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍ରକୁ ଧରି । ଫେରିଲେ ହରି । ଯିବୁ ତୁ ଫେରି, ରେ
ଅଜଗାଧର । ସପ୍ତରଥର ଯେ, ବାଣ ଦୁରୁ ଦେବ ନିବାର ।
ସେହିରୂପେ ଚକ୍ର ଗଲା । ସନ୍ତୋଷେ ଲାଖର ତଳେ ରୁମିଲା । କର୍ଣ୍ଣ
ଯେ ରଲା; ଶର ବନ୍ଧିଲା ଯେ ଚକ୍ର ବାଜିଲା । ଲାଜ ପାଇଲା
ଦେ, ତେତେ ମହାରଥୀ ବାହୁଡ଼ିଲା । ଦ୍ଵାଦଶପାଇଁ ଏହିପରି,
ହୁଏ ସପ୍ତରଥ ଅସିଲେ ଫେରି । ବନ୍ଧି ନ ପାରି; । ଲାଜରେ ମର
ସେ ହୋଇଲେ ଘାର । ଚକ୍ର ଫେରିଲା ଯେ, ତେଣେ ମାୟା
କରିଛନ୍ତି ଦର । ଯଦିକେ ସଖୀ କହଇ । ଯମ ଏ ଲାଖକୁ ବନ୍ଧିବା

ପାଇଁ । ନୋହିଲେ କେହି । ଭୁ-ଅବିଭକ୍ତ; ଗୋ ହୋଇଲେ ସହି,
ସହ ସଉଲା ଗୋ, ଗୀତେ କବିଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରକାଶର ॥

ଦାଇକା ବୁଢ଼ିରେ—କହନ୍ତି ଶୁଣିବେ । ବାଣି କୃଷ୍ଣ ଅଗେ,
ହଳପାଣି । କେତେ ସ୍ଥାନ କର୍ମ ସୁଖି । ହେଲା ଦ୍ରୁପଦ ଦୁଇଶୀ ।
କମ୍ପା ଏଥେ ସୁବା, କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଭ୍ର ଦ୍ଵାରକାକୁ ଯିବା । ୧ ।
ଶୁଅଲେ କହନ୍ତି ହର । ଯଶେ ରହ ହଳଧାରୀ । ଝରେ ଏ ଲାଖ
ବନ୍ଧାକୁ । ଦେଖୁ ଯିବା ଦ୍ଵାରକାକୁ । ଯଶୀ ଇନ୍ଦ୍ରପୁ ପାଥୀ, ଭନି-
ପୁରେ ଅମ୍ବେ ତିନି ସମୟେ । ୨ । ଉତ୍ତରବେ ରାମ କହ । ଏଥେ
ଇନ୍ଦ୍ର ଅସି ନାହିଁ । ଗଲା ପାଥୀ ଦହ ହୋଇ । ଜରୁଦର ମଧ୍ୟେ
ସେହି ଗୁପ୍ତେ ଭଲ ମୋର, ବିଜୁ କି ଲାଖ କହ ମୋ ଆଗର ।
ଦଢ଼ାଇ କହନ୍ତି ହର । ପାଣ୍ଡବେ ପ୍ରାଣେ ନ ମାର । ଦୋହରିନ୍ତି
ସହ ପୁର । ଦେଖ ବିପ୍ରବେଶ ଧର । ଦନେ, ଏବେ ଚନ୍ଦ୍ର, ଏହିସଖି
ଲାଖ ବିଜୁବ ଅରଜନ । ୪ । ଉଦ୍ଦେଶେ ପଞ୍ଚାଳ ରାଣୀ । ପ୍ରକାଶିଲେ
ସବେ ଶୁଣ । ଉଚିତ୍ତରେ ଅଛ ପୁଣି । ଚଣ୍ଡାଳ ଆଦି ବ୍ରାହ୍ମଣ
ତୁଠି ସେ ବିଜୁବ; ଲାଖ ହେଲେ ସତ୍ୟ ଦେହ କନ୍ୟା ନେବ । ୫ ।
ଗୁହାନ୍ତେ ସୁଧୃଷ୍ଟିର ଧୀରେ । ଅକ୍ଷୁନ୍ ଉଠିଲେ ଖରେ । ଚନ୍ଦ୍ର
ଯାଇ ପଡ଼ ପରେ । ଧନୁ ଧଇଲେ ହସ୍ତରେ । ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ଦେଖୁ
ଏ ବୋଇଲେ କର କେ ଗୋ ଦେଖ ସଖୀ । ୬ ।

—୦୩୦—

ତୌପଦା— ଏ ସଖୀ ପଙ୍କଜାକ୍ଷୀ ନିରେଖୁରୁ ଅନାରେ ।
କଏସେ ବିପ୍ର ବେଶେ ଅସନ୍ତି ଏ କନା ରେ । ପଦ । ଧନ୍ୟ ଏ
ସୁବା ସୁନର । କୋଟି କାମ ପଟ୍ଟାନ୍ତର । ଶୋଭାକୁ ଦେଖି ମୋର
ହୃଦି ହୁଏ ରୁନାରେ । ୭ । କବା ଇନ୍ଦ୍ର ହରି ହର । ବିପ୍ର ରୂପେ
ଅବତାର ବିଜୁ ଲାଖ ମୋର । ଖେଳିବେ ଖୋଇନାରେ । ୮ ।

ବିନୟକେଶରୀ ଛଣି । କରନ୍ତି ଗମନ ଠାଣି । ସାରଳ ଦର୍ପ ଦାଣି,
 ଟେକିଛନ୍ତି ବାନାରେ । ୩ । ଦେଖ ମୋ ବାମ ନୟନ । ଝୁରୁଛନ୍ତି
 ଘନ ଘନ । ଏବେ ରୁ ମନେ ଘେନ ପୁରୁଷ କାମନା ରେ । ୪ ।
 ନଷ୍ଟେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିକଳ ଏହି । ହେବ ମୋର ପ୍ରାଣସାହି । କବିଚନ୍ଦ୍ର
 କହଇ । ଦଇବ ଘଟନା ରେ । ୫

ଛଟକେ ବାମ ନୟନ । ଝୁରୁଛନ୍ତି ଘନ ଘନ । ସ୍ଵପ୍ନେ ମୋ ଦୁଃଖ
 ମାନ । ଏ ସମୟେ ଅରହୁନ । ୬ । ଛଳେ ଦୁଷ୍ଟଦୁଃଖନକୁ ।
 ପଶୁରନ୍ତି କହ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିକଳ । ଜାଣ ଦୁଃଖନ କହିଲେ । ମାଝି
 ନେହେ ବିକଳ ରଲେ । ୭ । ଜହାର ପାର୍ଥ ନମିଲେ । ୮ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
 କଲ୍ୟାଣ କଲେ । ଯଶ ହେଉ ଭୋର । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୁଲକୁ କଥା
 ରହୁ ଭର । ୯ । ଝଟଇ ଅର୍ଜୁନ ଚହିଁ । ଧନୁରେ ଗୁଣ ଚଢ଼ାଇ
 ଝିକି ଶର ବିକଳ ଦେଇ ମାଝି ନୟନ ଫୁଟାଇ । ଝଲଣର ଗଲ
 ଝଲୁକ ସରରେ ପଡ଼ି ପ୍ରଣମିଲା । ୧୦ । ନିଦାନରେ ବଜ୍ରଧର ।
 ବଜାଇଲେ କମ୍ପୁଷର । ନୟନରୁ ଫୁଲହାର । ଛୁଡ଼ିଲା ମାଝି
 ଲଖର । ନଷ୍ଟେ ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ । ବିକଳ ବୋଇଲେ ସବେ ଏକ-
 ମୁଖ । ୧୧ । ଟେକେ କ୍ଷୁଦ୍ର କହେ ବାଣୀ ନ ପାଉଛ କେହି ଜାଣି
 ଟାଣି ପବନ ବାଜିଲା । ପୁଷ୍ପମାଳା ଛୁଡ଼ି ଗଲା । ଟୋକା ନନନାନ,
 ମିଛେ ଶଙ୍ଖ ବଜାଇଛୁ ଘନ ଘନ । ୧୨ । ଠିକେ ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣିଲେ
 ମନେ ବୁଝୁକୁ ଚିନ୍ତିଲେ । ତୁଳେ ଧନୁ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେଲେ ପୁଣି ଶରକୁ
 ବିକଳେ । ଠାଣି ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିକଳ । ରାଷେ କବିଚନ୍ଦ୍ର ରାଧାଚକ ହେବ ।

ଚତୁର୍ଥା—ଏଥୁ ଅନନ୍ତେ ଚରଇ ଶୁଣି ସୁନନେ ହେ । ଲକ୍ଷ୍ୟ
 ବିକଳେ ମହାବଳୀ ଅର୍ଜୁନ ହେ । ପଦ । ମାଲ ଧର ରାଜବାଳୀ
 ଅସେ ବହନ । ଶକୁନିକ ପଠାଇଲେ ସେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ । ମାମୁ
 ହେ ବେଗେ ଝୁଅ । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଗେ କହ । ବୋଲବ କନ୍ୟା

ଗୋଟ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକୁ ଦିଅ । ଯେତେ ମାଗିବ ଧନ । ତାର ପାସକୁ
ଦିଅ । କିପ୍ର ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକୁ ଦିଅ ଉଚିତ ହେ । ୧ ।

ଏମନ୍ତ ଶତ୍ରୁକ ଠାରୁ ଶୁଣି କଥନ । ଛୋପେ ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତି
କୁନ୍ତୀ ନନ୍ଦନ । ହେ ମନ୍ତ୍ରୀ ବେଗେ ଧାର କହ ତୋ ନୃପସାହି
ସେ ଧନ ନେଉ କେତେ ଭାଗ୍ୟବତୀର ଯେନ । ଶୁଣି ଛୋପେ
ଧାରଲେ କୁରୁକ ସବୁ ଭାର । ଧନୀର ଅଭୀମୁଖେ ବହନ ହେ ।
। ତହିଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧିରେ ଯେତେ ଦୁଷ୍ଟ ଗଜନ । ଜରାସନ୍ଧ ଅଦି ସବେ
କଲେ ଗର୍ଜନ । ତା ଦେଖି ରୁକୋଦର । ସହୃଦେ ଶୁଣି ଗର ।
ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ସଙ୍ଗେ ମିଶି ସବେ କଲେ ସମର । ଏ ସମୟେ ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ
ବନ୍ଧୁ ମୋହନ ଶର । କଲେ ସବୁ ଦର୍ପ ଗହନ ହେ ।
ଜଳ ପାଇ ତେଜ ଉଠ ସକଳ ସୈନ୍ୟ । ପ୍ରାଣ ଧରି ପଳାଇଲେ
ପେଟା ଚାବନ । ତହିଁ ଦ୍ରୌପଦୀ ନାଶ । ପ୍ରାଣବେ ସଙ୍ଗେ ଧରି
କରାଳ ଶାଳେ ଆସି କୁନ୍ତୀ ପାଦେ ଯୁଦ୍ଧାର । ବହୁ ବଢ଼ାଇ କନ୍ୟା
ଅଣିଲେ ନିଜ ପୁର । କବି ଚନ୍ଦ୍ର ଏ ଗୀତ ରଚନ ହେ । ୨ ।

ଶବରର ବିଦେଶୀ ଗୀତ ।

କହୁଛ ଲୋ ପ୍ରାଣେଶ୍ଵର । କାଲି ଯାଉଛ ମୁଁ ବିଦେଶ କର ।
ବସ ବିଶ୍ଵର । ନଦେରୁ ଗୋଷ୍ଠ । ମୋତେ ପାସୋର । କହୁ ଯାଉଛ
ଲୋ, ଉତ୍ତର ଅସିବ ମୁଁ ଦାନ ଚାରି । ୧ । ଖଡ଼ି ଧରି କଲେ ଗାର ।
ଖଟକାର ହେବ ଦାନ ପଲର । ଶୁଭ ଏ ମୋର ପାଶୁ ଅନ୍ତର ହେଲେ
ନାଗର ଶୁଭ ହେବୁଛ ହେ, ଖୁର, ମଉରୀ ଏଥର । ୨ । ଶୁଭମଣି ମୋର
ହେନ, ଗଲେ ତୋହ ପାଇଁ ବୁଝଣ ମାନ, ଶୁଭି ଶତନୁ ଅଗିର
ଧନ, ନିଧି ବନ୍ଧନ, ଗେର ବାଣୀରେ ଗୋ । ମୋତେ ହସିକହ
ହୁବତନ । ୩ । ଘରୁ ଯେତେବେଳେ ଯିବ । ଗଡ଼ି ଦଉଳ ମୋ
ଦରଦର ହେବ । ଯୋର ଶୁଭ, ନିକଟ ଶେଷ, ବାମ ଦୁର୍ଗତି,

ଦାଘି ହେବଟି ହେ । ମୋର ବୁଦ୍ଧିରୁ କିଏ ଲାଭ ॥ ଭୁଣା ନ ଧର
 ତୋ ଚିତ୍ତେ । ଭଲସରେ ବାଣୀ କହ ତୁ ମତେ । ଭଠି ତୁରନ୍ତେ
 କୋଳକୁ ମତେ । ନିଅ ସୁରତେ । ଶୁଭ ଦିନକୁ ଗୋ । କଷ୍ଟ କରି
 ଯାଉଛି ମୁଁ ସତେ ॥ ଚନ୍ଦ୍ରା ଲଭିବି ଅଶେଷ । ଶୁଭଦିନ ହେବ
 ଶୁଭ ବରଷ । ଚରଣ ମାସ, ଚନ୍ଦ୍ରମା ସାସ; ଲାଗିବି ବନ୍ଧୁ
 ମୋତେ ପ୍ରଜ୍ଞା ସେ । ଧନ ନ ଯାଅ ଦୂର ବିଦେଶ ॥ ଛନ୍ଦ ନ
 କହୁଛି ସହ । ହିଁର ତୋ ଦେହକୁ ଯାଉଛି କହ । ଛ ଦିନ ଯାଉ
 ରହିବି ନାହିଁ; ଅସିବି ଧାଇଁ । ତୁ ମୋ ଜୀବନରେ । ଏତେ
 ବିମନା ଧରୁ ବପାଇଁ ॥ ଜାଣିଛି ତୁମ୍ଭର ଶୁଦ୍ଧି । ସେବେ ଦେହ-
 ବନ୍ଧୁ ଅନ ଯୁବକ । ଯିବ ତା କହ, ରହସେ ମାତି ଦବସ ଶୁଦ୍ଧି
 ମତେ ଶୁଦ୍ଧି ହେ । ମୁଁ ସେ ଦିପର ଧରୁବି ପ୍ରତି ॥ ଝଲକ ବରନା
 ମୋର । ଝୁର ନ ସରବ ଡୋ ଶୁଣ ଭର । ଝୁଲୁ ଥିବାର
 ଝଲକା ତୋର, ନୟନ ଠାର, ମନେ ପଡ଼ିଲେ ଗୋ ।
 ମୋତେ ଦିବସ ହେବ ଅକାର ॥ ନ କହ ଅଭୁ ସରଗେ ।
 ନୂଆଁ ନାଗୁ କେ ରେଢ଼ିଲେ ଅଗେ ତାହାର ସଙ୍ଗେ; ସୁନ୍ଦରଜୋ
 ଭମାଳ ବେଗେ, ମନ ମୋହୁବ ହେ । ମୋତେ ପାଶୋରୁବ ସେହି
 ଲାଗେ ॥ ଟଳବି ନାହିଁ ମୋ ମନ । ଟେକି ତାକୁ ତୋର ଚନ୍ଦ୍ର
 ବଦନ । ଟକିବି ରତ୍ନ; ହୋଇଲେ ଧନରେ, ଯିବ ଜୀବନ, ମୁଁ
 ନୋହୁଲେ ରେ ଧନ, ତୋ ଅଧର ସୁଆସାନ ॥ ଠକ ପଣ କରି
 କେତେ । ଠକ ରାଶି କହୁ ଯଉଛି ମତେ । ଠିକରେ ସତେ
 ମୋର ଅଗ୍ରତେ, କହୁ ତୁରନ୍ତେ, କିଏ ବୁଦ୍ଧି ସେ, ଅଣି ଥିବଟି
 ବୁଝାଅ ଗୀତେ ॥ ଜେଉଁରଥ ସୁନା ନଳା ଡାକୁଥିବି ପାଦେ
 ବାଜେଣି ବଳା । ଜେଉଁ ଚଢ଼ିଲା; କିଶୁର ଖେଳା; ଝୁଲୁଥା
 ବଳା; କଣ୍ଠ ତଟକୁ ଗୋ । ଅଣି ଦେବ ଶୁପସୋଗୁ ମାଳା ॥ ଡଳାଇ
 ଖୋଷା ଖୋସିଲି, ଡମ ଝୁଲୁକାଠି ଖୋସିବି ବୋଲି । ଡମ

କହୁଲି, ଜାଣି ନ ଥିଲି; ଶରଧା ହେଲି, ଏତେ ବେଳକୁ ସେ,
 ମୁଁ ତ ହୋଇଛୁ ତୁହାକୁ ଖାଲି ॥ ଆରେ ମୋ ରତନ ଗଣି; ଆଣି-
 ଦେବ ନିଶ୍ଚେ ମୁଁ ଝରକାଠୀ । ଆରେ ବମୋଷ୍ଟୀ; ଏହି କଥାଟି,
 ନହୁତୁ ଘାଞ୍ଜି, କେଶ ଶିକୁଳ ଗୋ, ଡୋର କାନ୍ଦିକୁ ପଡ଼ବ
 ଲେଡ଼ି ॥ ଭନି ତୋଳା ମଞ୍ଜୁକାଠୀ, ତଳସି ମୋ ପାଇଁ ଆଣିବ
 ଲେଡ଼ି । ତହିଁକି ଘଡ଼, ଢାଟକ ଆଡ଼ି; ଥିବ ପକାତ; ନିଶ୍ଚେ
 ଆଣିମ ହେ । ଲେଡ଼ ନ ରଖୁ ମୁଁ କରୁଛି ॥ ଅରୁଥିବ ନାସା-
 ମଣି । ଥିଲେ ତୋଳ ଦଣ୍ଡୀ ଆଣିବ କଣି । ଗାନ୍ଧୀ ଠାଣି; କର
 ମିତଣୀ, ଶୁଣିବା ଶଣି, ତୋର ଗୋଷ୍ଠରେ ଗୋ, ଯୁବା ଦମ୍ଭ
 ମକାଇବ ହାଣି ॥ ଦ ଫୁଲିଆ କଳା ଶାଢ଼ୀ, ଦ ଡ଼ାଳି ଦଣ୍ଡା ମୂଳ
 କରୁଛି । ଦେଖୁଛୁ ଫେଡ଼, ବାନ୍ଧନ ପଡ଼ି; ଆଣିମ ଲେଡ଼ି; ବାପ
 ଖୋଜିଲୁ ହେ, ନ ମିଳିଲୁ ଆସିଛୁ ବାହୁଡ଼ା ॥ ଧର ଚୁପି ଡୋ
 ପାଇଁ; ଧନ ସବୁ ପଛେ ଆଣିବ ମୁହିଁ । ଧର ତୁ ସହ, କୋଳେ
 ବସାଇ; ଚନ୍ଦନ ଦେଇ ରସେ ରସାଇ ଗୋ । ଯଦି ବିଦେଶ
 ଶରଧା ହୋଇ ॥ ନବ ନାଗର ଛଇଲା, ନାନା ରଙ୍ଗେ କହୁ ପାରୁଛ
 ଭଲ । ନାହିଁ କେ କଲ; ଜଣା ନ ଥିଲ; ଏ ବୁଦ୍ଧି ଥିଲ; ସବୁ ସରସ
 ସେ । ବିହି ପୁରୁଷ ଠାରେ ରଖିଲ ॥ ପ୍ରପଞ୍ଚ ମଣ୍ଡଳେ ସବୁ; ପରତେ
 ନ ଯିବ ନାଶ ଜାତିକ । ପରକୁ ଦେଖୁ; ତର ଉପେଶି, ମାନସେ
 ରଖୁ, କୋଳ ଶୁଦ୍ଧ ଗୋ । ଏହା କେତେ ବଡ଼ାଇବ ସଖୀ ॥
 ପାଳିଲ କହୁଛ କେତେ । ପଛତ ହେବଟ ବଢ଼ିଲେ ସତେ ।
 ପୁରୁଷ କେତେ, ଅଛନ୍ତି ସେତେ, ନାଶ ନିମନ୍ତେ; ପ୍ରାଣ ହାରିନ୍ତି
 ସେ, ସେହେ ରସିକ ଜାତି ସମସ୍ତେ ॥ ବଡ଼ ଦେଲେ ନାଶ ଜାତି
 ବସୁଧ ମଦରେ ଘାରି ହୁଅନ୍ତି । ବୁଲି ବୁଢ଼ାନ୍ତି, ପୁରୁଷ ମତ; ହରି
 ନିଅନ୍ତି ନିନ୍ଦା ରପୁକୁ ଗୋ । ତଳେ ନ ଥାଏ ତାଙ୍କର ଭାତି ॥ ଭଲ
 ପଣ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଭ, ରରସି ନ କହ ଦେଖାଇ ବାଡ଼ି । ବଚନ ବଡ଼

ହେଲେ ନିବାଡ଼; ଧରିବେ ଗୋଡ଼ ନାଶ ସକଳେ ହେ । ତୁମ୍ଭ
ମନ୍ଦୁକୁ ବଳ ବାଡ଼ ॥ ମାଉ ଜାତି ଅକାରଣ । ମନ୍ତ୍ରରେ ନେଇଛୁ
ପୁରୁଷ ପ୍ରାଣୀ ମଲ୍ଲଃ ପୁଣ । ଲୋଭ କରିଣ, ଲଜ୍ଜା ରାବଣ; ସବେ
ଜାଣନ୍ତୁ ଯେ । ଏଣୁ ନାଶ ଜାତି ଅକାରଣ ॥ ଜାଣି ନାହିଁ ତୁମ୍ଭେ
ରଲ । ଯେତେ ବେଳେ ବହୁ ସୃଷ୍ଟି ସର୍ଜିଲ । ଯୁକ୍ତି କଲ; ଅନ
ଗଢିଲା ହେ; ବୀଜ ପୋତିଲା ତହୁ ପୁରୁଷ ହେ । ଜାତି ହେଲୁ କଥା
ରହୁଲା ॥ ରସିକା ରତନ ଗୋଟ, ରାଗ ବହୁଲୁକ ବୁଝି ନ ପାର
ରହସ୍ୟ କର, ତୋ କଥା ହାରି, ଦିଶିଲା ପରି; ତତେ କହୁଲି
ଗୋ, ତୁତ ରଣିଲୁ ଶାସ୍ତ୍ର ବିଶ୍ୱର ॥ ଲାଜ ପାଇବଟ ସତେ; ଲଗ-
ତରେ ବାଣୀ କହୁଛ କେତେ । ଲାଗି ମୋ ସାଥେ, ନବଇଁ ଗୀତେ
ଡମାଳ ଗୀତେ, ନିଲ ଶୁଣୁଛ ହେ । ତୁମ୍ଭେ ପୁରୁଷ ଜାତି
ସମସ୍ତେ ॥ ବରବରନା ତୁ ମୋର । ବାରେ କୃପାକର ହୃଦେ
ବିଶ୍ୱର । ବିଦେଶ ଦୂର, ଯିବ ଏଥର, ମେଲଣି କର ନିଶିପାତୁଛୁ
ଗୋ । ଧନ କାହିଁକି କରୁ ଉଠୁର ॥ ସତେ ଶ୍ରଦ୍ଧାକର ଧନ; ସରିବ
କପର ମୋହର ଦଳ । ବେନ ନୟନ, ପୁରବ ବନ; ହେବଟ
କ୍ଷିନ୍ନ, ଶୀଘ୍ର ଅଧିଲେ ହେ । ଯାଇ ସେବା କରିବା ଇଶାନ । ହରିଣ
ନେତ୍ରି ମୋହର । ହରିଜ ଚରିତ୍ର ସୁରଣ କର । ହରିବୁ
ତୋର, ଦୁରତ ଘୋର, ଦୁଃଖ ଅପାର, ହରି ଚରିତ୍ର ଗୋ ।
ଏକା ସଂସାରର ମୋକ୍ଷ ଦ୍ୱାର ॥ ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ରସ, କ୍ଷମେ କିଚିତ୍ତ,
କଲେ ପ୍ରକାଶ । କ୍ଷମକେ କ୍ଷେପ, ଏହୁ ରହସ୍ୟ; ମୁନ ଉଦ୍ଧାସ;
ଜୟ ଶଙ୍କର ହେ । ତୁମ୍ଭ ପାଦେ ରହୁ ମୋର ଅଗ । ୩୦ ।

ଶତ୍ରୁରଣୀ ଗୀତ ।

୧୦

ହେ ନାବ ଜୀବର ଧନ । ଚରଣ ମାସରେ ଜନ୍ମ ନଳକ ।
ବାରଧନ ହେ, ତାକୁ ନାଆଁ ଦେଲି ଚରଣନ । ୧ । ପୋଡ଼

ମୋ କଥାଲ ଗୁଣୀ । ଚକ୍ରତନ ପୁଅ ପାଏ କଷଣ । ବାଉଧନ ହେ
 ତୁମ୍ଭେ ବରଦ ଉଦ୍ଧାର ଅଣ । ୨ । ଶତ୍ରୁରାଣୀ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
 ବରଦ ଡାକଇ ଶତ୍ରୁର ମଣୀ । ବାଉଧନ ହେ, ଭାଷେ କବିଚନ୍ଦ୍ର
 ଗୀତେ ପୁଣି । ୩ ।

ଶତ୍ରୁର ବୈଦ୍ୟକୁ ଡାକିବାର ଗୀତ ।

ବୈଦ୍ୟରାଜେ ହେ; ବୈଦ୍ୟ ରାଜେ । ବହନ ଅସ କହେ ।
 ଚକ୍ରତନ ପୁତ୍ର ମୋର । ପାଇଲ କେଶ କହେ । ପଦ । ଏକା ମୁ
 ଥିଲି ଶତ୍ରୁ । ବପୁର ପଡ଼ିଲି ମାଡ଼ି । ବୁଦ୍ଧ କ ରାକ୍ଷସ ବେଢ଼ି
 ନିଲଗି ପ୍ରାୟ । ୧ । ଧନକୁ ନାହିଁ ଖାତର । ବହନ ଉପାୟ କର
 ଏ ପୁତ୍ର ବନ୍ଧନେ ମୋର । ବୁଦ୍ଧକୁ ବଞ୍ଚ ହେ । ୨ । କି ବୁଦ୍ଧି
 ନିଶିବ ମୁହିଁ । ବୁଦ୍ଧି ମତେ ଦିଶୁନାହିଁ । ତାକୁଛି ଅକୁଳ ହୋଇ;
 ଶଲ୍ୟ ନାଶ ହେ । ୩ । କବିଚନ୍ଦ୍ର ଭାଷେ ଗୀତେ । ବୈଦ୍ୟ ଶୁଣି
 ଭୋଷ ଚିତ୍ତେ । ତକ୍ଷଣେ ମନ୍ତ୍ର ଅଗ୍ରତେ । ହେଲେ ପ୍ରବେଶ ହେ ।

ବୈଦ୍ୟ ଗୀତ ।—ବୈଦ୍ୟ ବୋଲି କିଏ ଡାକ ଦେଉଛି ରେ
 ମୋତେ । କାହାର ତୁଣ୍ଡ ଏ ବାର, ନୋହୁଛି ରେ ମୋତେ ।
 ପଦ । ମୁଁ ହୋଇଛି ରାଜ ବୈଦ୍ୟ, ବ୍ୟାଧି ପିନ୍ଧି, ମୋର ପଦ ।
 ଘୋଡ଼ା ପାଲକିରେ ଚଢ଼ି । ଯାଉଛିରେ ମୋତେ । ୧ । ଦନକୁ
 ଖର୍ଚ୍ଚ ମୋହର । ଲଗୁଛି ଟଙ୍କା ପନର । ଅଧୁ ନିତି ଅଧସେର ।
 ଶାଉଁଳରେ ମୋତେ । ୨ । ବରଦଅଣି ମୋ ସହ । ଦଣ୍ଡେ
 ମୋତେ ଶତ୍ରୁ ନାହିଁ । ଯେଣେ ଗଲେ ତେଣେ ସେହି । ଯାଉଛି
 ରେ ମୋତେ । ୩ । ଯାହାର ଦେଖିବିନାହିଁ । ତାହାର ଦେବ ମରୁଛି ।
 କବିଚନ୍ଦ୍ର ଗୀତେ ଯୋଡ଼ି । ଦେଉଛିରେ ମୋତେ । ୪ ।

ଭରଣ ପାବନଙ୍କ ସମ୍ପାଦ ଗୀତ ।

ଅହେ ପ୍ରଭୁ ହେଲିଆସ । ଗଭୀର ଚରଣ ଦେଲୁ ଏପରି ହେ ।
 ଅହ କେ ଅଛି କହ ବସ୍ତାରି । ଶଙ୍କର ହେ । ୧ । ଶୁଣ ଅଗୋ
 ହେଁ ମବଳା । ଅନ୍ତେ ଶବର ଅସିବ ଏଥୁ ଗୋ । ଶବରାଣୀ
 ସଙ୍ଗେ ହୋଇ ସାଥ । ଗଭୀର ଗୋ । ୨ । ଅହେ ପ୍ରଭୁ ବୁଦ୍ଧନାଥ
 ଶବର ବସିଛୁ ତୁମ୍ଭ ଭଗତ । ତାହା ଶୁଣିବାକୁ ମୋର ଚିତ୍ତ । ଶଙ୍କର
 ହେ । ୩ ବ୍ୟାଧି ପୀଡ଼ାପାଇ କେଲେ । ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ସେବଲେ ଚରନ୍ତ
 ମାସେ ଗୋ । ଅମ୍ଭେ ବର ଦେଲୁ ତାଙ୍କୁ, ତୋଷେ । ଗଭୀର ଗୋ । ୪
 ଅଜ୍ଞା ଦିଅ ବିଶ୍ୱମ୍ଭର । ଶବରାଣୀ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଶବର ହେ । ଅସ୍ତ
 କବିଚନ୍ଦ୍ର, ଶୁଷେ ଗୀର । ଶଙ୍କର ହେ । ୫ ।

ଶବର ଆସି ବନ୍ଧନା କରିବାର ଗୀତ ।

କରୁଳାସ ଶିଖବାସୀ । କାଳକୂଟ ଭସି ହେ ଦେବ କାଶୀ । ଶଙ୍କରହେ
 ମୋ ଦୁଃଖ ଦିଅ ବିନାଶି । ଶଙ୍କର ହେ । ୧ । ଖଲ ରଘୁ ବିନା
 ଶନ । ଖଣ୍ଡ ପରଶୁର ବୃଷ ଅସନ । ଶଙ୍କର ହେ । ସାଧ୍ୟ କଲ
 ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ । ଶଙ୍କର ହେ । ୨ । ଗଭୀର ପତି ଶିଖର । ଗଭୀର
 ବସନ୍ତ କରୁଛ ନାଶ । ଶଙ୍କର ହେ । ଗଙ୍ଗାଧର ବ୍ୟୋମକେଶ ।
 ଶଙ୍କର ହେ । ୩ । ଦିଶେଣ ଶ୍ରୀମୁଖ ଶୋଭା । ଦୁଃଖିତ ଲୋଚନ
 ରଞ୍ଜିମା ପ୍ରଭା । ଶଙ୍କର ହେ । ଘେନ ଘେନ ମୋର ସେବା
 ଶଙ୍କର ହେ । ୪ । ଭୁବନ ନାଗ ପବନ । ଭୁବେ ଶୋଭାବନ ବହୁତ
 ଚିତ୍ର । ଶଙ୍କର ହେ । ଭ୍ରମାପତି ଶୁଭ୍ର ଗାନ୍ଧୀ । ଶଙ୍କର ହେ । ୫ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରମା ମୁକୁଟ ଶିରେ । ଚନ୍ଦ୍ରଚେ ଭୁବନ ଶୁଭ ସୁଗରେ । ଶଙ୍କର
 ହେ । ଚମକାଏ ଶ, ପ, କାର । ଶଙ୍କର ହେ । ୬ । ଛଟନ
 ନେତ୍ରେ ଅନାଭ । ଛମ୍ପରେ କାମକୁ ଦେଇଛ ଦୟା । ଶଙ୍କର
 ହେ । ଛବିବନ୍ତ ଭ୍ରମାସାର । ଶଙ୍କର ହେ । ୭ । ଜୟ ଜୟ ମହେ-

ଶର । ଜନଙ୍କ ରକ୍ଷଣ ଦୃଶୁରୁ ଧର । ଶଙ୍କର ହେ । ଜଟା କେଶ
 କି ସୁନ୍ଦର । ଶଙ୍କର ହେ । ୮ । ଝମକ ଘାଗୁଡ଼ି ମାଳ । ଝଙ୍କାର
 ନୃତ୍ୟରେ ହୋଇଛି ମେଳା । ଶଙ୍କର ହେ । ତାଣ୍ଡବରେ କର
 ଝେଲ । ଶଙ୍କର ହେ । ୯ । ନମୋ ନମୋ ନାଳକଣ୍ଠ । ନାମ
 ନୋଲଭୁଛି ସେ ଶୀଘ୍ର ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଶଙ୍କର ହେ । ନିବାର ମୋର
 ସଂକଟ । ଶଙ୍କର ହେ । ୧୦ । ଟଙ୍କଧର ପଶୁପତି । ଟଙ୍କାଏ
 ମୋହର ଦେନ ବିନତି । ଶଙ୍କର ହେ । ଟାଳଦଥ ରବ ଗତି ।
 ଶଙ୍କର ହେ । ୧୧ । ଠକ ପଦ୍ମପାଦେ ଧାୟୀ । ଠିକେ କବିଚନ୍ଦ୍ର
 ଗୀତେ କହିଲ । ଶଙ୍କର ହେ । ଠାବରେ ମାଗୁଛି ଡାହ । ଶଙ୍କର
 ହେ । ୧୨ ।

—◆◆◆—

ଶବରଣୀ କୋଳ ବକା ଗୀତ ।

ଆସ ସୁଜନେ, ହେ । କଣି ନେବ ପରା କୋଳ । ଆସ ସୁଜନେ
 ହେ ପଶନ୍ତୁ ଘୋଡ଼ାର ଯତନେ ରଖିଛି ଦେଖିଲେ ହେବ ବାଉଳ ।
 ପଛ । ବଉଳ କୋଳର ଅଧରୁ ମଧର ଯେବେ ଦେଉଥିବ ଶୁଖି ।
 ଗୁଞ୍ଜଲୁଣୀ କୋଳ ଆଉ ଭିଜି ଭଲ ମନ ରୁଚୁ ଥିବ ଲୁହ । ୧ ।
 ଗାଙ୍ଗବର ଭର ପୃଥୁଲ ସୁନ୍ଦର ପତି ଥିବ ଯେବେ କର । ଆନ
 ନୋଲିଟାନ୍ତି ନେବକି ଶୁଦ୍ଧାକୁ ସମ୍ପଦ କରିବି କର । ୨ । ସଜ
 ତୋଳା ମୋର ବଳବା । ରଘୁର କିଛି ମିଷି ନାହିଁ ବାସୀ । ଦଥର
 ତୋଳାକୁ ଗଣ୍ଡେ ମିଷିଥିଲା ତଖା ତଖି ଭାବେ ରସି । ୩ । ସାଇତି
 ପରସା ଦରଦାକୁ ପରା ତଖାଇ ଥିବି ମୁଁ ଦିନେ । ସେହି ସୁଆଗକୁ
 ନାହିଁ କରୁ କରୁ ଆସିଛି ମୁଁ ବଳମାନେ । ୪ । ନିର୍ଜ ମନ ଥିଲେ
 ଆସୁ ଠାରୁ ଦେଲେ ନେତେ ଲକ୍ଷ ଦେବି ଭେଦେ । ଶୁଣି କୋପରରେ
 ବୋଲିଲ ଶବର କବିଚନ୍ଦ୍ର ଭାଷେ ଗୀତେ । ୫ ।

—◆◆◆—

ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ

କର୍ତ୍ତୃ ଦେଇ ସବେ ଶୁଣ । ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମାୟା ।

କହୁଛି ସେ । ଅମୃତମୟ ପୁରାଣ । ୧ ।

କ୍ଷିତ ପରେ ରଘୁନାଥ । ରାବଣର ବନ୍ଧ କଲେ ନିପାତ ।

ହୋଇଲେ ସେ । ଅଯୋଧ୍ୟାରେ କର ନାଥ । ୨ ।

ଗଲ୍ଲ ତହୁଁ କେତେ ଦିନ । ଦରବ ଦରବା କେ କରେ ଅନ

ଦିନକ ସେ । ପୁଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁକୁ ପୁଣି । ୩ ।

ଦିନେ ଗୁପ୍ତରେ ଏ ନିଶି । କୃମିଶ କରବା ନଗରେ ପଶି ।

ବୁଝିବା ହେ । କି ବୋଲନ୍ତି ପୁରବାସୀ । ୪ ।

ଉଚିତରେ ଶୁଣ ଗୀର । ଅନ୍ଧାର ବଳପୃ ଶ୍ରୀରାମବୀର ।

ଶୁଣିଲେ ଯେ । ଅନ୍ଧାରରେ ସମାଗୁର । ୫ ।

ଚଣ୍ଡାଳ ରଜକ ନାଶ । ରଜକ ସାଙ୍ଗରେ ଲାଗିଛି କଳ ।

ରଜକ ସେ । ଥୋବଣୀ କି ଦେଲା ଗାଳ । ୬ ।

ଶୁର ବାସ ଘର ଗଲୁ । ବାସି ଥୋକା ହୋଇ କେତେ ରହୁଲୁ

ଏ ଦେନ ସେ । ତୁଳ ଦୋଶୁଣ ହୋଇଲୁ । ୭ ।

ସୁବଜା ବୋଲଇ ଥାଇ । ସୀତା ହରି ନେଲା ରାବଣ ତହିଁ ।

ଦୋଶୁଣ ସେ । ସୀତା ନୋହଲେ କପାୟ । ୮ ।

ହଠେଇ ଏମନ୍ତ ଶୁଣି । ଶ୍ରୀରାମ ବାହୁଡ଼ି ଆସିଲେ ପୁଣି ।

ପୁଛନ୍ତି ସେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଏହି ବାଣୀ । ୯ ।

ନିଦାନ କହ ବିଶେଷ । କସ ବୋଲନ୍ତି ଏ ଅଯୋଧ୍ୟାବାସୀ

ଶୁଣିଛୁ ସେ । ମୋ ଆଶେ ଯାଅ ପ୍ରକାଶି । ୧୦ ।

ହୁକାଏ ମିଛ ନ ଭଣି । ସତ କହ ହୁ ମୋ ଆଶେ ପୁଣି ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ । ଶୁଣିବ ତୋ ମୁଖୁ ବାଣୀ । ୧୧ ।

ଟିକେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କହନ୍ତି । ସବୁ ଶୁଣେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀରାମପତି ।

ଦୁଃଖ ହେ । ପ୍ରଜାପତି ସବେ କରନ୍ତି । ୧୩ ।
 ଜାକ କହନ୍ତି ଶ୍ରୀମତ । ନାଶ ଦୁ ମୋ କର୍ମ ହୋଇଲା ବାମ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରେ । ନିଜା ହେଲା ଗ୍ରାମ ଗ୍ରାମ । ୧୪ ।
 ଜମରେ ଥୋବଣୀ ବାଣୀ । ଯାହା ମୁଁ ଅସିଲି କର୍ଣ୍ଣରେ ଶୁଣି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ । ସୀତା ଦୋଷରୁଣି ହେଲଣି । ୧୫ ।
 ଅନେକ ଦିନ ସିଦ୍ଧି । ଲଙ୍କାରେ ରହେଲା ଧରଣ କାୟା ।
 କଳଙ୍କ ଯେ । ଅଗ୍ନି କୁଳେ ହେଲା ତାହା । ୧୬ ।
 ଦୁଃଖେ ଏବେ ଯାଅ ବୀର । ସୀତାଙ୍କୁ ବନସ୍ତେ ଶୁଦ୍ଧ ସଦୃଶ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହେ । ନିଜାରୁ ହୋଇବା ପାର । ୧୭ ।
 ମୁଁରେ କହନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ନୀତି କଥାରେ କି ହେବ ଦୁଷଣ ।
 ଶ୍ରୀମତ ହେ । ଦୁଃଖେ କର ବିଚାରଣ । ୧୮ ।
 ଦବ୍ୟ ଚିତ୍ତେ ଶୁଣ ଭାର । ମୂର୍ଖ୍ୟବଶେ ମୋର କଳଙ୍କ ଦେଇ ।
 ଜୀବନ ଯେ । ବିପର ଧରବ ମୁହଁ । ୧୯ ।
 ଧୀରେ ଯାଇ ସୀତା ପାଶ । ମୋ ଅଜ୍ଞା କହଣ ବନେ ନିବାସ ।
 ବନକୁ ଯେ । ଦେଖିବାକୁ ତା ମାନସ । ୨୦ ।
 ନିଶ୍ଚୟ କରନ୍ତି ସେହି । ବନ ଗୋଡ଼ା ଦେଖୁ ଅସିବା ପାଇଁ ।
 ବାଲ୍ମୀକି ଯେ । ଅଶ୍ରମକୁ ଥରେ ଯାଇ । ୨୧ ।
 ପାଶରେ ସୀତାଙ୍କୁ ଯାଇ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ କହୁଛୁ ଶୀଘ୍ର ବୁଝାଇ
 ଏ କଥା ଯେ । ନ ଜାଣିବେ ଅନ୍ତ କେହି । ୨୨ ।
 ଯେଉଁଠି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗଲେ । ବନସ୍ତେ ସୀତାଙ୍କୁ ସବୁ କହଲେ ।
 ହେ ମାତ ଗୋ । ଶୁଣ ରାମ ଅଜ୍ଞା ଦେଲେ । ୨୩ ।
 ବାଲ୍ମୀକି ଅଶ୍ରମେ ଡୋର । ଦେଖିବାକୁ ଦୁଃଖ ମଜିଲ ପର ।
 ସିବାକୁ ଗୋ । ସ୍ତବ୍ଧ ଅଜ୍ଞା ଦେଲେ ଧୀର । ୨୪ ।
 ରାଜେ ମୁଁ ଗଥେ ବସାଇ । ଅଶିବ ଅରଣ୍ୟ ଗୋଡ଼ା ଦେଖାଇ
 ଶୁଣି ଯେ । ତୋଷ ହେଲେ ବରଦେବ । ୨୫ ।

ମଣ୍ଡଳ ସକଳ ଆଗେ । କହୁ କରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠେ ଅସିଲେ ବେଗେ ।
 ଦେଖିଲେ ଯେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପାଶେ ସରଗେ । ୨୬ ।
 ଯେଣୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରଥରେ । ଦେନଶାସୀନାଙ୍କୁ ଚଳନ୍ତେ ଖଣ୍ଡେ ।
 ଦେଖିଲେ ଯେ । ଅଶୁରମାନ ବାଟରେ । ୨୭ ।
 ରସାମଣ୍ଡଳ କମ୍ପିଲା । ଜମ୍ବୁକ ଗୋଡ଼ାଇ ଆଗେ ତାକିଲା ।
 ଆଗରେ ଯେ । ସର୍ପ ଅସି ନୃତ୍ୟ କଲା । ୨୮ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶୁଣି ବଚନ । କାହିଁକି ଦଶେ ଏ ଅଶୁର ମାନ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହେ । ମୋ ଆଗେ କହ ବଚନ । ୨୯ ।
 ବୋଲନ୍ତି ସୁମିତ୍ରା ସୁତ । ବନ ଜନ୍ମ ସିନା ଖେଳନ୍ତି ମାତୁ ।
 ଏଥକୁ ଗୋ । କି ଅଶୁର ଭକ୍ତ ଚିତ୍ତ । ୩୦ ।
 ସୀତାଙ୍କୁ କହୁ ଏମାନ । ରଥ ବାହୁ ଗର ନେଲେ ଦହନ ।
 ପ୍ରବେଶ ଯେ । ହୋଇଲେ ବାଲ୍ମୀକି ବନ । ୩୧ ।
 ହରିଣ ଯିବ ଶାକ୍ତୁଲ । ସେ ବନରେ ପୁରନ୍ତି ସକଳ ।
 ଦେଖନ୍ତେ ଯେ । ଶୂନ୍ୟ ଦଶେ ଜନ କୁଳ । ୩୨ ।
 ଯଶେ ରଥ ରଖି ତହିଁ । ମହା ଅରଣ୍ୟରେ ପଶିଲେ ଯାଇ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ । କବଚନ୍ତ୍ର ଗୀତେ କହୁ । ୩୩ ।

—୪୦—

କହୁଛି ଏ ଆନେ ରସ । ଶୁଣ ସଭାଜନେ ହୋଇ ବରଷ ।
 କାନନେ ଯେ । ସୀତାଙ୍କୁ ଦେଲେ ପ୍ରବେଶ । ୧ ।
 ଧୂଆଲେ ଭ୍ରମନ୍ତେ ବନ । ସୀତା ଅଙ୍ଗେ ହେଲା ଅଳସ ମାନ ।
 ଅସିଣ ଯେ । ନିଦ୍ରା ଦୋଷିଲା ନୟନ । ୨ ।
 ଗେଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ କହୁ । ବନେ ବୁଲି ଶ୍ରମ ଲଭିବି ମୁହଁ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହେ । ନିଦ୍ରା ଯିବ ଏହି ଠାଇ । ୩ ।
 ଦେନ ଏମନ୍ତ ବଚନ । ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବ୍ୟାକୁଳ ବନ ।
 ବୋଲିଲେ ଯେ । ଯଶେ କରନ୍ତି ଶୟନ । ୪ ।

ଉପରାଣ ପାଠ ଶାଢ଼ୀ । କୋମଳ ପଦ୍ମରେ ଶଯ୍ୟା ସଜାଡ଼ି ।

ଶୋଇଲେ ଯେ । ତରୁ ତଳେ ରାମ ନାଗ । ୫ ।

ଚେତା ହେବାରୁ ଅନ୍ତର । ଚଟାଇ ଖଣ୍ଡି ଏ ଲେଖୁ ସଜ୍ଜର ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ । ବାଜିଲେ ସୀତା ପାଖର । ୬ ।

ଛଳ ନ ବହବ ମାତ । ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ମୋତେ ଶ୍ରୀରାମନାଥ ।

ତୁମ୍ଭେ ଯେ । ଶୁଭବାକ୍ତ ଏ ବନସ୍ତ । ୭ ।

ଜାଣି ଅଜାଦର ମିତ୍ର । ଆଉ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ମନ ନ ବେରୁ ।

ସୀତପୁା ଗୋ । ତୋ କପାଳ ସୁମରୁ । ୮ ।

ହୃଦରେ ରଥ ଧର । କାନ ସଞ୍ଜୁକ୍ତି ଆସିଲେ ଯେର ।

ସୀତାଙ୍କୁ ଯେ । ଅରଣ୍ୟ ନିବାସି କରି । ୯ ।

ନିକଟେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ଥୋକେ ଆସି ତହିଁ କହୁଲେ ଗୀର ।

ସୀତାଙ୍କୁ ଯେ । ବନେ ଶୁଭବା ମିଶ୍ରର । ୧୦ ।

ଜ୍ଞାନକେ ସବେ ଶୁଣିଲେ । ଅଯୋଧ୍ୟାର ଲେହେ ସବେ ଜାଣିଲେ

ସୀତାଙ୍କୁ ଯେ । ରାମ ବନେ ନିବାସିଲେ । ୧୧ ।

ଦୁଃଖ କପାଳେ କର । କାନ ସବୁ ଜନେ ହେଲେ ଆତୁର ।

ରାମଙ୍କୁ ଯେ । ନିବସ ହେଲା ଅନ୍ଧାର । ୧୨ ।

ଢେର ସୁଦ ଶୁଣ ବାଣୀ । ଚେତା ଉଠିବନେ ଶ୍ରୀରାମ ରାଣୀ ।

ରାହାନ୍ତେ ଯେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ କାହିଁ ଗଲେଣି । ୧୩ ।

ତାଳେ ଦୋଇଣ ଆତୁର । ତାକନ୍ତି ଆସ ହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୀର ।

କେଣି କି ହେ । ଶୁଭ ହୋଇଛ ଅନ୍ତର । ୧୪ ।

ଆସ ସରବର ଧାଇଁ । ତର ଲଗୁ ଅଛୁ ଏକାନ୍ତ ଗୁହଁ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହେ ! କାହିଁ ଲୁଚି ଅଛୁ ରହୁ । ୧୫ ।

ତହିଁ ମସ୍ତକ ଉପରେ । ଦେଖିଲେ ଚଟାଇ ଲମ୍ବିଛୁ ଧୀରେ ।

ତାହାକୁ ଯେ । ଯେତ ପଡ଼ିଲେ ସତ୍ତରେ । ୧୬ ।

ଅସୁ ରୁଣିଲେ ସକଳ । ବନେ ନିବାସିଲେ ଶ୍ରୀରାମନାଥ ।

କାନ୍ଦଣ ଯେ । ଦରେ ଠୁକଲେ କଥୋଳ । ୧୭ ।

ବଇବ ଏହା ପାହୁଲୁ । ଦଶମାସ ଗର୍ଭେ ଶିଶୁ ଦେଲୁ ।

ଝାଟାରେ । ବପାଇଁ ପ୍ରାଣ ନ ନେଲୁ । ୧୮ ।

ଧକ ଡେଉଁ ମୋ ଜୀବନ । କେମନ୍ତେ ମୁଣ୍ଡିଲେ ରଘୁନନ୍ଦନ ।

ବୋଲନ୍ତି ଯେ । ତୁ ମୋର ପିଣ୍ଡ ଅରନ । ୧୯ ।

ନିରାଶେ ନେଦନ କର । କୁରଙ୍ଗି ନୟନ ଗଲଇ ବାର ।

ନୟନେ ଯେ । ବ୍ୟାଘ୍ର ଭଲୁ ଦେଖି ତର । ୨୦ ।

ସିଂହ ପଥର ବାଣୀ । ପ୍ରକାଶି କାନ୍ଦନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀ ।

ଶୁଣିଣ ଯେ । ବାଲ୍ମୀକି ବଜେ ସେ କ୍ଷଣି । ୨୧ ।

ଫେଡ଼ିଣ ଯୋଗେ ଜାଣିଲେ । ଶୀତାକୁ ପ୍ରବୋଧ ଅଗ୍ରମେ ନେଲେ

ରଖିଲେ ସ୍ତେ । ଶୁଷି କନ୍ୟାଙ୍କର ଭୁଲେ । ୨୨ ।

ବହୁଗଲ୍ଲ କେତେ ଦନ । ଦଶମାସ ଅସି ହେଲ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ସୀତାକୁ ସେ । ଶୂଳ ମାରେ ଘନ ଘନ । ୨୩ ।

ଭଲେ ବାଲ୍ମୀକି ଜାଣିଲେ । ପାଣି ଛେଦ ମନ୍ଦି ଶିରେ ସିଂହଲେ ।

ତକ୍ଷଣେ ମ୍ରେ । ବେନ ପୁତ୍ର ଜାତ ହେଲେ । ୨୪ ।

ମୁନି ଦେଖୁ ହେଲେ ତୋଷ । ନାମ ଦୁହିଁଦ ଦେଲେ ଲବ କୁଶ ।

ସ୍ତ୍ରୀତପ୍ତା ଯେ । ପୁଅ ପାଳଣ ଦରଷ । ୨୫ ।

ସହେ ଖୋଜି ରଲ ଦନ । ପାଠ ପଢ଼ାଇଲେ ମୁନି ଦବନ ।

ପଢ଼ନ୍ତି ଯେ । ରଘୁବଂଶ କୀର୍ତ୍ତିମାନ । ୨୬ ।

ଉଷିକ ଅଗ୍ରମେ ଯାଇ । ପୁଣେ ଅସୁଥାନ୍ତି ପୁରୁଣ ଗାଇ ।

ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ଯେ । ବାଲ୍ମୀକି ଅଗ୍ରମେ ଥାଇ । ୨୭ ।

ଲଞ୍ଜେ ଶୁଣି ମନ ଦେଇ । ରାମ ଯାଗ କଲେ ଅଶ୍ବ ବୁଲଇ ।

ଅଶ୍ବକୁ ଯେ । ବାଜିଲେ ସେ ଦୁଇ ଘୁର । ୨୮ ।

ବସମ ସମ୍ଭର କର । ରାମ ସହଚରେ ପୁଅ ନିବାସ ।

ବନ୍ଦୁକୁ ଯେ । ଅଣିଲେଟ ବାଜିକରୀ । ୨୯ ।

ଶିଖା ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ପ୍ରହସି । ତାଣିରେ ଶରୀର ହାରିଲେ ପ୍ରାଣ ।
 ଅକୁଳେ ଯେ । ପାଥକୁ ଗଲେ ଶେଷ । ୩୦ ।
 ଶେଷ ଦେଖି ପାତାଳର । ଆଇଁରେ ସଙ୍ଗତେ ଦେଖି କୁମର
 କାନ୍ଦୁ ଯେ । ଚିତ୍ତିରେ ଜଳ ପିଅର । ୩୧ ।
 ଶିଖା ବାଲିକ ଅସି । ଲଜନଦେ ମନେ ଜଳ ବଳିଷି ।
 ଶିଖା ଯେ । ପଥକୁ ଦେଲେ ଚୋଷି । ୩୨ ।
 ଜଳସେ ଲଗୁ ନ ପୁର । ପୁଅ କର୍ମିଣୀ ଦେଖି ବରନ୍ତି ଶୋକ ।
 ଶିଖାକୁ ମୋ । କହୁଲେ ଅନ୍ତି ପରାଣ । ୩୩ ।
 ଶିଖାରେ ଶିଖା କୁହଲେ । ପୁଅ ଦେଖି ରାମ ଅଯୋଧ୍ୟା ଗଲେ
 ଏ ଘର ଯେ । କରନ୍ତୁ ପ୍ରକାଶିଲେ । ୩୪ ।

ପବନ ଗଲା ଉତ୍ତରୁ ହସର ପାଦମୟାଳୁ,

ଅନ୍ତେ ପ୍ରହର ଚନ୍ଦ୍ରର । ଏ କଥାରେ ଗଲା ସଂପଦ ମୋର ହେ ।
 ଅନ୍ତ କେ ଅଛି ଭକ୍ତ କୁମର । ଶରୀର ଦେ । ୧ । ଶୁଣ ଦେଉ
 ଅନ୍ତ ବାଣୀ । କଣାକାର ଏବେ ଅସିବ ପୁଣି ନୋ । ତାର ସଙ୍ଗେ
 ଦେଇ କରୁଅଛି । ଶରୀର ନୋ । ୨ । ଦେବା କର ଯୋଗିନୀ ।
 କୁମ୍ଭ କୁମ୍ଭ ନ ଲବନ୍ତି ଦର୍ଶନ ଦେ । ଏବେ କେମନ୍ତେ ଦେଲ
 ପ୍ରହର । ଶରୀର ଦେ । ୩ । ଦୁର୍ଦ୍ଦଶକୁ ପୁଣି ଚିତେ । ଚନ୍ଦ୍ରାବଳେ
 ମୋତେ ତୋର ବକତେ । ନୋ । ଅନ୍ତେ ବଳ ଦେଲୁ ଚୋଷ ଚକ୍ରେ
 ଚକ୍ରର ନୋ । ୪ । କର ଉଚ୍ଚ ଏକ ଜାତି । ଧର୍ମ ନ ଜାଣନ୍ତି
 ଅଜ୍ଞାନ ମନ୍ତ୍ର ଦେ । କହ କି ରୂପେ ତାଙ୍କ ଲବନ୍ତି । ଶରୀର ଦେ ।

ଶରୀର ଗୀତ— ଶୁଣ ଅଗୋ ମହାମାର । ଏହି ଶ୍ରୀ ପ୍ରହର
 ଏକା ଶରୀର ନୋ । କୁମ୍ଭ ଅଗୋ କହୁଛି ବଚାଉ । ଶରୀର ନୋ ।
 ଚଳ ଚଳ ଶିଖା । ମନ୍ତ୍ରରେ ବସିଛି ଗୋଲେଇ ହାଟ ନୋ ।
 ଚକ୍ରେ ଶରୀରକୁ ବୁଝାବେଶ । ଶରୀର ନୋ । ୧ । ଶିଖାକୁ
 ଦେଖୁର । ଦ୍ଵାରେ ଅଛି ଚକ୍ରେ ଗୋଷ୍ୟ ଅଦାର ନୋ । ୨ ।

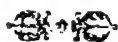
ନିଦ୍ରା ହୁଏ । ଭାବନାରେ । ଚନ୍ଦ୍ର ଗୋ । ୧୮ । ପ୍ରାଣରୁ ଦେବେ
 ବଞ୍ଚିବ । ଗନ୍ତବ୍ୟ ବଳ ହୁଏରୁ ଶୁଣା ଗୋ । ଦେବେ ବୁଝିବ
 ନିଦ୍ରା । ଗନ୍ତବ୍ୟ ଗୋ । ୧୯ । ନିଶ୍ଚୟର ଅଗ୍ନି ଧୂଆଁ
 ଜ୍ୱାଳା କ୍ଳେଶ ରୁରୁ ବୁଝି ଶୁଣାବେ । ମତେ ତନ୍ତ୍ରକୁ ନିଶା ଦେବେ
 ଗନ୍ତବ୍ୟ ଗୋ । ୨୦ । ଦେଖି ନିଶ୍ଚୟ ବର । ଭାବେ ବଞ୍ଚିବ
 ବୁଝି ଗନ୍ତବ୍ୟ ଗୋ । ଶୁଣି ଅସୁଅନ୍ତ ବଞ୍ଚାବାର । ଗନ୍ତବ୍ୟ ଗୋ

ବଞ୍ଚାବାର ବନ୍ଦନ— ପ୍ରଥମେ ବନ୍ଦନ ଅନନ୍ତେଶ୍ୱରଙ୍କୁ
 ଦ୍ୱିତୀୟେ ସର୍ବ ମଙ୍ଗଳା । ତୃତୀୟେ ବନ୍ଦନା । ଚତୁର୍ଥେ ପାଦେ
 ଦେ । ଚତୁର୍ଥେ ମାତ ଶାମଳା । ୨ । ପଞ୍ଚମେ ବନ୍ଦନା ନିଶ
 ଦୁର୍ଗାଙ୍କୁ । ସଷ୍ଠମରେ ମହାକାଳ । ସପ୍ତମେ ବନ୍ଦନା ଶିବଙ୍କୁ
 ପାଦେ ଦେ । ଅଷ୍ଟମରେ କ୍ଷେତ୍ରପାଳ । ୨ । ନବମରେ ବନ୍ଦନା
 ନବକୃତ ପାଦେ । ଦଶମରେ ଦୟାଦେବୀ । ଏକାଦଶରେ ଶ୍ରୀ
 ବନ୍ଦନା କରନ୍ତୁ ମୋ । ଅଷ୍ଟଦେବୀଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା । ୩ । ଦ୍ୱାଦଶ
 ବନ୍ଦନା କରନ୍ତୁ କାମଳା । ଶ୍ଵରୁଗୋବିନ୍ଦ ମଣ୍ଡଳେ । ଦାରୁବୁଦ୍ଧ
 ମୂର୍ତ୍ତି କୈବଲ୍ୟ ମୁକତି ଦେ । ଯରଫର ବାଳା ଶୋଭେ । ୪ ।
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ପାଦେ କୋଟିଏ ବନ୍ଦନା । ବନ୍ଦନ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ।
 ଗୁପ୍ତଦେବଙ୍କ ଭରଣ ସୁଗଳେ ଦେ । ଅନେକ ବନ୍ଦନ ମୋର ।
 କଳପବନ୍ଧୁ କଳିଙ୍ଗେ ବନ୍ଦନା । ବନ୍ଦନ କଳାବତୀ । ମନ୍ତ୍ର
 ଶ୍ରେକଳାଥ । ବାଣୀବନ୍ଦନାଥ ଦେ । ମନି ରହୁଛନ୍ତି ପାଦ ॥
 ବମଳା ବମଳା ଶାମଳା ଶିବଳା ସକଳ କଳ ବନ୍ଦନା । ଦେବ
 ଦେବ ଦେବୀ ବନ୍ଦନା କରନ୍ତୁ ଦେ । ପୃଷ୍ଠିକର ମୋ କାମଳା ॥
 ପୂର୍ବଦେଶ ମାତ ତାରେଣୀ ବନ୍ଦନ । ପଶ୍ଚିମରେ ହିରାକାୟ ॥
 ପୌରୀଜା ଗନ୍ତବ୍ୟ । ବଞ୍ଚାବାର ଦେଇଛୁ ଗୋ । ନମସ୍ତେ ବନ୍ଦନା
 ଦେବ । ୮ । ପୁଣ୍ୟସର ମଧ୍ୟେ ବନ୍ଦନା କରନ୍ତୁ । ନମସ୍ତେ ବ୍ୟାଧି
 ବାହେନ । ଅଥ ଚକ୍ର ଧର ଅଛୁ ବଳେ କର ଗୋ । ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି

ପ୍ରଦାନନ । ୧ । ଅଂଶତ ବନ୍ଦନା କରଇ । କନକ କୁଣ୍ଡା
 ବରଣେ । ବରଗଡ଼ ମଧ୍ୟେ ବସୁନ୍ଦ୍ର ବନ୍ଦୁ ଯେ । ତାଳେଖଣୀ
 ଡାଳବନେ । ୧୦ । ବାଣପୁର ମଧ୍ୟେ ଭଗବତ୍ତା ଡାଳେ । ନୃଅଶକ୍ତି
 ବାହୁସର । ରଣ ପୁରେ ମଞ୍ଜିନାଗକୁ ବନ୍ଦଇ ଗୋ । ବାଙ୍କଗଡ଼େ
 ଶୁଚକାଇ । ୧୧ । ସମ୍ବଲ ପୁରରେ ସମ୍ବଲର ବନେ । କାକଟ-
 ପୁରେ ମଙ୍ଗଳା । ମାଳ ଦେଶେ ବନେ । ବ୍ରାହ୍ମଣୀଦେଇକି ଯେ
 ଝଙ୍କଡେ ବନେ ଖାରଳା । ୧୨ । ସକଳ ଗ୍ରାମରେ ଗ୍ରାମ ଦେବ
 ବନେ । ବନ୍ଦଇ ଶୁରୁ ଦେବତା । ଯୋଗି ରଘୁରବ । ମାତୁଗା
 ଅଦ ଦେ । ବନ୍ଦଇ ଶୁଭ ମୁ ଚନ୍ଦ୍ରା । ୧୩ । ବନ୍ଦଇ ବନ୍ଦଇ ମୁଁ ଶାଳ
 ଦଣ୍ଡକୁ ମୋଠାରେ କର କରୁଣା । ଟଳ ଯାଉ ସବୁ ଶଶି, କଞ୍ଚ
 ଗବ ଦେ । ମୋର ଶୁଭକ୍ତେ ବଣା । ୧ । ଶ୍ରୀଲେ ଅନନ୍ତ
 କବଚେ ସବୁ । ବନ୍ଦନା ହେଲ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଦର ପାଦପାଦ ଚରଣ
 ସେବାରେ ଦେ । ଅନନ୍ତରେ ଯାଉ ଦନ । ୧୪ ।

ନୃସିଂହବନ୍ଦନା :— ଜୟ ନରସିଂହ ଯେଉଁ ମୋ ଅତଙ୍କ
 ଚକରପୁ ବନାଶନ । ପ୍ରହରଦ ତାର । ହରଣ୍ୟ ବିଦାୟ
 ହୋଇଛ ବିରାଜମାନ । ୧ । ଲହ ଲହ ଜୟ । ଦଶର ଅମ୍ବୁ
 ଘନ କଳାନିଧି ଦାଡ଼ି । ରଟ ରଟ ଦାନୁ ଝଟକ ନେତ୍ରାନ୍ତ ହେ
 ପ୍ରକାଶେ କୃପା ଲହର । ୨ । କୋଳରେ କମଳା କରୁଛନ୍ତି
 ଝେଳା । ଅଗରେ ସାରଦା ଗଣା । ସଙ୍ଗୀତ ରଙ୍ଗରେ ଧାନ
 ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହେ । ହୋଇଛ ମନ ପୁଲିନା । ୩ । ଯାହାଙ୍କ ମହମ୍ମା
 ଶୁଣ ଶୁଭ ବ୍ରହ୍ମା ବର୍ଣ୍ଣି ନ ପାରନ୍ତି ଲେଖ । ମାନବ ମାଣବ
 ବର୍ଣ୍ଣନେ ପାତ୍ରକେ ହେ । ମୁଁ ଅବା ବର୍ଣ୍ଣିବ କିଛି । ୪ । ବେଲମୁଠ
 ଗ୍ରାମେ ଶକ୍ତିସ୍ତ ହୋଇଛ । ଦୁଃଖଜନ ଦୁଃଖ ଗଣି । ସବୁ ଅନୁ
 କୁଳେ । ପ୍ରଭୁ ପାଦ ତଳେ ହେ । ମୁଁ ଅଛୁ ଶରଣ ପଣି । ୫ ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନାମକୁ ଚିନ୍ତିବା ମାତ୍ରକେ । ମତେ ହେଉଥିବ ସାଧନ ।

ମୁଁ ଲଭିଛି ପର ପଦ ଦେଉ ଦେ । ବ୍ୟସନ ବଢ଼ିବାନା ।
 କୁଳ ମୁଖେ ମୁଁ କାଳ ଲଗାଇବ । ଚଳିବ ନିଜପୁର । ଶୀତ
 ବଳେ • ଚିତ୍ତନା ପ୍ରବନ୍ଧ ହେ । ହାତୁର ଚଳିଥାଉ । ୭ ।

ବାଣୀକାର ଗୀତ

ଶ୍ରୀରାମାୟଣ

ଶ୍ଳୋକ ।

ଏକ ଶ୍ରମ ତପୋବନଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନଂ ବହୁମୁଖୀ କାଞ୍ଚନଂ ।
 ତ୍ରିବିଦେହ ଦରଣଂ ଜଟାୟୁ ମରଣଂ ପୁରୀବ ସଂଭ୍ରଷଣଂ ।
 ବାଳୀ ନିବ୍ରହଣଂ ସମୁଦ୍ର ତରଣଂ ଲଙ୍କାପୁର ବାଦନଂ ।
 ଷଷ୍ଠାଦ୍ରାବଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନିଧନଂ ଏତଥ୍ୟ ରାମାୟଣଂ ।
 ଶୀତ ବଞ୍ଚାଲୀଶ୍ଚ ବୃତ୍ତ ।

ଜୟ ସଦାନନ୍ଦ ସର ନର ବଳ ବଳେ ସୁନର ମୂର୍ତ୍ତି । ଶ୍ରୀ
 ରାମେ ଶ୍ରୀରାମେ ସୁନର ଦେ । ମଥାରେ ଗଙ୍ଗା ଉତ୍ସବ । ଜୟ
 ନୀଳକାନ୍ତ ମହିମା ଅନନ୍ତ ଅନନ୍ତାର ମୁକୁନ୍ଦପୁ । ପରପୁତ୍ରପୁତ୍ର
 ପଶିଣ ତହାଳ ଦେ । ଦୁଷ୍ଟକୁ କରୁଛ ସବୁ । ନାଟ୍ୟାଂଶୋଂଶୋଂ
 ଶ୍ରୀ ବସ ବସ୍ତ୍ର ନର । ନମୋ ନମୋ ନଳକପ । ଜୟ ବୁଦ୍ଧନାଥ
 ଅଭୁତ୍ତ ଅନାଥ ଦେ । ବନାଶ କର ମୋ କଷ୍ଟ । ଦିବ ଭବ

ନାଦେ ତମ୍ଭରୁ ଶବଦେ ଚାଣ୍ଡଦେ ହୋଇଛି ଶୋଳା । ଭୁଲ ବଳି
 ଦେନ ପ୍ରଶାନ୍ ଅବନା, ଦେ ମଣ୍ଡଳେ କରୁଛ ଖୋଳା ॥ ହଣାୟୁକି
 ବିନାୟୁକସେ କାର୍ତ୍ତିକରୁଦୁ ବଳସଙ୍ଗେ ଧର । କାଶୀଧୁରେ ବାସକଲ
 ବ୍ୟୋମକେଶ ହେ ତାବଲେ ଶୁଣ ଗୁହାର ॥ କହୁତେ ମୋଠାରେ
 କରୁଣା ହୃଦରେ ବିଶ୍ଵର କର ଗୋସାଇଁ । ଗୀତେ ରାମାୟଣ
 କହୁବ ପୁରାଣ ହେ ସାହସ କରୁଛ ମୁହିଁ ॥ ଯେଉଁ ନାମାମୃତ ତୁମ୍ଭ
 ମୁଖ, ଜାତ ପାବୀଜ କଲେ ଶ୍ରବଣ । ତାହାହୃଦେ ଭାବ ମୁଁ ବିଷ
 ବସ୍ତ୍ରବି ହେ ସାହସ କରୁଛ ଜାଣ ॥ ସବୁ ଜନକର ଶ୍ରଦ୍ଧକ ମଧୁର
 ହୋଇବ, ଅମୃତ ପଦ । ଶବ୍ଦ ବିନାଶନେ କୁଳୀନ ବର୍ଜନେ ହେ
 କମ୍ପୁଧର ରସ ହୃଦ ॥ ଦଣ୍ଡ ଉତ୍ସବରେ ସକଳ ଠାବରେ କାମନା
 ହେବ ସମ୍ପାଳ । ଏହି କୃପା ମିଳିବ ଅଜ୍ଞା ଦୈତ୍ୟ, ଚିତ୍ତେ ଶୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତେ
 ଶ୍ରଦ୍ଧାଦ ମୁଗଳ ॥ ଜୟ ରାମାୟଣ ଦୁର୍ଗାଦଳ କାନ୍ତି ଶ୍ୟାମଳ ଅଙ୍ଗ
 ସୁନଳ । ଅମଳ ବମଳ ଶ୍ରୀ ମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ହେ ଦରଦାସେ ଶୋଭା
 କର । କଣ୍ଠେ ମୁକୁଟ ଶୀରେ ଝଟ ଝଟ ଶ୍ରୀରାମେ ରହ କୁଣ୍ଡଳ
 ଲେଖିଣୀ ଧର ବିଜୟ ମାଧୁରୀ ହେ ମୋହୁଛ ମହ ମଣ୍ଡଳ ।
 ସଙ୍ଗେ ପତ୍ନୀସୀ ବିରବର ସେତ୍ରୀ ପାଦେ ଚୁଡ଼ ଶତ୍ରୁଦଳ । ଅଗେ
 ସୀତାଦେବୀ ବିକାଶନ୍ତି ଛବି ହେ ବିନେ ଦେବତାଦାସନ ॥ ପାଦେ
 ହରିମାନ ସେବନ୍ତି ଚରଣ ସୁଖେ ସୁଗ୍ରୀବ ବିଭୀଷଣ । ଜଣେକ
 ଶତ୍ରୁରେ ବେବା ନିଯୋଗରେ ବେ ବିରନ୍ତି ପାଣ୍ଡୀ ବସାଣ ॥ ପ୍ରଭୁ
 ଅଭିଷେକ ଶୁଣି ସୁରଲେଖ ଆଗେ କରୁଛନ୍ତି ସୁଦ । ରାବଣକୁ
 ନାହିଁ ଧରଣୀ ଉତ୍ସର୍ଗ ହେ ଜଗତରେ ରହୁଛ କାର୍ତ୍ତିକ ॥ ପ୍ରଭୁର
 କରୁଣା ମୋଠାରେ ହୋଇଲେ ବସ୍ତ୍ରବି ପୁରାଣ ତରଙ୍ଗ । ଶୁଣିବା
 ମାଷକେ ଅପୂର୍ବିକ ଲେଖ ହେ ପ୍ରଭୁ ହୋଇବେ ପ୍ରାପତ ॥ ଉର୍ବିରେ
 ଅନଳ କବିତା । ମଳ ଗନ୍ଧରୁ ଦେବାକୁ ପୁର । ଏଠାରୁ ତରୁଣ
 କରୁଛ ବିଶ୍ଵାସ ହେ ଚନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରୀରାମ ପଦ୍ମର ॥ ଉମା ଏକ ଦଳେ

ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ମନେ ପୁରନ୍ତି ଦେ ପ୍ରାଣେଶ୍ଵର । କଥା ଏକ ମୁହଁ
 ପରାବ୍ରଜ କହ ଦେ ଯୋଗରେ କରୁଣା କର ॥ ଯେଉଁ ଶ୍ରୀମାୟା
 ପରମ ପୁରୁଷ ଅମୃତମୟ ଚରଣ । ତାହା ଯୋଗ ଆଶେ କହିଲେ
 ସରଣେ ଦେ ଶୁଣି ମୁଁ ଦେବ ମୁକତ ॥ ଗର୍ଭର ବନ୍ଧନ ଶୁଣି
 ପ୍ରାଣନ କୋଳନ୍ତି ଗୋ ପ୍ରାଣେଶ୍ଵର । ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣେଶ୍ଵର କହୁଛି
 କହୁଛି ଗୋ ଶୁଣ ଚିତ୍ତ ପ୍ରୀତ କର ॥ ମୂର୍ତ୍ତିଧାରଣେ ଖ୍ୟାତ ଭବନବିଧା
 ବାସବର ନୃପତି ॥ ବିଖ୍ୟାତ ପରାବ୍ରଜ ସକଳ ଶୁଣରୁ ସେ ନାମ
 ଦେଲ ରତ୍ନବଣ ସେ ବଗେ ପ୍ରତ୍ୟ ନୃପ ଭବିଷ୍ୟ ଅନୁଭବ
 ଦାୟକ ॥ ସରସ୍ଵତୀ ତୀରେ ଅଯୋଧ୍ୟା ଦେଶରେ ଦେ ଗୋଲ
 ଲେଲେ ନୃପତି ॥ ଦତ୍ତେଶ୍ଵର କୌଶଲ୍ୟ କୈଳେଇ ସୁମିତ୍ରା
 ସେ ମହାଦେବ । ଅନେକ ସମ୍ପଦ ଭୃଷ୍ଟି ନୃପତି ଦେ ସୁଖେ
 ପାଦୁକନ୍ତି ମୟ ॥ ଶନିହର ସଙ୍ଗେ ସୁଖ କରି ରଙ୍ଗେ ମହେ କର୍ତ୍ତ୍ତି
 ରଖାଇଲେ । ନରପତି ପଣେ ବାଚକଲେ ଜଣେ ଦେ ସମ ନାହିଁ
 ଚାଲୁଲେ ॥ ସର୍ବଗୁଣେ ସାର ଦଶରଥଙ୍କର ଶେଷଦେଲ ସୁବା
 କାଳ । ବୃଷକାଳ ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲ ସେ ପୁନ ଗୁନ ମହା
 ପାଳ ॥ ଚନ୍ଦ୍ରାବର ହୋଇ ଅଯୋଧ୍ୟର ସାହି ମନେ କରନ୍ତି
 ଭବନା । କେତେ ସନ ଅନ୍ତେ ପ୍ରାଣ ନିର୍ମଳେ ଦେ ଦେଶ
 ଦଇବ ଦତ୍ତଣା ॥ ଲେଖ ପାଦ ସାଇଁ କରନ୍ତା ପାଲ ରାଧାଶ୍ୟାମ
 ଅଗାଇଲେ । ବରଷିଲ ପାଣି ଏମନ୍ତ ବାଗାଣି ସେ ସେ ଦଶଦିଗ
 ଶୁଣିଲେ ॥ ରାଧାଶ୍ୟାମ ବାରି କନ୍ୟାଦାନ କରି । ଦଶରଥ ମହା
 ପାଳ । ଯାଗ କଲେ ରାଜେ ଶନି ରାଜା ଗର୍ଭେ ସେ ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଭ
 ବୁଲୁନା ॥ ବସୁ ଶ୍ଵେତ ରାଜ ପାଗ କଲେ ବସି ଏକ ତରୁ ଭରଣାମା
 ଏକ ବସୁ ଖ୍ୟାତ ତରୁଣା ମୃଦୁଳ ଦେ କରୁଲେ
 ରାଜାକ ଗର୍ଭ ॥ କରୁଣିଆ ସତ ଶ୍ରୀରାମ ସମୃଦ୍ଧ ସମୀପା ପାଣି କିଷ୍କିଣୀ ।
 ଶତ୍ରୁଧନ କୈଳେଶ୍ଵର ଗର୍ଭେ କନ୍ୟାଲେ ଭରଣ ନାଶ ॥

ଅନ୍ଧ ଶୋଭାବାନ ପଡ଼ନ୍ତି ନିଜନ ହୋଇଲ ବାର ବରଷ । ସବା
 ପ୍ରସେ ଯାଇ କନ୍ଦୁନାଥଙ୍କର ହେ କବର୍ତ୍ତିବ ଘୋର ଲେଖ । ଯାଗ
 ଉତ୍ସବାକୁ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ବିଧାମିତ ଦେଶଗଲେ ଯିବେନେ
 ଯିବି ତାହା ବିନାହିଁ ହେ ଅହଲ୍ୟାକୁ ନିସ୍ତାରଲେ ॥ ତହୁଁ ଅନ୍ଧ
 କୁଳେ ବିଦେହ ମଣ୍ଡଳେ ମିଳିଲେ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ସୀତା ଫୁଲବେ
 ଅପୂର୍ବ ସମ୍ଭାରେ ହେ ପୁଣିଛନ୍ତି ନୃପଣେ ॥ ଶିବ ସରସନ ରାଜି
 ଶ୍ରୀନାଥ ତହୁଁ ସୀତାକୁ ଲଭିଲେ । ସୀତାଙ୍କର ଜନ ଜନ୍ମିକି
 ସେ ପୁଣି ହେ ଜନ ଭାଇ ବିଭୁ ହେଲେ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୁକ୍ତ
 ଜନ୍ମଦଳ ବିବାହ ବିଧି ସମ୍ପାରେ । ବାହୁଡ଼ିବା କାଳେ ଅରଣ୍ୟ-
 କୋଟରେ ହେ ପର୍ଶୁରାମକୁ ବାଟରେ ॥ ତହୁଁ ପର୍ଶୁରାମେ ଶଶିଶ
 ଶ୍ରୀରାମ ସୀତା ସଙ୍ଗେ ଘେନିଅଣି । ବିଜେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଅପୂର୍ବ
 ସମ୍ଭାରେ ହେ ଦେବ ସବେ ହେଲେ ଚୋଷି ॥ ଶୂରପୁତ୍ର ଶୁକ୍ର
 ବଧୂ ମଙ୍ଗେ ଘେନି ଦମରଥ ମୟାପାଳ । ଅକଣ୍ଠକ କର ସବୁକୁ
 ନିବାର ହେ ପାଳନ୍ତି ରାଜ୍ୟ ସକଳ ॥ ଏ ଅନ୍ତେ ତରୁଣ ଦିନେ
 ଦମରଥ କରାଇଲେ ବନ୍ୟସଭା । ବୋଇଲେ ମୋ ବଳ ହୋଇଲ
 ଦୁର୍ବଳ ସେ ଶ୍ରୀରାମକୁ ରାଜ୍ୟ ଦେବା ॥ ବର୍ଣ୍ଣସୁକୁ ବୁଝି ଶୁଭଦିନ
 ଘୋଡ଼ ସାଜିଲେ ସବା ସମ୍ଭାର । ରାଜ ପାଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ରାଜା
 ହେବେ ହେ ମଣ୍ଡଳ କର ନଗର ॥ ଦୈତ୍ୟ ବିହ୍ୱଳତ୍ୟ କୁରୁଜା
 ଭୁବନ ଯାଇଁ କୈକେୟୀକୁ କହେ । ତୋ ପୁତ୍ର ଭରତ ଆଉଁ
 ରାମ ରାଜା କେମନ୍ତେ ସହେ ତୋ ଦେହ ॥ ତୋର ସେବା ଫଳେ
 ନୃପତି ସେ କାଳେ କରଛନ୍ତି ଅଜ୍ଞାତାର । ବର ମାରିଦେନ ରାମପାତ୍ର
 ବନ ବ୍ରତ ରାଜା ଅସେ ଧାର ॥ କୈକେୟୀଙ୍କ ବାଣୀ
 ଜରପକ ଶୁଣି ହୋଇଗଲେ ପ୍ରମୁଦ । ନାହିଁ ବୋଲିବାର ନ
 ଅସେ ଭବର ସେ ଅଗ କରଛନ୍ତି ସତ୍ୟ ॥ ବୁଝି ଏଥୁଅନ୍ତେ ରଜନୀ
 ପାଅନ୍ତେ ଅଜ୍ଞା ବେଳେ ଦମରଥ । ରାମ ବଳ ସିବ ବ୍ରତ ରାଜା

ହେବ ଦେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚକ୍ରଦ୍ଵାରା ॥ ଗ୍ରାମେ ନ ଶାନ୍ତି ଦେଖି ବେଶ
ହେବ ପିତୃବ ବୃଷ ବଳେ । କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ ଝରପାଣି ପିଇ ଶେ
ଝୁଣୁଥିବ ଚୁଣାପାଳ ॥ ଏମନ୍ତ ବଚନ ଶୁଣି ପୁରଜନ ସମସ୍ତେ
ହେଲେ ଅକ୍ଳୁଳ । ପିତା ଅଜ୍ଞା ପାଇ ବନେ ଯିବାପାଇଁ ଦେ
ବାହାରଲେ ରଘୁବାଳ ॥ ଦେଖୁ ସତ୍ପତିଶ୍ରୀ ଗୁମସଙ୍ଗେ ମିଶି ଘରା
ବେଶେ ବାହାରଲେ । ମାତାମାନେ ଶୁଣି ଶୋକଭରେ ବାଣୀ ଶେ
ଅନେକ ବୋଧ କହିଲେ ॥

ମୀଢ଼— ବାବୁ ଶ୍ରୀମତୀରେ । ବନକୁ ନନ୍ଦା । ଘେନ ବୈଦେହୀ
ମୋର ପୁରେ ରୁହ । ଆଥପଛେ ରହ । ନ ହୁଅ ଶକ୍ତା ବନକୁ
ନନ୍ଦା । ଘୋଷା । ପିତା ଅଜ୍ଞା ସେବେ ହେଲେ ରରତ ଅଧୋ-
ଧାରେ ହେଉ ସେ ନରନାଥ । ତୁ ମୋର ଶଙ୍ଖାଳ ଗଲା କଣ୍ଠ
ମୂଳ । ମୋର ବୋଲ ପାଳ । ନୁହ ଅବୁଝା । ବନକୁ ନନ୍ଦା । ୧ ।
ତୋ ମୁଖ ଚନ୍ଦ୍ରମା ହେଲେ ଅନ୍ତର । ଦଶଦଶ ମୋତେ ହେଉ
ଅକାର । ନୟନ ଯିତୁଳା ପ୍ରତିଗଲେ ବଳା । କାନ୍ଦ ମୋ-
ଗଳା । ମାର ଦେଇ ଯା । ୨ । ବୁଝାକାଲେ ତୋତେ ଲଗେ-
ଧନ । ପାଶୋର ଦେଇଛି ମୋ ଦୁଃଖମଳ । ତୁ ମୋର ଜୀବ
କରି ହୃଦମାନ । ମୋ କର ରତନ ଗଣ୍ଡୀ ନ ହୁଅ । ୩ ।

ନ କର ମନା । ମୋତେ ଜନନୀ ଗୋ । ନ ବିଚାରୁ କିଛି ବଢ଼ି
ମୁଁ ଯାଉଛି । ଏହାତ କରୁଛି ବିହ୍ନ ଗଢ଼ନା । ଘୋଷା । ସତ୍ୟଲ
ହେବା ରହୁଛି ସଂସାର । ସତ୍ୟରେ ରହୁଛି ଫଳ ସାଗର । ପିତା
ହତ୍ୟାବଣୀ ନ କଲେ ମୁଁ ପୁଣି । ନିଜାରେ କାରେଣି ହେଉ
ସିନା । ୨ । ମୋଠାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଆଉ ଭବୁର । ପଞ୍ଚସୁରେ ମୁଁ

ହେ ତୁମ୍ଭ ଶୁଭର । କବିଚନ୍ଦ୍ର ଗିରି ହେଉଛି ଉନ୍ନତ । କା
ଅଜ୍ଞାକାର ହୁଏ ଶ୍ରେୟନା । ନ କର ମନା । ୨ ।

— ୪୦୫ —

ଶୋକଭର ହୋଇ ବନେ ନିବାସୀ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗୋଡ଼ାଇଛନ୍ତି
ହସ୍ତି । ସ୍ନେହବଶେ ମିଳି ଯିବା ପାଶେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ବେ-
ଳହସ୍ତି । ବନେ ମୁଁ ଯାଉଛି । କନକ ଚମ୍ପାଗୋଷ୍ଠ । ମନେ
ଧର ବିରସ । ତୁ ମୋର ପ୍ରାଣେ ଲଗଣ । ପଦ । ପିନ୍ଧ
ସଜ୍ୟ କଲେ କୈବଳ୍ୟା ସ୍ନେହଧର । ଚନ୍ଦ୍ର ବରଷ ଯାଏ
ପ୍ରତ ହେବେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ । ୧ । ନ ଯାଅ ଭୋ ନାଥ । ୨ । ଏକାକୀ
ଏକା କର । ନ ଦେଖୁ ତୁମ୍ଭ ଶ୍ରୀମୁଖ ରହୁବିକି ମୁହିଁପାଇ । ପଦ ।
ଅହେ ପ୍ରାଣେଶ୍ବର କୋଦଣ୍ଡ କାନ୍ତଧାରୀ । ୩ । ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ଯିବି
ରହୁଥିବି ଶୁଭପର । ନ ଯାଅ ଭୋ ନାଥ । ୪ । ତୁତ ଶୁଭଜେମା ।
ଅଜନ୍ମ ମୁକୁମାରୀ । ବନବାସ ଦୁଃଖବାଧା ଅଙ୍ଗେ ସହୁବୁ କିପର ।
ବନେ ମୁଁ ଯାଉଛି । ୫ । ତୁମ୍ଭେ ସିନା ଅଟ ଏ ପିଣ୍ଡେ ଅଧିକାରୀ ।
ନିଷ୍ଠେ ଶୁଦ୍ଧଗଲେ ବନେ ଦେବି ମୋ ଜାତନ ହାର । ନ ଯାଅ
ଭୋ ନାଥ । ୬ । କାହିଁକି ବିକଳ ହେଉ ଗୋ ଜବାଧରୀ । ଅଶ୍ରୁ
ସଙ୍ଗେ ନିବା ଧନ କବିଚନ୍ଦ୍ର କହେ ସୁର । ବନେ ମୁଁ ଯାଉଛି ।
ମାତାଙ୍କର ବାଣୀ ଶୁଣିଲେ ହେ ନ ଶୁଣି ପିତାସତ୍ୟ ପ୍ରତିପାଳ ।
ବନେ କଲେ ଗଢ଼ ଜନେକ ଦୁହିତ ସେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଙ୍ଗେ ତଳ ।
ରାମ ଶୁଣି ଶୁଣି ଦଶରଥ ପୁତ୍ର । ଦୟାଶେ ଶୁଦ୍ଧଲେ ପ୍ରାଣ । ପ୍ରତ
ଶତ୍ରୁଜନ କରୁର ଦହନ ହେ । ସାରିଲେ ଶୁକ୍ତି ବିଧାନ । ତହୁଁ
ସେ କରତ ନୋହି ନରନାଥ । ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଅଶ୍ରୁ ଗଲେ ।
ଏହାନ୍ତେ ନୀରାମ ବନକୁ ଚଳନ୍ତେ ସେ । ଶୁଦ୍ଧ ଶବର ଭେଟଲେ ।
ତହୁଁ ରାସେ ରହୁ ମରୁତ ବସାଇ ବନାଇ ଅଗସ୍ତି ଅଗ୍ରମେ ଯାଇ
ଭବହୀନ ଅସି ଅଗ୍ରମେ ଭେଟଲେ ସେ ସତ୍ତ୍ୱମିତୀ ରଘୁସାଗୀ ।

ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରକୁଟ ବଜେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁଟ ଭାଇ ଭାଇଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଧର ।
 କେତେ ଦିନେ ଗଲେ ଭରତ ଭେଟିଲେ ସେ ଘୋଡ଼େ ଯନ୍ତ୍ରବେଶ
 ଧର । ବାହୁଡ଼ବା ପାଇଁ ବହୁକ୍ତେ ଦୁଃଖୀ ନ ବାହୁଡ଼ଲେ ଶ୍ରୀରାମ
 ବରତ ଧାତୁକା ଧର ଅସି ଏକା ସେ ବ୍ରତ ପାଳେ ନନ୍ଦଗ୍ରାମ ।
 ଏଥୁଅନ୍ତେ ରବି ରଘୁକୁଳପତି ପିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଶୁଣିଲେ । ଶ୍ରୀରାମ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୀତା ଭିଜିଗଣ ଦେ ମୁକାଦାନ ଅଟଇଲେ । ଏ ଅନ୍ତରେ
 ଶୁଣି ଶୁଣି ଗୋ ପାଦା ଚନ୍ଦ୍ରକୁଟ ଗିରି ଲିଭା । ପଶ୍ଚିକୁଟୀ କର
 ସୀତା ସଙ୍ଗେ ଧର ସେ ରହୁଛନ୍ତି ରଘୁବଳା । ଅରଣ୍ୟେ ବ୍ରହ୍ମଣ
 କରଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆଶୁଛନ୍ତି ମୃଗମାର । ରାଜ ପରଫଳ ଜନକ ଦୁହେଁ
 ସେ । ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି କୋଦଣ୍ଡଧାରୀ । ରଜନୀ କାଳରେ ସୀତା ସହ-
 ଜରେ ନିଦ୍ରାଯାନ୍ତେ ରଘୁବର । ଦୁଆରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଜଗିଥାନ୍ତି ପ୍ରାଣ
 ଦେ ଧନୁଶର ଧର କର । ଦିନେ ବରଦେବୀ ମାଂସକୁ ସୁଖାଇ
 ଚନ୍ଦ୍ରକୁଟେ ଜଗିଥିଲେ । ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ଦେଖି ସୀତାଙ୍କର ଶେ-
 ଶାମିଲ ବାସୁସ ରଲେ । ଝର ଝର ହୋଇ ଶ୍ରୋଣିତ ବହଇ ।
 ସୀତାକୁ ଦେଖି ବକଳ । ଧର ବ୍ରହ୍ମଣର ରଘୁକୁଳ ବର ସେ ।
 ନାଶୁଥିଲେ କାକକୁଳ । ସୁଖି ବରଦେବୀ ଦୟା ହୃଦେ ବହୁ ବାସୁ-
 ପ୍ରାଣ ରଖିଲେ । ସେହୁ ଦିନୁ ଜାଣ ସବା କାକଗଣ ସେ । ବା-
 ଭାବେ ଅନାଇଲେ । ଏ ରୂପେ ଅନେକ କରି କହୁଥିଲେ ଚନ୍ଦ୍ର-
 କୁଟରେ ବେଦାର । କାହିଁ ଗେରୁ ଘୋର ଦେନୁଆନ୍ତି ଶର ।
 କାହିଁ ସୁଷ୍ଟ ତୋଳବାର ।

ବନବେଦାର— ଦିନେକ କାୟୁ ନନ୍ଦନ ସୀତା ଶଙ୍ଖାବେ-
 ବନବେଦାର କରନ୍ତି ଅନଳ ମନରେ । କୁସୁମ ତୋଳ ଶ୍ରୀରାମ
 ଶ୍ରୀରାମ ବହନ୍ତି ଧରେ । ଦେଖ ପ୍ରାଣ ସଜନୀ । ସୁନ୍ଦର ଘୋଡ଼ା
 କୁସା ହେଲେ କରିବ ଚିତା ସବେଶ ଲେଉଟେ । ୧ । ସୀତା
 ବୋଲନ୍ତି ଦୁହେଁ ଶୁଣ ପ୍ରାଣେଶ୍ୱର । ଏ ପିଣ୍ଡରେ ଭୁବିକ

ଅଧିକାର । ଯାହା ଚୋର ତାହା କର । ମୋତେ କାହିଁକି ପଚାର ।
 ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଚରଣ ସୁଖରେ ପରିଣତ । କି କହୁବି ତୁମ୍ଭକୁ ମୋ ନ
 ଅସେ ଉତ୍ତର । ୨ । ମନାର ଅଧର ଦେଖ ମନାର କୁସମ
 ତୋ ଅଧର ଚରଣକୁ ଦେବ କି ଏ ସମ । ଶୀତା ବୋଲନ୍ତି ଏମାନ
 ମନକାଣି ନୁହଁ ତୁମ୍ଭ । ବାସନା ନ ଥାଇ ପୁଣି ଦିଅେ କେତେ ତମ ।
 ଏମାନା ଲମ୍ବିଲେ କଣେ ପ୍ରାଣନାଏ ଜମ । ୩ । ତମ୍ଭେ ବରନ
 ଅନା ଅନାଏ ତମ୍ଭେ । ତୋ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଶୋଭା ପରି ଦିଅେ କହି-
 ଯାକ । ଶୀତା ବୋଲନ୍ତି ଏ ଧୂଳି ତୁମ୍ଭର ନ ଯାଏ ପାଖ । ଏ
 ଚୁଲିରେ ଅଛି ଏକା ଦୁର୍ଗୁଣ ଏତେକ ଗୁଣଠାରେ ଶୁଣ ଦେଲା
 କହୁ ଅବବେକ । ୪ । ନାଗେଶ୍ୱର ଗମନାରେ ଦେଖ ଶରନାବେ
 ଦୁଃଖମାନଙ୍କରେ ପୁଣି ଦଶନ୍ତ ସୁନ୍ଦର । କଲେ ଧନ ଅଙ୍ଗୀକାର ।
 ତୋଳ ଅଶିବ ସଜ୍ଜିବ । ଖୋଷାକୁ ଖୋସି ସତନେ ମଣ୍ଡିକ
 ତୋନର । ଶୀତା ବୋଲନ୍ତି ଏ ପୁଲେ ହୁଏ କାମନ୍ଦୁର । ୫ ।
 ମନ୍ତ୍ରଦାୟି ଦେଖ ମନ୍ତ୍ର ଦରବକାଶୀତ । ତୁମ୍ଭର ତୁମ୍ଭର ସେହେ
 ଦୋଳଣ ଲେଉଟ । ଶୀତା ବୋଲନ୍ତି ହେ ନାଥ । ଏ ନାମ ନ
 ଧର ବ୍ୟଥ । ଶରମ ବୋଲନ୍ତି ତୋଳୁ ଅଶିବ ସଙ୍ଗାତ । ମାଳା
 କଲେ ଗଳାକୁ ତୋ ଦଶିବ ଶୋଭିତ । ୬ । ଯାଇ ଯୁଦ୍ଧ ମାଧବୀ
 ସେବକ ହୁଅନା । କି ଶୋଭା ଦଶନ୍ତ ଦେଖ କୁରଙ୍ଗୀ ନୟନା ।
 ଉତ୍ତରେ ନୋହୁଁ ବିମନା । କହରେ କୋଡ଼ଲୟନା । ସୁବେଶ
 କରିଣ ସେହେ ମଣ୍ଡିକ ସୁନ୍ଦର । ଏହା ଶୁଣି ମନେ ଦୁଃଖ ଚଳିଲେ
 ନବନା । ୭ । ଏ ରୂପେ ଶୀତା ସହରେ ରତ୍ନକୁଳ ପରି ଦାସ ପରିଦାସ
 ରସେ ବିହାର କରନ୍ତି । ନାନା କରୁଥିଲେ ମାରି । ବହାଲଲେ
 ବିନାଶ । କେ ବଞ୍ଚିପାରିବ ବନେ ଲରେ ସେତେ ଶକ୍ତି । ଶୁଣେ
 କବିଚନ୍ଦ୍ର ହୃଦେ ଚିନ୍ତି ଦାଶରଥ । ୮ ।

ଏ ବ୍ୟସ୍ତରେ ଶେଷ ସପତ ବରଷ ତହୁଁ କଲେ ବନବାସ ।
 ଗୟାରେ ସୀତୟା ବାଲି ପିଣ୍ଡ ଦେଲେ ଯେ । ପିତୁ ଗଲେ ସ୍ବର୍ଗବାସ ।
 ତହୁଁ ବିପ୍ରମାନେ ଅସିଣ ବନ୍ଦନେ ମାଗିଲେ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଦକ୍ଷିଣା ।
 ସୀତାଦେବୀଙ୍କର ପଣନ୍ତୁ କାଟିଲେ ଯେ । ଅନେକ କଲେ
 ରକ୍ତନା । ସେ ସ୍ଥାନ ଅନ୍ତର ଦେଲେ ରଘୁନାଥ ଭାଇ ଭାସିଆ
 ସଙ୍ଗେ ଧରି । ଦଣ୍ଡକା ଅରଣ୍ୟରେ ପଶିଲେ ବାଟରେ ହେ ।
 ବାସୁଧୂୟକୁ ନିବାରି । ତହୁଁ ତଳ ପ୍ରଖେ କୃଷ୍ଣ ଗିରି ଶିଖେ ।
 ପୂଜା କଲେ ରାମ ଚଣ୍ଡୀ । ରୁମି ନାଲଗିର ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ଯେ ।
 ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ସେବାମଣି । ୭୩ । ତହୁଁ ଅସି ଖରେ ରୁଣ୍ଡକୁଲ୍ୟା
 ଗାରେ । ଆସିଲେ ଶ୍ରୀ ତୁମ୍ଭେଶ୍ବର । ଶୃପଦେଶ୍ବରଙ୍କୁ ତହୁଁ
 ସେବା କରି ଯେ । ଗୋଦାବରୀ ଦେଲେ ପାର । ୭୪ । ଏ ରୂପରେ
 କେତେ ଦେବତା ପୂଜିବ । ଗଲେ ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ । ଭାଇ ଭାସିଆ
 ଧରି । ପୂର୍ଣ୍ଣକୁଟୀ କରି ଯେ । ରତ୍ନଲେକ ସେହି ସ୍ଥାନେ । ୭୫ ।
 ଦନେ ଏ ଚରତ ଦେଖ ବିହୁ କୃତ୍ୟ । ସପତାଶା ତହୁଁ ଅସି ।
 ସୀତାଙ୍କର ପାଶେ ମିଳିଲା ସୁବେଶେ ହୋଇ ଇଚ୍ଛିତ ବଚନ
 ଭାଷି । ୭୬ । ବୋଇଲି ସମସ୍ତ କାହୁଁ ଅସି କରି ଏକାନ୍ତେ
 ଅଛୁ ଏ ବନେ । ଏ ସମସ୍ତେ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦୁହିଙ୍କି ଯେ । ରାକ୍ଷସୀ
 ଦେଖେ ନୟନେ । ୭୭ । ଦୁଷ୍ଟ ଗୁଣ ତାର ଦେଖୁ ରଘୁନାଥ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ । କ୍ରୋଧରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶସ୍ତ୍ରରେ ତରଣ
 ସେ । ନାସା ହେଣ କାଟିଲେ । ୭୮ । କାନ୍ଦଣ ରାକ୍ଷସୀ । ଶିଘ୍ର
 ଧାଇଁ ଅସି । ଖରୁ ଦୃଷଣ ରେଟିଲ । ଶିଶିର ସହିତେ ସୈନ୍ୟ
 ଦେନି ସାଥେ ବଳ । ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ ଲଗାଇଲା । ୮୦ । କ୍ରୋଧେ
 ରଘୁବାଳ । ସେ ବନୁଜ ବଳ । ଶଗଡରେ ବିନାଶିଲେ ଖର
 ଦୃଷଣ ଶିଶିର ସହିତରେ ଯେ । ସମସ୍ତେ ପରାଣ ଦେଲେ । ୮୧ ।
 ତହୁଁ ରଘୁମଣି । ଭାଇ ଭାସିଆ ଦେନି । ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ବନେ ରହିଲେ ।

ଏଥୁ ଅନ୍ତେ ଶାନ୍ତି । ଶୁଣୁ ଦେମବନ୍ଧୁ ଗୋ । ସେମନ୍ତ ଚରଣ କଲେ
 ସେହି ସପତାଶି ଜନକା ଗୁଣ ସବୁ କହୁଛି ସଥରେ ଶୁଣ । ବିଶବ୍ୟା
 ଗୁଣିଙ୍କ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅଟଇ ସେ । ତାର ଭ୍ରାତା ଅଟେ ଭ୍ରାତା । ୮୩ ।
 ପୂର୍ବେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶାପ ଲଭି କଉଣପ ନଉକୋଣ ଗର୍ଭେ-ନାତ । ପ୍ରତାପ
 ଶୁବଣ ବାର କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ସେ । ବିରାଷଣ ତନୁଭ୍ରାତ । ୮୪ ।
 ଦୋର ତପ କର ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ସେବଇ । ତନୁହେଁ ଲଭିଲେ ବର
 ଛପନ ଗଣ୍ଡା ଯୁଗକୁ ପରମାୟୁ ସେ ଲଭିଲା ଶୁବଶେର
 ୮୫ । କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଭଲି । ନିଦ୍ରାକୁ ମାଗିଲା ବରଷତେ ଉଠେବନେ
 ବରଷ ନ ପୁରୁ ସେବେ ସେ ଇଠିବ ହେ । ମରବ ବ୍ରହ୍ମା ବଚନେ
 ୮୬ । ସାନ ବିରାଷଣ । ବିଷ୍ଣୁରେ ଶରଣ ପାଇଁ ମନ
 ସିନାବର । ଏରୂପେ ଶୁବଣ ଭୋଗ ବଳସିଲ ସେ । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୟ
 ଲଙ୍କା ପୁର । ୯ । ରାଣୀ ଶୁପତାଶୀ । ଶୁଣିଗଣ ଲେଖି ଜ୍ୟେଷ୍ଠ
 ଭାର୍ଯ୍ୟା ମନୋଦୟା । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମର୍ତ୍ତ୍ୟସ୍ତର ସମରେ ଜଣିଲ ହେ । ଭୁଞ୍ଜିଲା
 ଅକ୍ଷୟ ଶର । ୮୮ । ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଜଣିଣ । ଜେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ନାମ ।
 ଅଠର ଗଣ୍ଡା କୁମର । ଶୋଭାବନ ସେ । ଏକଏକେ ସାମରଥ
 । ୮୯ । ଅଜ୍ଞା ପରମାଣେ । ସବୁ ଶୁରଗଣେ । ସେବା କରୁଥାନ୍ତି
 ଅସି । ନାତି ପଣିନାତି ଦେନି ଲକ୍ଷ ପତି, ସେ । ଅସୁବୁ ଭୋଗ
 ବଳସି । ୯୦ । ଏମନ୍ତ ସମ୍ଭବ ଦେନି ଲଙ୍କଦେବ ବିଜୟେ
 କର ଅସୁନ । ଧାଇଁ ଶୁପତାଶୀ ଅସିହେଲା ଦେଖା ସେ । ଉଠେ
 କରୁଛି ହେଦନ । ୯୧ । ବୋଲେ "ଶୁଣଭାଇ ବନସ୍ତରେ ମୁହିଁ ।
 ଦେଖିଲି ଏବେ ସୁନ୍ଦରୀ ତାକୁ ତୋରପାଇଁ ଅଶୁଭୁଲି ମୁହିଁ ସେ
 କେଥେ ଦୁଇ ଜିଟାଆଣ । ୯୨ । ଧର ମୋତେ ପୁଣି ନାସିକା ଶ୍ରବଣ ।
 କାଢ଼ି ପକାଇଲେ ମୋର । ଖରଦୁଷଣ ଶୀଘିର ସହୃଦରେ
 ମାଇଲେ ସନ୍ଧ୍ୟ ଅପାର । ୯୩ । ତୋର ରକ୍ତିବୋଲି ମୁଁ ସେତେ
 କହିଲି ତାଳେ ନ ମାନିଲେ ସେହି । ତୋର ବାର ପଣ କି ହେବ

କାରଣ ଯେ । ଏଦଣ୍ଡ ପାଇଲି ମୁଁ । ୧୪ ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ ।
 ଅଥଚ୍ଛନ୍ତି ବନ୍ଦନେ । ପାଇଲେତାହାଙ୍କୁ ମାର ଏ ଅପୂର୍ବ ସୁନରା ଶୁଭେ
 ଭୋଗ କରି ଯେ । ବିଳାସ ଏ ଲଙ୍କ ପୁର । ୧୫ । ଶୁଣି ଦଶାନନ ।
 ନୋଥେ କମ୍ପମାନ । ହୋଇ ବନ୍ଦନେ ଉଠିଲା । ରଥ ଭୂପରେ
 ଚଢ଼ି । ଶୂନ୍ୟ ଗଲା ଉଡ଼ି ଯେ । ପଞ୍ଚବଟୀରେ ମିଳିଲା । ୧୬ ।
 ବାଟେ ମାରିଚକୁ । ଭେଟଣ ତାହାକୁ ବରାଇଲା ମାୟାମୁଗ । ବୋଇଲା
 ତୁ ଯାଇ । ତରୁଥୁରୁ ତୁହି ଯେ । ସୀତାଙ୍କ ମଢ଼ିଆ ଅଗ
 । ୧୭ । ମାରିବାକୁ ଚୋତେ ଗୋଡ଼ାଇ ଅସନ୍ତେ । ଅରଣ୍ୟକୁ
 ପଳାଇବୁ । ଖଣ୍ଡେଦୂର ପୁଣି ଶାନ୍ତି ହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ । ବୋଲିଣ
 ଉଚ୍ଚେ ଡାକିବୁ । ୧୮ । ଶୁଣିଣ ମାରିଚ । ସୁଗମର ପୁତ୍ର ।
 ସବର୍ଣ୍ଣ କୁରଙ୍ଗ ହେଲା । ମଢ଼ିଆ ଦୁଆରେ ଅପୂର୍ବ ରୂପରେ ଯେ
 ସୀତା ଆଗେ ଦେଖା ଦେଲା । ୧୯ । ଦେଖୁ ବରଦେବ ।
 ଅତି ଶ୍ରୀ ହୋଇ ରାମଙ୍କୁ ବୋଲନ୍ତି ଗୀର । ପୁତ୍ରକୁ ଏହାର କରିବ
 ତଉଁରି ଯେ । ଏ କୁରଙ୍ଗ ବେଗେ ମାର । ୧୦୦ ।

ଗୀତ

ଅହେ ମୋ ପ୍ରାଣ ବନ୍ଧୁ ଏ ଅପୂର୍ବ ମୁଗକୁ ଦେଖ ହେ । ପଦ ।
 ଶୁଭ ସବର୍ଣ୍ଣରେ ବୁଝିତ ହୋଇଅଛି ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଯାକ ହେ । ଆସିଣ
 ତରୁଥୁଛୁ ନିକଟରେ ଅମ୍ଭ ମଢ଼ିଆର ପାଖ ହେ । ୧ । ସ୍ନେହେ
 ମୋହର ବେଗେ ଧନୁଧରି ବନ୍ଧୁ ଶର କରି ଲାଖ ଦେବୀ ଖୋଷାକୁ
 ମୋର କଷ୍ଟ ରୁମରୁ ଖୋସିବି ମୁଁ ଉତ୍ସୁକ ହେ । ୨ । ଅହେ ଶାମଳ
 ସୁନ୍ଦର ମୋର ଦେନ ବାଣୀ ବାବେଳ ହେ । ବିଲମ୍ବ ହେଲେ
 ପଳାଇ ଗଲେ ବୃଥା ଯିବନ୍ତି ମାତ୍ରକ ହେ । ୩ । ତମ୍ଭ ସୁଖାଇ
 ଯହେ ରଖାଇ ସୁବ ବନେ ଥିବାଯାକ ହେ । ସୁଖକୁ ଗଲେ

ବଣିଷ୍ଠକୁ କେଲେ ପୁଣ୍ୟ ଦେବ ଅନେକ ହେ । ୪ । ଜନଜା
ବାଣୀ ଶୁଣି ରଘୁମଣି ମନେ କରୁଥିଲେ ହେ । ନିଶ୍ଚୟେ
ମାରି ଆଣି ଦେବେ ଧରି କରି ଚନ୍ଦ୍ର କହିବାକ ହେ । ୫ ।

ଉକ୍ତି

ରେ ମୋହନା । ମନରେ ଦୁଃଖ ଦୁଃଖନା । ଧନ ଏ ଶୁଭ କଥାକୁ
ସିନାରେ ମୋହନା । ପଦ । ଯହିଁକି ଶରଥ ବାଳା ଦେବ
ତୋ ଚିତ୍ତରେ । ନିଶ୍ଚୟେ ତୋହ ପାଇଁ ଆଣି ଦେବି ଯାଇ ଥିଲେ
ତନି ଜଗତ ରେ । କନକ ମୁଗକୁ ଦେଖି ଲୋଭ ଯେବେ
ତୋର । ମୋ ଆଗରୁ ଯାଇ ଲୁଚିବ ସେ କାହିଁ । ଗଲେ ହେଲେ
କେତେ ଦୂର । ୧ । ମଢ଼ିଆ ଦୁଆରେ ରହି ଦେଖୁଥାଅ ଧନ ।
ଧନୁଶର ଧରି ଯାଉଛୁ ସୁନ୍ଦରୀ ତୋ କଥା ନ କରି ଆନ । ୨ ।
ମୋହର ବାଣରୁ ଖଲ ଯିବ କେ ଜଣତେ । ଏକା କାଣ୍ଡ ମାରିଦେବି
ମୁ ନିବାରି କରିଚନ୍ଦ୍ର ଭାଷେ ଗୀତେ । ୩ । ଶୁଣି ସତ୍ତ୍ୱମଣି
ନିଷେଧ କରିନ୍ତି । ଏ ମୁଗ କେବେ ନ ମାର । ବିନାଶ କାଳକୁ
ବିପରୀତ ବୁଦ୍ଧି ହେ । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୁଗ-ହେବାବ । ୧୦୧ । ମନକୁ
ନ ଶୁଣି ଧନୁଶର ପାଣି । ସୀତା ଶ୍ରୀମାତା ନ ଭାଙ୍ଗିଲେ । ଧନୁ ଶର
ଧରି ଶୀଘ୍ର ଗତି କରି ସେ ମୁଗ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । ୧୦୨ ।
ତହୁଁ ମୁଗ ଖରେ ପଳାନ୍ତି ବନରେ । ଶ୍ରୀରାମ ବିକଳେ ବାଣ
ଅଙ୍ଗରେ ବାନ୍ଧିଲେ; ମୁଗ ତାକ ଦେଲେ ଯେ । ସାହୁ ହେ ଶର
ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ୧୦୩ । ସେହି ତାକ ଶୁଣି ଜନକଦୁଃଖିଣୀ । ହୋଇଲେ
ଅତି ଅଭାବ । ବୋଲନ୍ତି ଏକା ଧାଇଁ ଯା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହେ ତାକୁଛନ୍ତି
ରଘୁଶର । ୧୦୪ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଲନ୍ତି ଏକା କର ସତୀ । ତୁମ୍ଭକୁ
ସ୍ଥିତି ନ ଯିବ । ରାମ ଆଜ୍ଞା ନାହିଁ ଶୁଣ ଚନ୍ଦ୍ରମୁହଁ ଗୋ ମନରେ
କହି ନ ଭାବି । ୧୦୫ । ବୋଲନ୍ତି ସୀତାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତୋ ମାୟା
ଜଣା ଗଲ ସବୁ ଶାନ୍ତି । ଆସି ଅଛୁ ବନେ । ଶ୍ରୀରାମ ନିଧନେ କ

ହେବୁ .ବୋଲି ମୋର ପତି । ୧୦୬ । ଶ୍ରୀରାମକୁ ବନେ । ବସଇ
 ପଡ଼ିଲା । ତାକଲେ ବିଷ୍ଣୁ ନ ଯାଉ । ସିଂହର ନାଗର ଶୁଗାଳ
 ହଇବ ରେ । ଏମନ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ଆଉ । ୧୦୭ । ଧନ୍ୟାସ ବଜନ
 ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ତକ୍ଷଣେ ହେଲେ ଅନ୍ତର ଧର୍ମ ସାଧୁ ଦେଇ
 ଦୁଆର ପକାଇ ଯେ । ଧନୁହୁଲେ ଢଳି ଗଲ । ୧୦୮ । ଏ ଗାରୁଡ଼କୁ
 ସହ ନ ଅସିବୁ ତେଇ । ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଶ୍ରୀରାମ ରାଣ । ଏତେ କହୁ
 ବାର ହୁଅନ୍ତେ ଅନ୍ତର ଯେ । ତାହା ଜାଣିଲୁ ରାବଣ । ୧୦୯ ।
 ମାୟା ଯଦି ବେଶ ହୋଇଣ ରୁକ୍ଷସ । ସୀତାଙ୍କ ପାଶେ ଅଇଲା ।
 କେ ଅଛି ଏ ଘରେ ଇନ୍ଦ୍ରା ଦିଅ ଖରେ ଯେ ବୋଲି ତାଙ୍କ
 ପକାଇଲା । ୧୧୦ । ଶୁଣିଣ ଜାନକା ଯଦି ରୂପ ଦେଖୁ ।
 ବୋଲନ୍ତି ହେ ମୁନିବର । କ୍ଷଣେ ରହ ଯଦି । ଅସିବେ ମୋ
 ପତି ହେ ଇନ୍ଦ୍ରା ଦେବେଷ୍ଟ ଅପାର । ୧୧୧ । ମାୟା ଯଦି କହୁ ।
 ବିଳମ୍ବ ନ ଥାଇ । ବେଗେ ଇନ୍ଦ୍ରା ଦିଅ ସତ । ବିଳମ୍ବର ଫଳ ହେବେ
 ନିଶ୍ଚଳ ଗୋ । ବାହୁଡ଼ରୁ ଅମ୍ବେ ଧାଡ଼ା । ୧୧୨ । ଶୀତପୁ
 ବୋଲନ୍ତି । ଶୁଣ ଆହେ ଯଦି । ମୋ ପତି ଅଯୋଧ୍ୟା ନାଥ
 ପିତା ସତ୍ୟ ପାଳି ବନେ ଅସିଛନ୍ତି ଯେ । ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେନ ସଙ୍ଗତେ
 ୧୧୩ । ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖିବେ । ଭକ୍ତି ଭାବ ହେବେ । କ୍ଷଣେ ଉଦ୍ଧ
 ଦପଶୁର । ନିଅ ଫଳୁ ଦାନ ଦେଖିଣ ରାବଣ ଯେ । ବୋଲେ
 ଶୁଣ ବିମ୍ବାଧର । ୧୧୪ । ମୋ ନାମ ରାବଣ ଲଙ୍କା ପୁରେ ଜାଣ ।
 ହୋଇଛୁ ମୁଁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ । ଦଗପାଳେ ମୋତେ ସେବିଆନ୍ତି ନିତ୍ୟ
 ଗୋ । ଅନେକ ମୋର ସମ୍ପତ୍ତି । ୧୧୫ । ଏତେ କହୁ କର ଧରି
 ସୀତାଙ୍କର । ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ଚାହିଁଲା । ପୁଷ୍ପକ ବିମାନ ଆସନ୍ତେ
 ବହନ ଯେ । ରଥରେ ଦେନ ଚଳିଲା । ୧୧୬ । ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ
 ରାଣୀ ଆକୁଳରେ ବାଣୀ । ତାକନ୍ତି ହେ ପ୍ରାଣନାଥ ବେଗେ
 ଆସ ଥାଇ ଶୀତରେ ବସାଇ ହେ । ନେଲୁଛ ମୋତେ ରକ୍ଷା କର ।
 ବଳେ ଧରି ମୋତେ ରାବଣ ନେଉଛି ହେ । ତୁମ୍ଭେ ହେବାରୁ ଅନ୍ତର

। ୧୧୮ । ସୀତାଙ୍କ ଶ୍ରେୟନ ଶୁଣିଣ ପବନ । ହୋଇଗଲା ପ୍ରମି-
 ବୃତ । ଧରଣୀ କମ୍ପିଲା ପିନ୍ଧୁ ଉଡୁଲଲା ହେ । ଅବିଳା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ
 ରଥ । ୧୧୯ । ଆକୁଳେ ସୁନସ ବନ ଲତା ଗିରି ମାନଙ୍କ
 କହନ୍ତି ବାଣୀ । ଭୁମ୍ଭେମାନେ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ କହିବ ହେ । ନେଲ
 ମୋତେ ବଂଶ ପାଣି । ୧୨୦ । ଅହେ ପକ୍ଷୀଗଣ । ମୋ ଆକୁଳ ଗୁଣ
 କାନ୍ତକୁ କହିବ ମୋର । ବଳେ ଧରି ନେଇ ରଥରେ ବସାଇ ହେ
 ନେଲ ମୋତେ ଲଙ୍କେଶ୍ୱର । ୧୨୧ । ଗରୁଡର ବେଟା ନାମ ପକ୍ଷୀଜଟା
 ସୀତାଙ୍କ ବାଣୀ ଶୁଣିଲା । ପବନହୁଁ ବେଗେ । ଉଡ଼ି ଶୂନ୍ୟ ମାର୍ଗେ
 ସେ । ରଥ ଯାଇ ଅଗୋଳଲା । ୧୨୨ । ପକ୍ଷୀ ମୁଖ ଗହ୍ମ ଶୋକେ
 ବଇଦେହୀ । ଆକୁଳେ ଭାଷନ୍ତି ବାଣୀ ମୁଁ ଅତି ନିରାଶ ବାରେ ମତେ
 ରଖ ହେ । ଯଶ ରହିବ ଧରଣୀ । ୧୨୩ ।

ଗୀତ ।

ମୁଁ ଦୁଃଖ ଅବଳା ତାଙ୍କ ଶୁଣି ପକ୍ଷୀବର ହେ । ପଥ ଜଗି କହିବନ୍ତି
 କାନ୍ତକୁ ମୋହର ହେ । ପଦ । ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଘରଣୀ । ସୀତା
 ନାମ ଥାଅ ଯାଣି । ଅଟେ କୁଳ-ଭୁଆଣୁଣି । ଦଶରଥଙ୍କର ହେ ।
 ପ୍ରତିପାଳ ପିତା ସକ୍ୟ । ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ଧରି ସଙ୍ଗତ । ରହିଥିଲେ
 ମୋର କାନ୍ତ । ଗୋଦାବରୀ ତୀରେ ହେ । ୧ । କାନ୍ତ ଗଲେ
 ମୁଗମାରି ମାୟା ଯଦିବେଶ ଧରି । ଶବଣ ନେଉଛୁ ହରି ।
 ବସାଇ ରଥର ହେ । ୩ । ଭୁମ୍ଭଙ୍କୁ ପାଇ ଭରସା କହୁଛୁ ମୋ
 ଦୁଃଖ ଦଶା । କବିଚନ୍ଦ୍ର କରେ ଆଶା । ପାରିଲେ ଉଦ୍ଧାର ହେ । ୪ ।

ପକ୍ଷୀ ହୋଇ କୋଥ । କର ମହା ଯୁଦ୍ଧ ଗିଳୁଥିଲା ରହୁବର
 ସୀତା ହେବେ ନାଶ ବୋଲି ପକ୍ଷୀଭଣ ସେ । ତକ୍ଷଣେ କଲା ଉଦ୍ଧାର
 । ୧୨୪ । ଦେଖୁ ଦଶଶିର ଦୋର ଯୁଦ୍ଧ କର । ତାର ପକ୍ଷୀ
 ହସ୍ତାଇଲା । ପଦବାରୁ ପକ୍ଷୀ ଶୁଣି ବଂଶଧ୍ୱସ୍ତ ସେ । ମୁନେ ରଥ

ବାହୁନେଁଲୁ । ୧୨୪ । ରୁଷିମୁକ ଶିଖେ ଗିରି ରାମ ନାରୀ । ସୁଗ୍ରୀ
 ବଳ ଦେଖୁ ପୁଣି । ଭୂଷଣ ତଳେ ପକାଇ ଶୋକେ କାନ୍ଦ କହୁ ଯେ
 ନେଉଛି ମୋତେ ରାବଣ । ୧୨୫ । ଭୋ ମହାତ୍ମାମାନେ । କେ ଅଛୁ
 ଏ ବନେ । ମୋ ଭୂଷଣ ରଘୁଥୁବ ମୋ କାନ୍ତ ଶ୍ରୀରାମ । ଭେଟିଲେ
 ଏମାନ ଯେ । ତାଙ୍କୁ କହୁ ସମର୍ପିବ । ୧୨୬ । ଏ ଉତ୍ତରୁ ରୀତି ।
 ଗୁଣ ଗୋ ପାବତି । କାନ୍ଦନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ନାରୀ । ଶୀଘ୍ର ରଥବାହୁ
 ଆସି ଲଙ୍କାସାଇଁ ଯେ । ମିଳିଲୁକ ଲଙ୍କାପୁରୀ ଯେ । ୧୨୭ । ଅଶୋକ
 ବନରେ । ନେଇଣ ସେ ଖରେ । ରଖାଇଲୁ ବଇଦେହୀ । ଶିଳିଟା
 ହକାର ସହଶେ ଅସୁରି ଯେ । ଜଗାଇଲୁକି ତକାଇ । ୧୨୮ ।
 ତହୁଁ ଦିନ ଶେଷ ରଜନୀ ପ୍ରବେଶ । ରାବଣ ତହୁଁ ଆଲିଲୁ ସୀତା
 ମନ ମୋହ । ଅନେକ ବନସୀ ଯେ । ହୋଇ କଥା ନ ପାଇଲୁ
 । ୧୨୯ । ହୋଧେ ଆଜ୍ଞା ହେଲୁ । ତୋ ପତିକ ରଲୁ । ଶୀଘ୍ର
 ଭେଟାଇବୁ ଏଥେ ନୋହଲେ ତୁ ବଶ୍ୟ । ତୋତେ ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ
 ଗୋ । ନିବାସିବ ଶୟ ଘାତେ । ୧୩୦ । ଏତେ ନହୁ ଖରେ
 ମନ୍ଦଦତ୍ତ ପୁରେ ଯାଇଣ ବିଜୟ କଲୁ । ସୀତା ଆଶିବାର ସବ
 ସମାଗୁର ଯେ । ରାଣୀ ଆଗେ ଜଣାଇଲୁ । ୧୩୧ । ମନ୍ଦୋଦରୀ
 କହୁ । ଆଦେ ପ୍ରାଣସାଇଁ । କିପାଇଁ କଲୁ ଅନାଦି । ପରନାରୀ
 ହରି । ରୁଡ଼ାଇବ ଶିରି ହେ । ନିଷ୍ଠେ ହେବଟ ବପଇ ।
 ମନ୍ଦଦୋରୀ ବାଣୀ । ଡାଳେ ହେ ନ ଶୁଣି । ନଦ୍ରା ଗଲୁ ଦଶାନନ
 ଏ ଅନ୍ତେ ଚଉତ ଦେନିଶ ଅମୃତ ଯେ ଦେବେ ଆସିଲେ ବହନ
 । ୧୩୩ । ସୀତା ପାଶେ ଯାଇ ବିନୟରେ କହୁ । ସବ ଦୁଃଖ
 ଜଣାଇଲେ । ଭୁଞ୍ଜାଇ ଅମୃତ । କର ଶାନ୍ତ ଚିତ ଯେ । ସ୍ବର୍ଗ
 ଶୁରେ ଚଳିଗଲେ । ୧୩୪ । ଏଥୁଅନ୍ତେ ବାଣୀ ଶୁଣୁ ଦୁର୍ଗେ
 ପୁଣି । ଯାହୁ କଲେ ରଘୁମଣି । ବନେ ମୁଖ ମାରି ଆସନ୍ତେ
 ଲଙ୍ଗୁଣ ଯେ । ପାଶେ ମିଳିଲେ ତକ୍ଷଣି । ୧୩୫ । ବୋଇଲେ ଯେ

ଭାଇ ସୀତାଙ୍କୁ କପାଳ । ଏକା ତୁ ଅସିଲୁ ଶୁଭ । ଦଇବ
ପାଶୁଲ ମୃଗ ତାକ ଡେଲ ବସନ୍ତ ପଡ଼ିଲ ମାତ ॥ ଏଠାରୁ ଗୀତ ।

କାହିଁକି ସୀତକୁ ଶୁଭ ଅଇଲୁରେ ଭାଇ ।

ଅଉ ମୁଁ ଦେଖିବା ଯାଏ ମନେ ପ୍ରତେ ନାହିଁ । ପଦ ।

ଏ ଯେ ମହାଦୋର ବନ । ବ୍ୟାପ୍ତ ଭାଲୁକ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ।

ପ୍ରବଣେ ଶୁଣି ମୋ ଧନ । ପଡ଼େ ମୋଦ ଯାଇ । ୧ ।

ଦୁଷ୍ଟ ଦାନବ ଅପାର । ଅଛନ୍ତି ଏ ବନସ୍ତର ।

ଏକା ଦେଖି ବଳିହାର । କର ନେବେ ସେହି । ୨ ।

ଦଇବ ମନ ପାଶୁଲ । ମୃଗ ତୋ ନାମ ଡାକିଲ ।

ନିଷ୍ଠେ ବସନ୍ତ ପଡ଼ିଲ । ବସିଲି ହଜାଳ । ୩ ।

ଜନକ ରାଜ-କୁମାରୀ । ଅଜନମ ସୁକୁମାରୀ ।

ଏକାରେ ପ୍ରାଣେ କପର । ଥୁବ ମୋର ସହ । ୪ ।

ଶୁଲ ଭାଇ ବେଗେ ଯିବା । ସୀତା କେତେ ଭେଟିବା ।

କବିଚନ୍ଦ୍ର ବୋଲେ ଅବା । ଥୁବ କି ସେ ନାହିଁ । ୫ ।

ସତ୍ତ୍ୱମିତୀ କହୁ ମୋର ଦୋଷ ନାହିଁ ଧୂଳୀଃସ କଲେ ଜାନକା
ହରେ ତାକ ଶୁଣି ଅସିଲି ମୁଁ ପୁଣି ଦେ । ଧର୍ମକୁ ଦେଉଛି ସାଣି
। ୧୩୭ । ଅଭୁଲରେ ପୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ତହୁଁ ମୃଗ ଭାବ
ଧରି । ମନ୍ତ୍ରୀଆ ଦୁଆରେ । ମିଳିଲେ ସବୁରେ ସେ । ତାକନ୍ତି
କୋଦଣ୍ଡ ଧାରୀ । ୧୩୮ । ମୃଗ ଭାବ ଥୋଇ ମନ୍ତ୍ରୀଆକୁ ଯାଇ ।
ଦେଖିଲେ ହୋଇଛି ଦୁଃଖ । ଅଗୋ ପ୍ରାଣ ସୀତେ । କାହିଁ ଅଛ
ସୀତେ ଗୋ ବୋଲି ରାମ ହେଲେ ମୁର୍ଦ୍ଧା । ୧୩୯ । ଧାଇଁ ଶ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
ଧଇଲେ ଚକ୍ଷଣ । ଜଗତ ଦେଲା ଅକାର । କବିଚନ୍ଦ୍ର ଭାବି ।
ସୀତା ଶୁଣ ଶୁଣି ସେ । ତାକନ୍ତି ରଘୁବୀର ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାମ ପଦବଳ । ଟପାତାଳ । ଗୀତ । ୬୬

ପ୍ରାଣେଶର । ଅସ ବେଗ କରି । ପଦ । ଜନକର ତନୟୀ
ଧନ ମୋ ପ୍ରାଣସନ୍ନା । ବନେ ଗଲି ତୋ ପାଇଁ ମୁଗ ମାରି
ଏବେ ଭାବ କରି । ଆଣିଅଛି ଧରି । ୧ । ଆରେ ମୋ ପ୍ରାଣ
ପ୍ରିୟା । ଦରଦାସି ସୀତାୟା । ମୋର କରୁଛ ମାୟା କବିଗୁର ।
ସନା ନୋହେ ବାରି । ଶୋକେ ହେଲେ ଘାରି । ୨ । ଦୃଷ୍ଟାରେ
ଦୁଃଖି ହୋଇ । ଦଶା ପାଉଛି ମୁହିଁ । ରସା ହୃଦେ ନ ବୋହି
କୁଶୋଦଶ । ବେଗେ ଦିଅ ମାରି ଦୁଃଖ ହେବ ପାରି । ୩ ।
ନଦେଖୁ ତୋ ବନ୍ଦନ । ମୁ ଦୁଃଖ ହେଲି ଧନ । ହୃଦ୍ ମୋର
ଅଭିନ୍ନ ଅଟୁ ଗୋଟି । ଏବେ ଦୂର କରି ରହିବୁ କପରି ।
। ୪ । କବିଚନ୍ଦ୍ର ବଖାଣି । କାନ୍ଦି କୋଦଣ୍ଡ ପାଣି । ଭାବନ୍ତି
ପୁଣ ପୁଣି ନାମ ଧରି । ଖୋଜି ବନ ଗିରି । ନ ପାଇଲେ ଝୁରି । ୫ ।

ରାମଶୋକ ।

ଆରେ ପ୍ରାଣେଶରୀ । କାହିଁ ଗଲୁ ମୋତେ ଅନାସ୍ତ କରି ଆରେ
ସନ୍ନତୀ । ତୋତେ ମୁହିଁ ରହିବ କପରି । ୧ । ତୋ ଶରୁ ଚନ୍ଦ୍ର-
ବଦନ । ନ ଦେଖୁ ଅଧର ହେଲିରେ ଧନ । ଜିବ ଜୀବନ ।
ନେଲ ଅନ୍ଧାର ମନ୍ଦ ଦୃବନ । ୨ । କାହିଁ ଲୁଚିଅଛି ସହ ।
ଅଳପ ଅନାର ଦିଅ ଗେଲଇ । ଆରେ ସମୁଦ୍ର । ଏତେ ନିରାଶ
କରୁ କପାଇଁ । ୩ । ବଳମ୍ବ କଲେ ତୁ ଶଶେ । ଅଭିନ ମୋତେ
ତୁ ପାଇବୁ ପ୍ରାଣେ । ଅସ ତପଶେ । ନିଷ୍ଠେ ମରିବି ତୋ ସ୍ନେହ
ଗୁଣେ । ୪ । ଆରେ ନୟନ ପିତୁଳା । ଜନକ ନନ୍ଦନା ।
ମୋ ଗଳା ମାଳା । ଶରୁ ଶୁଣିଲା । କାହିଁ ଚାଟୁଗଲୁ ମୋର ଗଳା
୫ । ମୋ ସ୍ନେହ ନିଶ୍ଚିତ ସହ । ଏତେ ଦୁଃଖେ ବନେ ଅଇଲୁ
ଧାଇଁ ଆରେ ସମୁଦ୍ର ଏବେ କେମନ୍ତେ ମୁହିଁକୁ ଦୁହ । ୬ ।
ଶଶେ ନ ଦେଖୁ ମୋ ଦୁଃଖ । ଏବେ ଶୁଦ୍ଧିଗଲୁ କରି ନିରୋଷ ।
ନ ଶୁଣୁ ଡାକ । କାହିଁ ଲୁଗାଇଲୁ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ । ୭ । ବନେ କଷ୍ଟ

ଦେଇ ଦୋଲି । ତେଣୁ କି ଏ ବିମନା ହୋଇ ଛଇଲି । ବିକୃତ୍ୟ
 କଲି । ମୁଁ ଯେ ନ ଜାଣି ଏହା ଅଜ୍ଞିଲି । ୮ । ମୋ ମନ ଜାଣି
 ଜୀବନ । ଖଟୁଥାଉଁ ପାଶେ ହୋଇ ଅରନ୍ଧ । ଅଚେ ମୋ ଧନ ।
 ଏବେ କପରି ସାରିବ ଯିବା । ୯ । ବସନ୍ତେ ବିହର କନେ
 କା ସଙ୍ଗେ ଖେଳିବି ମଣ୍ଡି ସୁମନେ । ଦରଷ ମନେ । କେତୁ
 ଭୋଷିବି ସୁରସ ଦାନେ । ୧୦ । ଗ୍ରୀଷମରେ ହେମ ଗୋରୀ ।
 ଅଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମାତୀ ରଙ୍ଗେ ବିହର । ସନ୍ତାପ ଦୂର । କାହା
 ପଙ୍ଗେ ବହୁବ ସବରୀ । ୧୧ । ଘନ କାଳେ ଘନକେଶୀ ।
 କୋଳେ ଘେନି ମୋତେ ବଢ଼ାଉ ନିଶି । ଅଚେ ସୁକେଶୀ ।
 ଏବେ ଦେଲୁ ଏ ଦାୟିତ୍ବ ଦଶା । ୧୨ । ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମା ମୁଖ ।
 ବହୁଥିଲି ବନେ ତୋ ମୁଖ ଦେଖି । ଅଚେ ମୋ ପକ୍ଷି । ଏବେ
 ଏକା କର ଗଲୁ ରକ୍ଷି । ୧୩ । ବିହୁ ଏହା ପାହୁଥିଲୁ । ଘରଣୀକ
 ମୋର କେ ଦେଇଗଲା । ଅହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ସୂର୍ଯ୍ୟବିଶେଷେ
 କଲକ ଦେଲା । ୧୪ । ଭୃମ୍ଭକୁ ପାଶେ ଜଗାଇ । ମାୟାମୁଖ
 ଦେଖୁ ଗଲି ମୁଁ ଧାଇଁ । ଅହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ତେଣୁ ହରାଇଲି
 ବରଦେବୀ । ଏକା ଶୁଭ ଭୂମ୍ଭେ ଗଲ । ୧୫ । ମୋ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟାକୁ
 କାହାକୁ ଦେଲି । ଅହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ମୋର ସବୁ ଅଶା । ଛଣ୍ଡାଇଲି
 ୧୬ । ସୀତାକୁ ବନେ ହରାଇ । ବୁ କହୁବ ପୁରେ ମାତାକୁ
 ଯାଇ । ଅହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । କଷ୍ଟେ ମଉବ ଜମର ଖାଇ । ୧୭ ।
 ଏହି ଚୂପେ ଶୋକଭରେ । ଖୋଜନ୍ତି ଚନ୍ଦନ ଗିରି କନରେ ।
 ପାଥନ୍ତେ ହୁରେ । ପୁଷ୍ପ ଲତା ଦେଖିଲେ ଅଗରେ । ୧୮ ।
 ଅକୁଳରେ ରୟୁସାଇଁ । ସୀତା ବୋଲି କୋଳେ ଧଇଲେ ଯାଇ
 ଚେତନା ପାଇଁ । ପୁଣି ଶୁଭଲେ ଜ୍ଞାନ ହରାଇ । ୧୯ । ଚନ୍ଦ୍ର
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଅକୁଳେ ସୀତାକୁ ଲେଉଟନ୍ତି ପୁଣି । ଏଥନ୍ତେ
 ରୁଣ । କବିଚନ୍ଦ୍ର କବିର ବଖାଣ । ୨୦ ।

ହେ ରାଜ କାମଜିତ ଶ୍ୟାମଳ ସନ୍ଦର ହେ । କଥା ଧୈର୍ଯ୍ୟ
ନୋହୁଛି ହେଉଛି ଆଦୁର ହେ । ପଦ୍ମ । ସର ଯଶ ନାଗ ନର
ବେ ଦୁମ୍ପ ପରିଗ୍ରହ । ଅଛି କେନ୍ଦ୍ର ବଳଷ୍ଟ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତର ହେ । ୨
ଆମ୍ଭ କର୍ମ ଅବଳରୁ । ଦଢ଼େବ ଛତ ଯୋଗରୁ । ହୋଇଛନ୍ତି
ପାଖରୁ ଜାନକା ଅନ୍ତର ହେ । ୩ । ଧନୁଶର କରେ ଧର ।
ଖୋଜିବା ଚଉଦ ସ୍ଵର । ସୀତା କେ ନେଲା ହରି । ଯିବ କେତେ
ଦୂର ହେ । ୪ । ଧୀର ମୁକୁଟ ବୋଲଇ ତୁମ୍ଭେ ଶୋବେ ହେଲେ
ବାଇ । ବୋଧବାକୁ ବୁଝାଇ । ମୁଁ କେତେ ମାଡ଼ଇ ହେ । ୫ ।
ଏକା କାଣ୍ଡକେ ଜଗତ । କରପାର ତୁମ୍ଭେ ହତ । ଅକ୍ଷର କର
ଚଉ । କବିଚନ୍ଦ୍ର ଗୀର ହେ । ୬ ।

—••—

ଶ୍ରୀ ହେମବନ୍ତ ବୀଣୀ । ବନେ ବନେ ଖୋଜି କୋଦଣ୍ଡ ପାଣି ।
ସୀତା ଗୁଣଗୁଣି କରି କାରୁଣ୍ୟ । ତଥ୍ୟ ନ ପାଇଲେ ରାମ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସେ ବୋଲନ୍ତି ହେ ତରୁ ଲତା । ନ ରଖ ସନ୍ଦେହ
ଜାଣିଥିଲେ କହ ହେ । କାହିଁ ଗଲା ମୋର ସୀତା । ୧ । ଦହକ
ସବୁ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ କାନ୍ତି । ବଧୂର ଅଧର ତାଳମ୍ବ ଦନ୍ତି । ଖଲିପୁଲ
ନାଶ କୁରଙ୍ଗ ନେଣି । ପାରିଲୁ ମଧ୍ୟମ ମନ୍ତ୍ରର ଚଉ ସେ ।
ସବୁ ସୁଲକ୍ଷଣ ବାଳୀ । ଦେଖିଛ କି ରଲା କେଉଁ କତି ଗଲା ହେ
କାଞ୍ଚ ଦେଲା ମୋର ଗଲା । ୨ । ଆହେ ଶୁକ ପିକ । ସାରିକା
ପନ୍ତି । ତୁମ୍ଭେ ଦେଖିଛ କି ମୋ ପ୍ରାଣ ସତ୍ତା । ଆହେ ପକ୍ଷୀକୁଳ
ମୁବାଦ ମାନେ । ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ ଅଛ ଏହି ବନେ ସେ । ସୀତା
ମୋର ଗଲା କାହିଁ । ଅତି ଆକୂଳରେ ଡାକୁଛି ଉଛରେ ହେ ।
ତିଲେ ନଶୁଣ କପାଳ । ୩ । ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ଦେଖିଣ ବୁକଳ ।
ପ୍ରବୋଧ କରନ୍ତି ସମ୍ପର୍କର ବାଳ । ଖୋଜନ୍ତି ଦୂରରେ ଦେଖିଲେ
ମାର୍ଗେ । ପକ୍ଷିକଟା ପଡ଼ି ରହିଛି ଆଗେ ସେ । ଛିଡ଼ିଅଛି ପକ୍ଷୀ

ତାର 'ସବ୍‌ଜେକ୍ଟ' ରୂପର ଦେଖି ଜର ଜର ସେ । ପ୍ରବଚନ
 ରସର । ୪ । ଆତ୍ମା ପକ୍ଷୀବର ଏ କେଉଁ ରୀତି । କାହୁଁ ଦୁ
 ପାଇଲୁ ଏତେକ ଶାସ୍ତ୍ର । ସେ କହିଲା ଶୀତା ନେଲୁ ରବଣ । ଯୁଦ୍ଧ-
 କଲି ମୁହିଁ ତା ଛେଦେ ଜାଣ ନେ । ସେ ମୋ ପକ୍ଷୀ ଛୁଣାଇଲା ।
 ଶୀତପୁଷ୍କ ଧରି ରଥ ବାହୁ କର ସେ । ଲଙ୍କାପୁରେ ଚଳିଗଲା ।
 ଏତେ କହି ପକ୍ଷୀ ବାରତା ପୁଣ । ରାମ ମୁଖ ଦେଖି ଶୁଭିଳ
 ପ୍ରାଣ । ମୁକତ ହୋଇ ଧୂର୍ଗରେ ବସିଲା । ପର ଭୁକାରେ
 ପରାଣ ଦେଲା ହେ । ତା ପିଣ୍ଡ ଦହନ କର । ତଥ୍ୟବାଣୀ ପାଇଁ
 ଗଲେ ବେନି ଭାଇ ସେ । ଲଙ୍କାପଥେ ଅନୁସରି । ୬ । ତହୁଁ
 କେତେ ଦୂରେ କହିଲା ବକ । ଶୀତା ଦରିନେଲ ଲଙ୍କା ନାୟକ ।
 ତାଙ୍କୁ ବର ଦେଇ । ଗୋଗଷ୍ଠେ ଗଲେ । ତୁଷା ନିବାସ ଶୀର
 ପାନ କଲେ ସେ । ତାଙ୍କୁ ଯାତ ଦେଲେ ବର । ଦ୍ଵାପର ଯୁଗରେ
 କୃଷ୍ଣ ଅବତାରେ ହେ । ହେବାକୁ ତାଙ୍କ କୁମର । ୭ । ତହୁଁ
 ରୂପିମୁକେ ହେଲେ ପ୍ରବେଶ । ହନୁ ସୁଗ୍ରୀବର ରେଣୁଲେ ପାଣ
 ସୁଗ୍ରୀବ ସଙ୍ଗେ ରାମ ମଇତ୍ର ହେଲେ । ଦୁର୍ଜୟର ହାତ ପାଦେ
 ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ ସେ । ହେଲେ ସମତ ଶାଳା । ମିତ୍ର ହଲେ
 ରାମ ବାଳକ ବଧୂଲେ । ସୁଗ୍ରୀବର ରାଜ୍ୟ ହେଲା ସେ । ୮ । ତାହା
 ମହାଦେଇ ହୋଇଲା ସଜ୍ଞ । ଏମନ୍ତେ ମାଲ୍ୟବନ୍ତେ ଦାଶରଥ ।
 ଶୀତା ଗୁଣ ଗୁଣେ ବହୁଲେ ଦୁଃଖେ । ତତୁର୍ମୀସ୍ୟା ଶେଷେ ସୁଗ୍ରୀବ
 ପାଖେ ସେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ପଂଚାଇଲେ । ତହୁଁ କପିବର ଅସିଣ
 ସରୁର ସେ ମର୍କଟ ସନ୍ଧ୍ୟା ସାଜିଲେ । ୯ । ବେଲବନ୍ତେ ସନ୍ଧ୍ୟା
 ହୋଇଲେ ରୁଣୁ । ଗର୍ଜନ ନାଦେ କମ୍ପିଲା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ । ଖବ୍ ଖବ୍
 ରୁଷି ବାନର ସନ୍ଧ୍ୟା । ଅଷ୍ଟ ସେନାପତି ମୂଳେ ପ୍ରଧାନ ସେ ।
 ଶୁଭବିଂଶ ସୁଅପତି । ହନୁ ଅଙ୍ଗଦ ନଳ ନାଳ ଶୁଷେଣ ସେ
 ରାଜମାର୍ଦ୍ଦନ ସମ୍ପାତି । ୧୦ । କାଳମୁଖ ବଳମୁଖ

ଦଧିମୁଖ ଆଦି ବାନର ବୁଦ୍ଧ । ଏକୁ ଆଉକେ ଏକେ ଅତି ବଳଆର ।
 ଯଶେ କୋପିଲେ ପାରିବେ ସଂସାର ସେ । ଶ୍ରୀରାମ ଆଗେ ଚେଷ୍ଟଲେ
 ସୀତା ଖୋଜିବାକୁ ସକଳ ଦିଗକୁ ସେ । କେତେ ସୈନ୍ୟ ଚଳ
 ଗଲେ । ୧୧ । ଦକ୍ଷିଣେ ଯିବାକୁ ପବନ ସୁଦ । ଗୁପ୍ତେ ରାମ
 ଦେଇ ତା ସଙ୍କେତ । ସଙ୍ଗ ସାତ ସେନାପତି ଚଳଲେ ।
 ପାତାଳ ବନ୍ଧୁରେ ଯାଇ ମିଳିଲେ ସେ । କଷ୍ଟେ ହେଲେ ତହୁଁ ପାର
 ଯାଇ କେତେ ଦୂରେ । ଦେଖିଲେ ଆଗରେ ସେ । ଅସିଂହ ଯୁଦ୍ଧ
 ସାଗର । ୧୨ । ସବୁ ସେନାଦେଖି ହେଲେ ସୁକେତ । ରାମ
 ଆଜ୍ଞାପାର ପବନ ସୁଦ । କାୟା ବିସ୍ତାର ଆକାଶେ ଉଡ଼ିଲା
 ନାଗମାତା ମାରି ଲଙ୍କାକୁ ଗଲା ସେ । ମାର୍ଦ୍ୟାର ରୂପକୁ ଧରି
 ରବି ଅସ୍ତ୍ରଧନ୍ୟ । ନଗରେ ପସନ୍ଦେ ସେ । ଆଗୋଳଲ
 ଲଙ୍କେଶ୍ଵର । ୧୩ । କୋହେହନୁ ତାକୁ ଗୁପ୍ତେ ମାରି । ସୀତା
 ଖୋଜଇ ପୁରପୁରେ ହେଉ । ନାନା ରୂପ ଧରି ଦୈତ୍ୟକ ପୁରେ ।
 ସୀତାଙ୍କୁ ଖୋଜି ନ ଦେଖି ନେଷରେ ସେ । ବ୍ରହ୍ମର ରୂପ
 ଧରିଲା । ରାବଣ ମନ୍ଦିରେ ମନ୍ଦଦୋଷ ପୁରେ ଯେ । ଲୁଚି ଶର
 ଅନାଇଲା । ୧୪ । ରତ୍ନ ପଲଙ୍କେ ଶୋଇଛୁ ରାବଣ । ସ୍ଵପନେ
 ଲଙ୍କଦେବୀ କହେ ପୁଣି । କୋଳେ ଧନୋଦର ଅଛୁ ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ଜାଣିଲା ହନୁ ସୀତା ବୋଲି କରି ସେ । ପାଶକୁ ଗଲା
 ପାବେନା । ମନ୍ଦର ଦୃବପାୟ ପାଇଣ ସନ୍ଦେଶ ତହୁଁ ଗଲା ଶରମଣି ।
 । ୧୫ । ଏମନ୍ତେ ଅନେକ ଠାରେ ଖୋଜଇ । ସୀତା ନ ଦେଖି
 ନିଶି ଗଲା ପାଇ । ଆଗରେ ଦେଖିଲା ଅଶୌକ ବନେ । ବାସୁଗଣ
 ମଧ୍ୟେ ଚନ୍ଦ୍ର ସେସନେ ସେ । ବସିଥିଲେ ରାମରାଣୀ । କରିବାକୁ
 ସ୍ନାନ ଅସନ୍ନି ବନ୍ଧନ ସେ । ବେଦିଛନ୍ତି ରାକ୍ଷସଣି । ୧୬ । ତହୁଁ
 ଏକା ହୋଇ ସୀତୟା ଆସି । ଶିଶୁପାବୁଷି ତଳେ ସୁକେଶୀ । ଉଭା
 ହୁଅନ୍ତେ ଶୁଭଲ ବଚନ । ଶ୍ରୀରାମ ନାମ ତାକି ହନୁମାନ ସେ

ସୀତାସ୍ବାକ୍ ଶୁଣାଇଲା । ପୁତ୍ରନ୍ତେ ଜାନକା । ବୃକ୍ଷସ୍ଥଳ କର୍ପି ସେ ।
 ଅସି ପ୍ରଳୟିତ କଲା । କର ଯୋଡ଼ ଦନ୍ତ କହେ ବାରତ । ଭୋ ମାତ
 ମୁହିଁ ଶାଶ୍ବତ ଦୂତ । ପବନ ସ୍ବତ ନାମ ଦନ୍ତମନ୍ତ୍ର । ଘେନ ବସ୍ତ୍ର
 ମୁଦ ପ୍ରଭୁ ସଙ୍କେତ ସେ । କହୁ ଅବନ୍ତି ଗୁପ୍ତ । କାକ'ଝାମ୍ବ ଗେରୁ
 ଚନ୍ଦ୍ର । ଦେବାଠାରୁ ଗୋ । ମଧୁଗନ୍ଧ୍ୟା କାଳେ ସତ୍ୟ । ଶୁଣି
 ଜାନକା ଶଂସପ୍ତ ହୁଏଲେ । ମୁଦ ହୃଦେ ଧରି ରୋଦନ କଲେ ।
 ତହୁଁ ମଥାମଣି ଦେଲେ ସଙ୍କେତ । ବୋଇଲେ ଶୀଘ୍ର ଯାଅ
 ଦନ୍ତମନ୍ତ୍ର ହୋ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ, ମୋ ଦୁଃଖ କହ । ବେଗେ ଧରି ।
 ଅସି ରବଣକୁ ନାଶି ସେ । ମୋତେ ନିଅନ୍ତୁ ଫିଟାଇ । ଦି ମାସ କଷ୍ଟ
 କରିଛି ରାବଣ । ବଳିବ ହେଲେ ନାଶିବ ମୋ ପ୍ରାଣ । ଶୁଣି ହେଧେ
 ଦନ୍ତ କହଇ ପୁଣି । କ୍ଷଣକେ ବନାଶନ୍ତି ଲଙ୍କା ରାବଣ ସେ ।
 ତୁମ୍ଭଙ୍କ, କହେ ବସାଇ । ଏହିକ୍ଷଣି ଯାନ୍ତି । ସୁମକୁ ଭେଟନ୍ତି ଗୋ ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଆଜ୍ଞା ନାହିଁ । ୧୦ । ଏତେ କହୁ ଶର ହେଲା ମେଲଣି
 ମଧୁବନ ମଧ୍ୟେ ପଶିଲା ପୁଣି । ଫଳମୂଳ ଫୁଲ ସବୁ ଖାଇଲା ।
 ତେଡ଼େକ ବନ ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା ସେ । ତୋଟାଳଅ ଡାକ ମରି ।
 ଦଶବଳ ସୈନ୍ୟ ସେଣିଲା ରାବଣ ସେ । ତାହାଙ୍କୁ ଦେଲା ନିବାରି
 । ୧୧ । ପୁତ୍ର ନାତିଗଣ ମଲେ ଅପାର । ଅକ୍ଷୟ ହେତେ
 ମାଇଲା ଶର । ତହୁଁ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଯୁଦ୍ଧେ ଆସିଲା । ନାଗ
 ଫାଶରେ ଦନ୍ତକୁ ବାନ୍ଧିଲା ସେ । ରାବଣ ଉମ୍ଭକୁ ନେଲା ।
 ଅନେକ ଆୟୁଧ । ଧରି କଲା ବଧ ସେ । ଲୋମେ ବାଙ୍କ ନ
 ହୋଇଲା । ୧୨ । ତହୁଁ କୁଟେ ଦନ୍ତ କହଇ ବାଣୀ । ବସନ ବାନ୍ଧି
 ମୋ ଲଙ୍ଗୁଳେ ଆଣି । ତଇଲ ଇତି ଲଗାଇ ରନଳ । ତେବେ
 ନିଷ୍ଠେ ମୋର ପୂରବ କାଳ ସେ । ଶୁଣି ସବେ ସତ କଲେ ।
 ଯେତେ ବନ୍ଧୁ ଅସି ଗୁଡ଼ାଇଲେ ପୁଣି ସେ । ଲାଙ୍ଗୁଳକୁ ନ
 ଅଣ୍ଟିଲେ । ୧୩ । ତହୁଁ ଦନ୍ତ ଲାଙ୍ଗେ ଝେଲେ ଅନଳ ।

ଉଠିଲେ ହନୁ ହୋଇ କୋପାନଳ । ଜଗତ ଶୂଳରେ ବସିଲ
 ତେଲ । ଜଳିଲା ଅଗ୍ନି ହୃଦା ସନ ହୋଇ ଯେ । ଅଜ୍ଞା ଦେଲ
 ଲଙ୍କାରଣ । ରହୁ ବୈଶାନବ ବୋଲନ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱର । ଅଗ୍ନି
 ଲିଭିଲେତସିଣ । ୨୪ । ତାଦେଶୁ ହନୁ ବୋଲନ୍ତି ଗୀତ
 କରେ ରବଣ ବୁଦ୍ଧିଗଲା ତୋର । ସୀତା ଅଶିଷ୍ଟ ସେତୁ
 ରାମଙ୍କର । ତାହାଙ୍କ ଦାସ ମୁହିଁ ହନୁ ବାବରେ । ପ୍ରାଣେ ଥିଲେ
 ଦୋର ଆଶ । କରତଳୁ କହୁ ସୀତା ବେଗେ ଦେଇରେ
 ତୁ ସାର ଶରଣପଥ । ୨୫ ।

ଗୀତ

ଗଗ ରାମକେର ।

ଏଥନ୍ତେ ଶୁଣଗୋ ଚିନ୍ତୟା ଯାହା ହେଲା । ଚରତ
 ଏତେ କିନ୍ତୁ ମରୁନ ଶ୍ରୀରାମ ତନ୍ତ୍ର ସେ ହନୁ ମନ୍ତ୍ର । ୧
 କୋପଲେ ଲଙ୍କାକୁ ଦସିଣ । ଜାତ କଲ ଅନଳ । ସନ୍ଧ୍ୟା
 ରତରେ ପୋଡ଼ିଲା ଲଙ୍କାପୁର ସକଳ । ୨ । ହସ୍ତେ କାଳ ଦସି
 ମୁଖରେ ବୋଲ ଶୁଭବଶ ହେଲା । ସୀତା ପାଶେ ଯାଇ ପ୍ରାଣମି ।
 ତହୁ ଶୂନ୍ୟ ଉଠିଲା । ୩ । ସୀତା ମଥାମଣି ହୃଦରେ ଜାକ
 ଅଇଲା ବାର । ସୀତାହୀର ହୋଇ ରେଟିଲା ସେନାପତିଙ୍କ ଠାର
 । ୪ । ଦେଖି ସେଲାମାନେ ହରଷେ ସବା ରୀତି ଶୁଣିଲେ ।
 ହନୁକୁ ସଙ୍ଗତେ ଘେନିଣ ରାମ ପାଶେ ଅଇଲେ । ୫ ।
 ଇନ୍ଦିବର ଦୂତ ବାହୁଡ଼ି ରାମ ପାଶେ କହିଲେ । କାହିଁ ନ ଦେଖିଲୁ
 ଜାନକା ବୋଲି ଦୁଃଖେ ରହିଲେ । ୬ । ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରୁ ବାହୁଡ଼ି
 ହନୁ ସହଚେ ବାର । କପ୍ତିକ୍ୟା ବନରେ ପଶିଣ ତୋଟା କରନ୍ତି
 ଜୁର । ୭ । ଶୂରମୁଖୁ ବାର୍ତ୍ତା ପାଇଣ । ରାମ ଅନଳ ହେଲେ
 ଏ ସମୟେ ହନୁ ସହଚ ଆସି ଦର୍ଶନ କଲେ । ୮ । ହନୁକୁ
 ପଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଦେଖିଲକ ଜାନକା । ଅଛୁକ ନାହିଁ ସେ ଜାଦନେ

କହ ମିଛ ନ ରହୁ । ୯ । ଶୁଣି ଦନ୍ତ କର ଯୋଡ଼ିଣ କରେ
 ଦେଖିଲି ସୀତା । ଲଙ୍କାର ଗୁଣେ ନେଇଛି ଶୁଣ ତଥ୍ୟ ବାରତା
 । ୧୦ । ତୁମ୍ଭ ଆଜ୍ଞା ଦେନ ଭୋଦେବ ପିନ୍ଧୁ ବସନ ଗଲି ।
 ମାୟା ରୂପ ଧରି ଲଙ୍କାରେ । ସବୁ ଠାରେ ଖୋଜିଲି । ତହୁଁ
 ମୁଁ ନ ଦେଖି ଅଶୋକ ବନେ ଭେଟିଲି ଯାଇଁ । ଅସୁରୀଗଣଙ୍କ
 ମଧ୍ୟରେ ବଜେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ମୁହିଁ । ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ମାଜଣା ଦେବାକୁ
 ତହୁଁ ବିଜୟେ କଲେ । ଶିଶୁପା ବୃଷର ମୂଳରେ ଯାଇଁ ଭେଟିଲି
 ଭଲେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସନ୍ଦେଶ କହିଣ ମୁଦି ସନ୍ତୁକ ଦେଲି ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସନ୍ତୁକ ଦେବାରୁ ମଥାମଣି ଆଣିଲି । ଲଙ୍କାଗଡ଼
 ପୋଡ଼ି ଅନେକ ଦୈତ୍ୟ କଲି ବିନାଶ । ସବୁ ଶୁଭେ ଆମ୍ଭ ଦର୍ଶନ
 କଲି ତୁମ୍ଭର ପାଶ । ଏତେ କହି ମଥାମଣି କି ଦେଲା
 ଶ୍ରୀରାମ କରେ । ହୃଦେ ଲଗାଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଗୋଳେ ପ୍ରାୟା
 ମେଘଦଳେ । ତହୁଁ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଶ୍ରୀରାମ ପିନ୍ଧୁ ତଟେ ପ୍ରବେଶ ।
 ପର୍ବତେ ସମୁଦ୍ର ବାଜଣ ମଧ୍ୟେ ଚାଲିଲେ ଯଗ । ଶୁଣି
 ଦନ୍ତ ବୀର ଅଙ୍ଗଦ ସଙ୍ଗେ ଚଳନ୍ତି ଆଟ ବନଗିରି ପୁରାଧରନ୍ତି ସୈନ୍ୟ
 ବୃଷ ମର୍କଟ । ଦନ୍ତ କହେ ଚଢ଼ି ଶ୍ରୀରାମ ବୀରବର ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ଅନୁକୁଳେ ଅସି ଶରଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତା ବିଭୀଷଣ । ପ୍ରମାଣ କରଇ
 ତାହାକୁ ଶାନ୍ତି ବାଜିଲେ ଶିର । ରାବଣକୁ ମାରି କରବି ତୋଡ଼େ
 ଲଙ୍କା ଭସର । ୧୦ । ବିଭୀଷଣ ନୋଲେ ଭୋ ଦେବ ଦିଅରିଲି
 ମୁଁ ଯେତେ । ଝିଙ୍କାସିଲା ମୋତେ ଅନେକ ତେଣୁ ଆସିଲି ଏଥେ
 । ୧୧ । ତୁମ୍ଭ କୃପା ଦେଲା ମୋର ଜନ୍ମ ଦେଲା ସୁଫଳ ।
 ରଖ ବା ନ ରଖ ସେବୁଛି ତୁମ୍ଭ ପଦ ଯୁଗଳ । ୧୨ । ଏହା
 ଶୁଣି ରାମ ଦରଷ ହୋଇ ତହୁଁ ଚଳିଲେ । ଗଡ଼ ବାଜି
 ଶ୍ରବଳୟାରେ ଶୁଭେ ବିଜୟ କଲେ । ୧୩ । ଅଷ୍ଟ ଦେନାପତି
 ସହୃଦେ ପଞ୍ଚଣ ଯୁଧିପତି ପୁରୀ ବିଭୀଷଣ ଅଙ୍ଗଦ ପାଶେ

ବେଢ଼ି ଅଛନ୍ତି । ୧୪ । ଧନୁଶର ଧରି ଶ୍ରୀରାମ ବିଜେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
ସଙ୍ଗେ । ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଲେଖା ଲେଖୁଣ୍ଡା ଦୂତ ପେଶିବା ଅଗେ
। ୧୫ । ନ ଦେଲେ ସୀତାଙ୍କୁ ମୋହର । ନିଷ୍ଠେ ଦେବ ସମର ।
ସଗୋଷ୍ଠ ସହିତେ ରାବଣ । ପ୍ରାଣେ ଦେବ ନିବାର । ୧୬ ।
ରାମ ଆଜ୍ଞା ଶୁଣି ଜମେବ । ଶୀଘ୍ରେ ଲେଖା ଲିହୁଲେ । ଚିତାଉ
ଧରଣ ଅଙ୍ଗଦ । ଶୂନ୍ୟ ବିକ୍ରମି ଗଲେ । ସମ୍ଭବେ ଜଗନ୍ନାଥ
ଉପରେ ବସିଅଛି ରାବଣ । ଏ ସମୟେ ଶୂନ୍ୟ ମଣ୍ଡଳ ଅପେ
ବାଳ ନନ୍ଦନ । ୧୭ । ଗର ମୂର୍ତ୍ତି ଧରି ଲଙ୍ଗୁଳେ ଉଡ଼େ ମଳ
ବାଜିଲା । ରାବଣ ଆଗରେ ଉଡ଼ରେ ବସି ବାଣୀ ଭାଷିଲା
ଶୁଣି ଦୈତ୍ୟ ଏବେ ଶ୍ରୀରାମ ଲେଖୁଛନ୍ତି ଉତ୍ତର । ବୋଲେ
କବିଚନ୍ଦ୍ର ଚିତାଉ କହେ ଅଙ୍ଗଦ ଗର । ୧୮ ।

ରାଗ କାମେଘା

ଆରେ ରାବଣ । ବାରେ ଶୁଣ ମୋ ଗୀର । ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ରଘୁ-
ବୀର । ପଦ । ଶ୍ରୀପୁରୁ ପରମେଶ୍ଵର । କୋଟ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଭଗ୍ନର ।
ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ଅବତାର ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର । ଶ୍ରୀରାମ ନାମ ଚାକର ।
ସବୁ ଗୁଣେ ଶୋଭାକର । ଦୁଷ୍ଟଙ୍କ ଦର୍ପ ବିନାଶି । ଉଦ୍ଧାରିବେ
ମଘା ଭାର । ୧ । ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର ସଙ୍ଗେ ଗଲେ । ଅଦଲ୍ୟାକୁ
ନିସ୍ତାରିଲେ ଶୁଣିକ ଯାଗ ରଖିଲେ ମାର ଅସର । ଶିବ
ଧନୁକୁ ଭାଙ୍ଗିଲେ । ସୀତା ଆଣି ବରା ଦେଲେ । ପଶୁସୁମଳ,
ତଣିଲେ । ଜାଣି ନାହୁଁ ତୁ ପାମର । ୨ । ପିତା ସତ୍ୟ ପ୍ରତିପାଳ ।
ବନେ ଦେଲେ ତପଶାଳ । ଦେନ ଜନକ ଦୁଃଖୀ ଭାଇ ସଙ୍ଗର
ଏବେ ତୁ ଚାହାଙ୍କ ନାଶ । ଆଣି ଅଛୁ ଶ୍ଵେତ ଚନ୍ଦ୍ରବିଜେ
କଲେ ଶୂନ୍ୟାଶୁ । ଦେନଶ ସୈନ୍ୟ ସାଗର । ୩ । ବାଳକ ବିନାଶି
ପୁଣ । ପଦ୍ମତେ ପିଇ ପୋଛିଣ । ଧରି ସବୁ ସୈନ୍ୟଗଣ ।

ହୋଇଲେ ପାର । ଶୁବଳୟା ଗତ କରି । ମୋତେ ଯେଣିଲେ
ତୋ ପୁର ତୋତେ ମାର ରବଣାଣ । ବାନା ଗଢିବେ ସଂହାରେ
। ୪ । ଏବେ ବୁଝିଥିଲେ ଜାଣି । ଦେଇ ଶ୍ରୀରାମ ଦରଶି ।
ଗରଣ ପଣି ତୁ ପୁଣି ହୁଅ ଶୁକର । କବଚକୁ ଗୀତେ ଭଣି ।
ନୋହିଲେ କୋଦଣ୍ଡ ପାଣି । ସରୋଷ ତୋହର ଦାଣି ।
ପଠାଇବେ ସମସ୍ତେ । ୫ ।

ରାଗ ବଙ୍ଗଳା ଶ୍ରୀ ।

ଏରୂପେ ଚିଟାଉ । ପାଠ କରି ସେହୁ । ଅଙ୍ଗଦ ବାର କହୁଲ ।
ଶୁଣି ଦଶାନନ । ହୋଇ କମ୍ପମାନ ଯେ । କପିବ ମାର ବୋଇଲୁ
। ୧ । ଛବି ଜଟାଧାରୀ । ଲେଖି ଲେଖି କରି । ଦେଖାଇଛୁ ଆତ୍ମ-
ସୁର । ନ ଡରଇ ମୁହିଁ । ସୀତା ଦେବ ନାହିଁ ଯେ । ପାଇଲେ
କରୁ ସମର । ୨ । ଦୈତ୍ୟ କ୍ରୋଧୁ ଶୁଣି । ଅସୁର ସେଣି । ଅଙ୍ଗଦ
ପାଶେ ବେଶିଲେ । ଶତ୍ରୁମାନ ଧରି । ଘୋରନାଦ କରି ଯେ । ଅଙ୍ଗେ
ଆଣି ପ୍ରହାରିଲେ । ୩ । ଦେଖୁ ବାଳସୁତ । ପ୍ରହାରିଣ ଲତ ।
ଅନେକ ଦୈତ୍ୟ ମାଇଲୁ । ଜଗନ୍ନର ଶୂଳ । ଶିର ପରେ
ଧରି ଯେ । ଶୂନ୍ୟେ ବନ୍ଦୁ ମି ଅଇଲୁ । ୪ । ଶୁବଳୟା ଗରି
ଶିଖେ ଶୁପଥାଣ । ବସିଛନ୍ତି ସିନ୍ଧ୍ୟ ଧରି । ଶୂନ୍ୟ ପୁରୁ ଖସି
ବାଳସୁତ ଆସି ଯେ । ଭୁବ ହେଲୁ ବସୁବିଶ୍ଵ । ୫ । ଜଗନ୍ନର
ଶୂଳୀ ତଳେ ରଖି ବାର । ରାମ ପାଦେ ପ୍ରଣାମିଲୁ । ଦୁଷ୍ଟ
ରବଣର । ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଅପାର ଯେ । ସକଳ ଫେଡ଼ି କହୁଲୁ । ୬ ।
ବୋଇଲୁ ଶ୍ରୀରାମ । ହୋଇ ପଛେ ଡମ । ମୋ ସଙ୍ଗେ କରୁ
ସମର । ନ ଡରଇ ତାକୁ । ନ ଦେବ ସୀତାକୁ ଯେ । ପିଣ୍ଡେ
ପ୍ରାଣ ଥିଲେ ମୋର । ୭ । ସୈନ୍ୟକୁ ପେଶିଲୁ । କୋପେ ଅଜ୍ଞା
ଦେଲୁ । ଏ କପିବ ବେଗେ ମାର । ଶୁଣି ମୁହିଁ କୋପେ ।
ସୁଦ୍ଧ କରି ତାପେ ଦେ । ଦୈତ୍ୟଙ୍କୁ କରି ନିବାସ । ୮ । ରବଣର

ଗର କାମୋଦୀ ।

ଶିର । ମୋତନ୍ତୁ ଆଖର । ପ୍ରଭୁ ଆଜ୍ଞା ନାହିଁ ବୋଲି । ଜଗଜ୍ଞର
ଗୁଳି । ଧରିଣୀ ଲୋଳିତ ହେ । ଶୂନ୍ୟେ ନିଜମ୍ଭେ ଅଭିଳାଷ । ୧ ।
ଶୁଣି ରଘୁମଣି । ଅଜାଦକୁ ପୁଣି । ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବର ଦେଲେ । ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଦେଖାଇ ଯେ । ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଶୁଣି
କହିଲେ । ୧୦ ।

ବାଉଁଶର ଖୋର ମୋର ବଚନ ଶୁଣ । ମାଛର ନିଷ୍ଠେ ଶୁଣି ।
ପଦ । ଆହେ ପୁଅ ଦବାକର । ଅଶ୍ରୁ ଚଣାକ ଦମାର । ସାର୍ଥୀ
ନୋଇ ଆଅ ଭୁମ୍ଭେ ଡେଇ ଶୁଣି । ହଠାତ୍ ଏ ବ୍ରହ୍ମଚାର ।
ସତ୍ୟେ କହୁଛି ଶିବାର । ଆଜି ତାରୁ ମହାଭାର । କରବ ମୁଁ
ଉଦ୍ଧାରଣ । ୧ । ସୀତାଙ୍କୁ ମୋର ଶେଷର । ତିଳେ ଦେଲେ
ଦୟା ନାହିଁ । ପଶୁଗଲେ ଗର୍ବ ବହୁ । କହୁଛି ଫାଶ । ଏକାନ୍ତ
ଅନଳେ ଦହିଣ । ତା ବଣ ଦେବ ବୁଢ଼ାଇ । ଏଥେ ମୋର ଦୋଷ
ନାହିଁ । କଲିଟ ଏହି ପ୍ରମାଣ । ୨ । ଦଇତ୍ୟାସୀ ବାନା ମୋର ।
ଉଡୁଅଛି ଜଗତର । କେ ରଣବନ୍ଧୁ ଏଥର ଚଣୁ ଶରଣ ।
ଜଗଲେ ଚଉଦପୁର । ଖୋଲି ମାରିବି ଅସୁର । ଲଙ୍କାରେ
କରି ଉତ୍ତର । ବସାଇବି ବିଭୀଷଣ । ୩ । ଆହେ ରାଜ କର୍ମ
କୁଳ । ନନ୍ଦୁ ଅଜାଦ ସକଳ । ସାଜି ଆମ୍ଭ ସୈନ୍ୟବଳ ଦେଇ
ଘୋଷଣ । କବିଚନ୍ଦ୍ର ଗୀତେ କହୁ । କହୁ ବଳମ୍ଭରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ
ନ ମାଇଲେ ତାକୁ ମୁହିଁ । ନ ଧରିବି ଧନୁଜାଣ । ୪ ।

ଏମନ୍ତ ଆଦେଶ ଦେଇ ରଘୁଶିଷ୍ୟ । ସବୁମିତ୍ତି ସଙ୍ଗେ ଧରି ।
ସାରି ନିତ୍ୟକର୍ମ କରନ୍ତେ ବିଶ୍ରାମ ଯେ । ପ୍ରବେଶ ଦେଇ
ଶବ୍ଦୀ । ୧ । କୃଷ୍ଣାଞ୍ଜନ ଘୁଲେ । ପ୍ରଭୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟଲେ । ଚଉ
ପାଶେ ବାଜି ଗଡ଼ । ବୁଲେ ବିଭୀଷଣ । ଦଥଲ ଘୋଷଣ ଯେ ।
ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ କର ଘୋଷାତ । ୨ । ଏ ଭାବୁ ଶୁକ ପାରିଣ ମନ୍ତ୍ରୀକ

କୁଟେ ପେଶିଲୁ ଶ୍ରବଣ । କପି ରୂପ ଧରି ସୈନ୍ୟ କଳ୍ପିଲୁ ଯେ ।
 ବାଞ୍ଛଲୁକ ବଞ୍ଚିବଣ । ୩ । ରଜନୀ ପାଥନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଗ୍ରଦେ
 ଭେଟାଇଲେ ତାଙ୍କୁ ନେଇ । ଦୟା ହୃଦେ ବହୁ । ଜାନକୀର
 ସାଇଁ ଯେ । ଦେଲେ ନାଦାଞ୍ଚ, ଯିଁ ଟାଇ । ୪ । ପ୍ରାଣ ଧରି
 ବେଗେ । ଶ୍ରବଣର ଆଗେ । ବେନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜଣାଇଲେ ।
 ଅକଳିତ ଆଟ । ଭଲ ମର୍ଦ୍ଦିତ ଯେ । ପୁରୁଷିନୀ ରାମ ଭୁଲେ । ୫ ।
 ଶୁଣି ଲଙ୍କସାଇଁ ଶାବ୍ଦିକ ପଠାଇ । ତହୁଁ ସନ୍ଦେଶ ବୁଝିଲୁ ।
 ପଟୁଆର କରି । ଲକ୍ଷେ ଛଟ ଧରି ଯେ । ସୈନ୍ୟ କଳିବାକୁ
 ଗଲୁ । ୬ । ଶୁବଳୟା ଗିରି ଶିଖେ ଶୁପଥାରୀ । ବିଜେ ଅଷ୍ଟ
 ଅବଧାନେ । କଳିବାକୁ ସୈନ୍ୟ । ଆସୁଛି ଶ୍ରବଣ ଯେ । ବିଭୀଷଣ
 କହେ କଣ୍ଠେ । ୭ । ଦେଖୁ ବିଭୀଷଣ, କୋପରେ ଶ୍ରବଣ ।
 ଗଦା ଧରି ପ୍ରହାଲେ । ତେଇଣି ଗଗନ ଗଦା ଧରି ଦୁନୁ ଯେ ।
 ରାମଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କଲୁ । ୮ । ତହୁଁ ଏକ ଶର ବିଜ୍ଞ ରଘୁବୀର ।
 ଲକ୍ଷେ ଛଟ ଛୁଣାଇଲେ । ଲଜ ପାତ ପୁଣ । ପଳାଏ ଶ୍ରବଣ
 ଯେ । ଏ ଭରୁରୁ ଶୁଣ ରଲେ । ୯ । ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଶର ଧନୁ
 ଶର । ମାୟାରେ ଧରି ଅସୁର । ସୀତା ପାଶେ ଗଲୁ । ଦେଖାଇ
 କହିଲୁ ଯେ । ଶୁଣ ଅଗୋ ରାମାବର । ସୈନ୍ୟ ପେଶି ପୁଣ ଶ୍ରୀରାମ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ମୁଣ୍ଡ ହଣାଇଲୁ । ଆଣିଛି ଦେଖାଇ । ଚନ୍ଦ୍ର
 ବଳଦେହୀ ଗୋ । ପରଦେ ନ ଯିବୁ ବୋଲି । ୧୦ । ମୋତେ ଏବେ
 ବନ୍ଧ୍ୟା ହୁଅ ନାରୀରାଣ । ଶ୍ରେଣିକର ଲଙ୍କ ପୁର । ନୋହଲେ
 ତୋ ପ୍ରାଣ । କିନ୍ତୁ ନେବ ଜାଣି ଗୋ । କେ ରଘୁବ ଏ
 ସଂସାର । ୧୧ । ଏ ବଚନ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଘରଣୀ । ହୁଅନ୍ତେ
 ଶୋକେ ଅଦୁର । ଦୂତେ କହେ ଆସି । କପି ଗଡେ ପଶି ହେ ।
 ନୂର କଲେ ଲଙ୍କାପୁର । ୧୨ । ଶୁଣି ଲଙ୍କପତି । ଆଇଁଶ ଝଟତି
 ସୈନ୍ୟ ସାଜ ପଠାଇଲୁ । ସୁଗନ୍ଧା ପେଶି । ସୁଧିବାକୁ ବଞ୍ଚି ଯେ ।

ଦ୍ଵାତ୍ଵା ରଥ ସଜ କଲ । ୧୪ । ଶର ସହୋଦର । ମହା କର୍ଣ୍ଣ
 ଶର । ଅଙ୍ଗ ଧନ୍ୟ ସେ ପନଙ୍ଗ । କାଳ ଦୟା ସମ ଦୟା ବଳୁଦୟା
 ସେ । କାକସ ସେ ଜୁକୁପାସ । ୧୫ । ଅଲୋପି ସଲୋପି ।
 ଲେହନାସ କୋପି । ମିଳିଲେ ଶୁଖାଦୁମୁଖା । ଅଠର ଗଣ୍ଡା କୁମର ।
 ଶରବର ସେ । ନାମ କେ କରବ ଲେଖା । ୧୬ । ନବଲକ୍ଷ
 ନାହି । ଅସଂଖ୍ୟ ପଦାହି । ଦ୍ଵାତ୍ଵା ରଥ ବାଦ୍ୟକାର । ଧର
 ଶସ୍ତ୍ରମାନ ଆଗେହୁ ବିମାନ ସେ । ସମସ୍ତେ ହେଲେ ବାହାର
 । ୧୭ । ଆଗେ ପୁଷ୍ପଗଣ । ହୈନ୍ୟକୁ ରବଣ । ଯୁଦ୍ଧକୁ ବେଗେ
 ଗେଣିଲ । ବେଢି ଥିଲେ କପି ଗଡ଼ରେ ଅଦ୍ୟାପି ସେ । ତାଙ୍କୁ
 ମାରି ଗୋଡ଼ାଇଲ । ଏମନ୍ତ ଚରଣ କହୁଲା ବହୁତ । ଶ୍ରୀରାମ
 ଶ୍ରମରେ ଯାଇ ହୈନ୍ୟବଳ ଧରି ଅସେ ଦରଗିରି ଦେବ ଆଜ୍ଞା
 ଦଥ ଯାଅ ଗୋସାଇଁ । ୧୮ । ଶୁଣି ରଘୁପତି । ପେଶିଲେ
 ମାରୁତି । ଯାଅ ସନ୍ଧ୍ୟା ବଳ ଧରି । ମାର ନିଶାଚର । ଓପ୍ରଥ ନ
 କର ସେ । ଯେମନ୍ତେ ହେବ ନିବାରି । ୧୯ । ରାମ ଆଜ୍ଞା ଶୁଣି
 କପି ମାନେ ପୁଣି । ଯୁଦ୍ଧକୁ ବେଗେ ଧାଇଁଲେ । ଶାଳ ଶୀଳ ଧରି
 ଅସବଙ୍କୁ ମାରି ସେ । ମନ୍ତ୍ରୀପରେ ଲେଟାଇଲେ । ୨୦ । ଶର-
 ବର ବେଶ ହୋଇ ରଘୁଶିଖ । କରେ ଧରି ଧନୁବାଣ । ହନୁ
 କଳ ପରେ । ବିଜୟେ ପଛରେ ସେ । ଅଙ୍ଗଦ କହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 । ୨୧ । ସତ୍ତ୍ଵୀ ବିଭୀଷଣ ସେନାପତି ଗଣ । ଆୟୁଧମାନ ଧରିଲେ
 ବାହୁ ରାମ ତାଳ । କର ଅନୁକୁଳ ସେ । ଯୁଦ୍ଧକୁ ସର୍ବେ
 ଧାଇଁଲେ । ୨୨ । ପଡ଼ିଗଲେ ରେଟ । ଶୁଭକ୍ଷଣ ଆଟ ।
 ଦେଲୁ ବିଷମ ସମ୍ଭା । ନଳ ମାଳ ଆଗେ ଓଗାଇଲେ ଆଗେ ସେ ।
 ମନ୍ତ୍ରୀ କର୍ଣ୍ଣ ବୃକୋଦର । ବେନି ଦୈତ୍ୟ ଶର ଦେନି ଶଦାବର । ନଳ
 ଭୂପରେ ପିଟିଲେ । ଅଙ୍ଗ ଆଜ ଦେଇ । ନଳ ହେଉ ପବନ
 ଦେନ ମାଇଲେ । ଏରୂପେ ଶତ୍ରୁର ଶତବଳ ଧରି । କାଳ ମୁଖ

ବର ମୁଖ । କଷଣ କୁମୁଦ । ଭାଳମ୍ବ ଦୁର୍ଗକ ସେ । ଗବୟ ଗାର
 ଗବାସ । ୨୬ । ଚନ୍ଦନ ପନସ । ଶତବଳ ଶେଷ । ସମ୍ପାଦ ସେ
 ଉଦୁପନ । ମନ୍ତ୍ରନ୍ତ ଦୁବଳ । ଅକ କପିବୃନ୍ଦ ସେ । ବେତଲେ
 ଦନ୍ତ୍ୟଙ୍କୁ ଜାଣ । ୨୭ । କେ କାହାକୁ ମାରି । କେ କାହାକୁ ଧରି
 କେ କାହା ଉପରେ ଉଠି । ଓପ୍ରଧ ନ ଥାଇ । କପି ସୈନ୍ୟ ଡେଇଁ
 ସେ । କରୁଛନ୍ତି ଶିଳା ବୃଷ୍ଟି । ୨୮ । ବସମ ସମର ବାନର
 ଧସର । ମଲେ କୋଃ କୋଃ ରଣେ । ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଅଗରେ
 ବାବଣ ସେ । ଅସି ବେଢ଼ଲ ଚକ୍ଷଣେ । ୨୯ । ଦେଖୁ ରଘୁମଣି
 ପ୍ରକାଶିଲେ ବାଣୀ । ଭୁଲୁ ପଶୁ ସୀତାଶ୍ରେୟ । ରଣେ ମାରୁ ତୋତେ
 ସଗୋଷ୍ଠ ସହୃଦରେ । ପଠାଇବ ସମସ୍ତର । ୩୦ । ଶୁଣି ଦଶଗିରି
 ନୋଥେ ଧନୁ ଧରି । ବିଜୁଲକ ଲକ୍ଷେ ଶର କରୁଛି ନାରାଜ
 ପେଶି ରାମ ରାଜ ହେ । ତକ୍ଷଣେ କଲେ ନିବାର । ୩୧ । କ୍ରୋଧ
 ରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ବିଜୁ ଢିନିବାଣ । ଇନ୍ଦ୍ରଜିତକୁ ଆବୋଷା
 ରାବଣର ପୁଷ୍ପ ନାଭିକୁ ନିବାରି ସେ । ଭେଟାଇଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ
 । ୩୨ । କଲେ ବାତ ସୁତ । ବହୁ ରଘୁନାଥ । ପାଦେ ସୈନ୍ୟ
 ମରନ୍ତି । ସେ ମୁଖେ ପଡ଼ଇ । ବରତି ନ ଯାଇ ସେ । ସେହି
 ଠାରେ ପ୍ରାଣ ଦେଲା । ୩୩ । ଏ ରୂପେ ଅଙ୍ଗଦ କଲ ମହାୟୁବ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ କଲେ ବଧୁ । ସଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ । କରୁଛନ୍ତି ରଣ ଦ୍ରୁ
 ନିଲେ ଓପ୍ରଧ ନ ଥାଇ । ୩୪ । ରାମ ରାବଣର । ବସମ ସମର
 ଗଗନ ପଥ ଅନ୍ଧାର । ପ୍ରତାପେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ବିଷ୍ଣୁଛନ୍ତି ବାଣ ଯେ
 ଲୁଚିଗଲେ ଦୂବାକରୁ । ୩୫ । ମହୋଦର ମହା ପାରୁଷ ସହୃଦେ ।
 ରାବଣର ପୁଷ୍ପ ନାତି । ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଶରେ । ବସମ ସମରେ ସେ
 ଅନେକ ହେଲେ ନିପାତ । ୩୬ । ସୈନ୍ୟ ମଲେ ଦହୁଁ କଳନା
 ନ ଯାଇ । ହାତୀ ଘୋଡ଼ା ମଲେ କେଦେ । ସରିଲା ସମଗ୍ର
 ଦାହୁଡ଼ିଲେ ରାମ ସେ । ସୁବଲୟା ପରବତେ । ୩୭ । ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ

ଧରା । ନିନ୍ଦ୍ୟକର୍ମ ସାଧ । ମୁଗଛଲେ ବଜେ କଲେ । ସୁଦ୍ଧ
 କଥାମାନ । ଭୋଜନ ଶୟନ ଯେ । ବଧୂରେ ସେ ଦନ ନେଲେ
 । ୩୮ । ପୁଣି ମରଣ ଦେଖି ଲଜରାଣ । ଦୁଃଖେ ରଣୁ ବାହୁଡ଼ିଲା
 ଆରଦନ ପୁଣି । କୋଥେ ବଂଶପାଣି ଯେ । ଇନ୍ଦ୍ରକିତକୁ ପେଣିଲା
 । ୩୯ । ଅସି ଇନ୍ଦ୍ରକିତ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଙ୍ଗରେ ଅରମ୍ଭିଲା ଘୋର
 ରଣ । ମାୟା ଉଆଇଲା । ଶକତି ମାଇଲା ଦେ । ମୋହେ
 ପଡ଼ିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ୪୦ । ନମେବର ଚନ୍ଦ୍ର । ମନ୍ତ୍ରସ୍ଥ ପାଇଁ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚୋଡ଼ି ଉଠିଲେ । ଶରମ୍ଭ, ଚନ୍ଦ୍ର । ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଦେଖାଇ
 ଯେ । ପୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ କହିଲେ । ୪୧ । ଶୁଣି ରଘୁରାଣ । ଏ ମୋର
 ପ୍ରମାଣ । ନ ମାଇଲେ ଇନ୍ଦ୍ରକିତ । କହୁଛି ବିବାର
 କେବେ ଧନୁର ଯେ ନ ଧରିବ ମୋରହସ୍ତ । ଏ ରୂପେ ସମର । ଅତି
 ଅଗୋଚର । ବଢ଼ିଲା ଦନକୁ ଦନ । ଦିନେ ଯେ ରାବଣ
 ମାୟା ସୀତା ଆଣି ଯେ । ସୁମରେ କଲ ନିଧନ । ୪୨ । ଦିନେ
 ଇନ୍ଦ୍ରକିତ । ଯୁଦ୍ଧକୁ ଆଗତ । ଦେବ ଦଳନ ଅଇଲା । ନାଗପାଶେ
 ବାଣ ଶରମ୍ଭ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ । ବାନ୍ଧି କର ପଲାଇଲା । ୪୩ ।
 ନୀତା ଆଣି ଚନ୍ଦ୍ର ବମାନେ ବସାଇ ଦେଖାଏ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
 ରାମ ଦୁଃଖ ଦେଖି । କାନ୍ଦି ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ଯେ । ଚଳିଲେ ଅଶାବ
 ବନ । ୪୪ । ଚନ୍ଦ୍ର ଶୂଫଥାଣ । ଗରୁଡ଼ ସମର । ନାଗପାଶରୁ
 ଫିଟିଲେ । ପୁଣି ଆରଦନ ସମରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ । ଇନ୍ଦ୍ରକିତ
 ପ୍ରାଣ ନେଲେ । ୪୫ । ଚନ୍ଦ୍ର ସୁବେ ପୁଣ । ପଶିଲା ରାବଣ
 କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ ଉଠାଇ । କପି ସୈନ୍ୟ ଦଳ । ସୁଗ୍ରୀବକୁ ବୋଲି
 ଯେ । ଯାଉଥିଲା ସେ ପଲାଇ । ଚୋଡ଼ି ସୁଗ୍ରୀବର । ଛଣ୍ଡାଇଲେ
 ତାହା । ବେନି ନାସିକା ଶ୍ରବଣ । ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ କଲ । କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ
 ମଲା ଯେ । ବନାଶିଲେ ରାମ ରାଣ । ୪୬ । କୁମ୍ଭ କର୍ଣ୍ଣ ସାଥେ
 ପୁଣି ଯେତେ । ରାବଣର ସୈନ୍ୟବଳ । ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଧରି

ନାରାଜ ପ୍ରହାର ସେ । ନିବାରିଲେ ରଘୁବାଳ । ୪୫ ।
 ସୁଲଳିତ ଥିଲା । ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ କଲା । ମଲା ସେହୁ ଅଗ୍ନିବାଣେ ।
 କ୍ରୋଧେ ଦଶାନନ । ଅର୍ପିଲା ବନ୍ଧନ ସେ । ଦେବତା ଦଳନେ
 ଯାନ । ୪୬ । କଲା ଯୁଦ୍ଧ ଦୋର । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଙ୍ଗେ । ଅତି
 କ୍ରୋଧେ ଲଙ୍କପତି । ସବେ ଦେଖୁ ଦେଖୁ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହୃଦକୁ
 ସେ । ମାଇଲା ବ୍ରହ୍ମଶକତି । ୪୭ । ପଡ଼ିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବାହୁଡ଼ି
 ଶୁବଣ । ଜୟଶଙ୍ଖ ବଜାଇଲା । ଅଗେ ଲଙ୍କାପୁରେ । ଅନଳ
 ମନରେ ସେ । ଏ ଅନ୍ତେ ଶୁଣ ଭଲ । ୪୮ । ସତ୍ତ୍ୱମିତ୍ତି
 ହତ ଦେଖୁ ରଘୁନାଥ । ଅକ୍ଷୟ ଧରଣେ ଯାଇ । ଉପାଡ଼ି-
 ଲେ ଶର । ହନୁ ଆଦି ସାର ସେ । ଦେଖିଲେ ହୁଳା ଲଗାଇ ।
 ୪୯ । ଶକଟ ଭୁଗୁର ପରାଏ ବମ୍ବର । ସତ୍ତ୍ୱମିତ୍ତି ହୃଦ ଚାହିଁ ।
 ଧରି ରଘୁରାଣ । କାନନ୍ତି ଦେଶ ଯେ । କବିଚନ୍ଦ୍ର ଗୀତେ କହି ।

ରାଗ ଖମାଚ ଟପା ।

ଆରେ ମୋ ସାରବର ଭାଜି ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ସମରେ ଦାଶଲୁ
 ଶ୍ରାଣ । ପଦ । ଧରି ହୃଦେ ଭାଇପଣ । 'କରଅଛି' ଯେତେ
 ଗୁଣ କାରଣ ତୋ ଗୁଣ । ସତ୍ତ୍ୱ ନ ପାରିବ ତିଳେ କରି ସୁରଣ
 ତୁ ଏବେ ଲଭି କଷଣ । ଉଡ଼ି ଗଲୁ କ୍ଷମାତେ ପୁଣି ମୁଁ ହେଲି
 କେତେ ଦାରୁଣ । ଦେଖିଲେ ତୋର ମରଣ । ଶକଟ ଭୁଗୁ
 ଅକାର । ପୁଣି ବଞ୍ଚୁଛି ବମ୍ବର । ଚୁଧର ଉଦାର । ନାହିଁ
 ହୋଇଛି ଉନ୍ନେ ବାହାର । ଅଛି କରସା କାହା ବସ୍ତ୍ରକୁ କି
 ହଇ ମୋର । ଏ ଦୁଃଖେ ଦେଖୁଛି ତୋର ମୋ ହୃଦୟ କରି
 ଶୂନ୍ୟ । ୧ । ଶକ୍ତିକୁ ଗଲେ ତ ମୁହିଁ । ମାତା ପରାଉଲେ ଧରି ।
 ତ କହିବି ଯାଇ । ସମସ୍ତେ ବୋଲିବେ । ଅଗ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କାହିଁ ।
 ହସ ମୋତେ ଦଶନାହିଁ । ବିଦଗ୍ଧ ବହୁଲ ବହି । କାହିଁ କଥା

ନ ଉଦ୍ଧୃତ । ମଉନେ ରହୁଛୁ ପୁଣି । ୩ । ଅଦେ ସଦା ସୈନ୍ୟକୁ
ଦେଖୁଛୁ ତୁମ୍ଭେ ସକଳ । ଏକାକେ ଅକୁଳ । କାହାରୁ ଏ ବୁଦ୍ଧ
ଥିଲେ । କର ତହାଳ । ଏଠାରୁ ବୁଝିଲୁ କୁଳ । ଯାହାର ମୋର
କପାଳ । କବଚକୁ ବୋଲେ ଭୁଲ । କି କରବୋ ବଞ୍ଚାଷଣ । ୪ ।

ରାଗ ଗଡମାଳୀଅ ।

କି କରବି ଭାଇ ମୋର । କାହିଁ ଏ ନ ଦେଉ ମୋତେ ଉଦ୍ଧାର
ଅରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ମୋତେ ଦବସ କଲ ଅକାର । ୧ । ଯାଉ ପଛେ
ମୋର ସୀତା କହୁ ବାଣୀ ପଦେ ହୋଇଣ ଚେତା । ଅରେ
ସାନୁଜ । ମୁଁ ଯେ ତୋ ଲଗି ଶୁଦ୍ଧିବ ଚନ୍ଦ୍ରା । ୨ । ଉଦ୍ଧର
ହେଉଛୁ ଧନ । ତୁ ବାନ୍ଧୁଛୁ ଯିବା ବନ୍ଧନ । ଅରେ ସାନୁଜ
ବେଗେ କରବା ସ୍ଥଳ ଭୋଜନ । ୩ । ନ ଶୁଣି ତୋ ମୁଦୁ ଭାଷ
ନିଷ୍ଠସ୍ତେ ମରବି ଖାଇଣ ବସ । ଅରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଏବେ ବୁଝାଇଲୁ
ସୁଧ୍ୟବଣ । ୪ । ସତ୍ତା କହି ଶ୍ୟାକୁ ଯିବେ । ରକ୍ଷ କପିମାନେ ବନେ
ପଶିବେ । ଅରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଏବେ ବଞ୍ଚାଣଣ କି କରବେ । ୫ । ଶୁଣ
ମିତ ମୋ ଉଦ୍ଧର । କେତେ ଦୁଃଖ ଥିଲା କର୍ମେ ମୋହର । ହେ
ରାମାବର । ପୁଣ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧିଲ ମୁଁ ରାଜ୍ୟ ଭାର । ପିତା ହୋଇଲେ
ନିଧନ । ଭାଇ ଭାରିଆ ଧର ପଶିଲ ବନ । ହେ ରାମାବର । ମୁଁ ଯେ
ଦୁଃଖେ ବଞ୍ଚୁଥିଲି ଦିନ । ୬ । ତହିଁ ଯାଇ ଦଶଗିରି । ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଅଶିଳା; ମୋହର ନାଶ । ହେ ରାମାବର । ମୁଁ ଯେ କଷ୍ଟେ ହେଲି
ସିନ୍ଧୁ ପାତ । ୭ । ସୀତା ମଜିଲେ ନ ଦେଲୁ । ଏବେ ମୋ ଭାଇ
ପ୍ରାଣେ ମାଇଲ । ହେ ରାମାବର । ଏବେ ମୋତେ ଏହା
ଦେଖାଇଲ । ୮ । ମୁଁ ଥାଇ କଷ କରବି । କାଳକୁଟ ଖାଇ ଖୁ
ଜାଉବି । ହେ ରାମାବର । ଏହା ବହୁ କଲ ମନେ ଭାବ । ୯ ।
ଏମନ୍ତେ ରାମ-ଆକୁଳ । ଦେଖୁ ସବୁ କାଳ ହେଲେ ବିକଳ । ଶୁଣି

ସକଳ । ଶୁଣି ଜମ୍ବେବ କହେ ଜଳାଳ । ୧୧ । ମୋହର ବୁଝନ
 ଶୁଣ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନରୁ ମୌଷଧ୍ୟ ଅଣ । ଦେ ରତ୍ନଗୁଣ । ଆମ୍ଭ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ପାଇବେ ପ୍ରାଣ । ୧୨ । ଶ୍ରୀରାମ ଦନ୍ତକୁ ଗୁହ୍ୟ ବୋଇଲେ ବାବୁ
 କ ପାରିବୁ ଯାଇ । ଆରେ ପାବନା । ମୋତେ ତୋ' ବିନା କେ
 ଦଶୁ ନାହିଁ । ୧୩ । ଜମ୍ବେବ କହନ୍ତି ବାଣୀ ଏକା ରାଣେ ଅଣି
 ପାଇଲେ ପୁଣି । ଆରେ ପାବନା । ତେବେ ଔଷଧ ଦେବ
 କାରେଣୀ । ୧୪ । ଶୁଣି ଦନ୍ତ ପ୍ରଣମିଲା ଶ୍ରୀରାମ ସ୍ବମର । ଶୂନ୍ୟ
 ଚଳିଲା । ବାଟରେ ଯାଇ । ମାୟାଯତି ପ୍ରାଣ ନେଲା । ୧୫ ।
 ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଶିଖରେ । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଜାଇଣ ଖରେ । ବୃକ୍ଷ
 ନ ଚିହ୍ନି । ତହିଁ ସେ ପୁଣି ମନେ ବିଶ୍ବରେ । ୧୬ । ଥିଲେ ଯେତେ
 ରକ୍ଷାରପାଳ । ଯୁଦ୍ଧରେ କ୍ଷଣକେ ଜଣି ସକଳ । ପବନ ବାଳ ।
 ଭାଙ୍ଗି ମୁଣ୍ଡେ ଧଇଲା ଶୈଳ । ୧୭ । ତହୁଁ ଅସ୍ତ୍ରଧୁଲ ଚଳି ।
 ବରତ ମାଇଲେ ଯୋଡ଼ା ବାଟୁଲୀ ସେ ମହାବଳୀ । ଶୀଘ୍ର ପଡ଼ିଲା
 ମନ୍ଥାରେ ଢଳ । ୧୮ । ସମୀପକୁ ଆସି ଭ୍ରତ । ଚିହ୍ନିଣ ବୁଝିଲେ ସବୁ
 ତଦନ୍ତ । ସେ ଦନ୍ତମନ୍ତ୍ର । ତହୁଁ ଚଳି ଆସିଲେ ଭୁବିତ । ୧୯ । ଶାପ
 ଦେଲା ଯେଣୁ ସତ୍ତା । ଏକା ରାତି ହେଲା ସଥତ ରାତି । ତହୁଁ
 ମାରୁତ । ଆସି ଲଙ୍କାରେ ମିଳିଲା ଧାତି । ୨୦ । ଜମ୍ବେବ ସ୍ବପ୍ନେ
 ଗଲେ । ବୃକ୍ଷ ଚିହ୍ନି ଔଷଧ୍ୟ ଆଣିଲେ । ତହୁଁ ସେ ଭଲେ । ରାମ
 ଦେଖିଣ ସନ୍ତୋଷ ହେଲେ । ୨୧ । ଏକସ୍ତନା ତାରା କ୍ଷୀରେ ।
 ବଟାଇ ଔଷଧ୍ୟ ମଣି ଶୀଳାରେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଉରେ । ନେଇ ବୋଲିଲେ
 ଯାଆ ମୁଖରେ । ୨୨ । ଉଠି ବସିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଯାଇ କୋଳ କଲେ
 ଶ୍ରୀରାମ ରାଣ । ଏମନ୍ତ ଶୁଣ । ସୁବଳୟାକୁ ଗଲେ ତୁଷଣ । ୨୩ ।
 ସୁସମୟେ ନିଶି ଶେଷ । ମାଜଣା ସାରିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଶିଷ୍ୟ ହେଇ
 ସନ୍ତୋଷ ଗୀତେ କବିତା କହେ ଭାଷ । ୨୪ ।

ଶୁଣିବେ ଚିତ୍ତେ । ଏଥନ୍ତେ ବାଣୀ । ସୈନ୍ୟବଳ ଧର କୋଦଣ୍ଡ
 ପାଣି । ସମ୍ପଦରେ ଆସି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସଙ୍ଗେ । ସମର ଭୂମିରେ ମିଳିଲେ
 ବେଗେ ସେ ଶୁଣି କର ଲଙ୍କପତି । ଚାହିଁ ଥେପରେ । ସୈନ୍ୟ ଦେନ
 ଖରେ ଯେ । ଯୁଦ୍ଧେ ମିଳିଲା ଝଟି । ୧ । ଅସର ସୈନ୍ୟ ଅଛି
 ବଳୀୟାର । ଛେଲ ଚଳ ଧର ଦେଲେ ବାହାର । କେନ୍ଦୁ ଅଣ କେନ୍ଦୁ
 ଚଳ ଆଦରାହ । ଶାଦ୍‌ଲ ବାହାନେ କେ ଚଳ ଯାଇ ସେ ମହିଷିରେ
 କେନ୍ଦୁ ଚାହିଁ । ଆସୁଛନ୍ତି ଦୈତ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ନାହିଁ କେତେ ଦେ ।
 ଦେଉଛନ୍ତି ଘୋର ରତ । ୨ । ଭୁବସୁ ବଳ ଅଟ ହୋଇଲେ ରୁଣ୍ଡ ।
 କପିଙ୍କର ନାଦେ କମ୍ପେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ । ଶାଳ ଶାଳିକେନ୍ଦୁ ପଦ୍ମ ମାରି ।
 ଗୁଣ କପିବଳ ସମର କର ଯେ । କୋଟ କୋଟ ଦୈତ୍ୟ ମାରି ।
 ରକ୍ତରେ ନଦୀ ପାତାଳକୁ ଭେଦ ଯେ । ବୁଢ଼ାଇଲେ ବସୁନ୍ଧରା । ୩ ।
 ବସମ ସମର ଦେଖି ଶିବଣ । ଶାନ୍ତ ଅଗେ ମିଳି କଲା ରଣ । ଦେଖୁ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହୋଇ ଅଗର । ଦୈତ୍ୟକୁ ବିଜିଲେ ଗାନ୍ଧୀ ଶର ଯେ ।
 ଜଳାଟେ ବାଜିଲା ବାଣ । କୋଥେ ସଭୁମିହିଁ । ବଚନ ବୋଲନ୍ତି
 ଯେ । ଅଜ ସତ୍ୟ ତୋ ପ୍ରାଣ । ୪ । କାଲପର ତୁ ଅଛୁ ବିଗ୍ରହ ।
 ଆଉ ବାହୁତ ସିବୁ ନିଜ ପୁତ୍ର । ନିଶ୍ଚେ ବିଧବା ହେବ ମନୋଦହ
 ବିଶ୍ୱାସୀକୁ ଦେଇ ଲଙ୍କପୁର ଯେ । ଶୀତା ଦେନ ଅମ୍ଭେ ସିବୁ ।
 ଯାବନ୍ତ କାଳକୁ । ଧୃବ ମଣ୍ଡଳକୁ ରେ । ଯଶ ବାନା ଭୁଞ୍ଜାଇବୁ ।
 । ୫ । ଶୁଣି ଦଶାନନ କହେ ବଚନ ବିଧରେ ବସୁସେ ତୁ
 ଅଟୁ ସାନ । ତୋ ସଙ୍ଗେ ଜୁଟିଲେ । କି ପ୍ରୟୋଜନ । କାହିଁ
 ତୋ ଶ୍ରୀରାମ ଦେଖା ବନ୍ଧନ ରେ । ତା ସଙ୍ଗେ କର ସମର ।
 ପୁଣି ଶୋକ ସତ୍ତାହାକୁ ନିବାରିରେ । ପଠାଇବି ସମସ୍ତର ।
 । ୬ । ବୁଦ୍ଧି ତୋର ବାମ ଦେଲା ରାକ୍ଷସ । ୧୦ ସାନ ସର୍ପ
 ନ ଆସ ବିଷ । ସାନ ବୋଲି ଯେବେ କଲୁ ତୁ ନାସ । ବେଳକ
 ସମ୍ଭାଳ ମୋ କାଣ୍ଡ ଶାସ ରେ । ସଭୁମିହିଁ ବହୁ ରେଷ । ବିଜି

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶର ଶୁଭର ଉପର ଯେ । ଦେବଲ ସଦାଂ ଦେଶୀ ୭ ।
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପକ୍ଷୀପଦ ଶୁଭର ଦେବେ । ଶରମାନେ ଭେଦ ଶ୍ରୋଣିତ
 ବଦେ । କୋଥେ ଶୁଭର । ନନ୍ଦିନୀ ମୁନୀ ଶର । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶର
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଉପର ଯେ । ଦେବେ ବାବଲଗରେ । କାନ୍ତ ପଦମିତି
 ଶରବର ଶେଷୀ ଯେ । ନିସ ମୋହନ ଦସୁରେ । ୮ । ଏ ସମୟେ
 ଶ୍ରୀମ ଦୁରୁ ଦେଶୁଲେ । ଶୁଭର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭୁଲେ । ତରଣେ
 ଶ୍ରୀ ଅଗେ ଓଗୁଲିଲେ । ଶ୍ରୀ ସମ୍ପାଳ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଇଲେ
 ଯେ । କରବା ନିଶ୍ଚେ ସମର । ଏତେ କହୁ ବେଗେ ପବନହୁ
 ବେଗେ ଯେ । ମଳ ନିକୁଳି ଠାର । ୯ । ଦୋମ କର ତହୁ
 ବସିବ ଦେଲେ । ବରୀଷଣ ଶ୍ରୀ ଅଗେ କହୁଲେ । ଦେମରୁ ଯାନ
 ଚଢ଼ି ନିଶାନନ । ଯେବେ ଅସିବ । ନୋହୁବ ନିଧନ ଯେ । ବେଗେ
 ପେଶ କପ ଯୁଥ । ମଳ ମୁଖ କଲ । ତପସ୍ୟା ତାହାର ଯେ । ଶ୍ରୀ
 ପାରିବେ ଯେମନ୍ତ । ୧୦ । ଶୁଣି ଅଜ୍ଞା ଦେଲେ । ଜାନକୀ ବର ।
 ଧାଅଁ ଦୁନୁ ଯାଗ ଶ୍ରୀ ନାହାର । ଶୁଣି ଦୁନୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶ୍ରୀ
 ପଶିଲ । ମନୋଦହର ଅଶି ଉଦ୍ଧା କଲା ଯେ । ଦୁହ ଧର ଅତି
 ରାଗେ ଦେଉଛି ଗାଳ । ମନୋଦରୀ ହାଲୀ ଯେ । କାନର
 ଶୁଭର ଅଗେ । ୧୧ । ମନୋଦରୀ ବୋଲେ ଧକ ଶୁଭର ।
 ଧକ ଦେଉ ତୋ ଶିଶିଦୃପଣ । ଧକ ଦେଉ ତୋ ଶ୍ରୀତା
 ଅଶିବାର । ଧକ ଦେଲ ମୁହଁ ଧର ତୋ କରାୟେ । ଧକ ବର
 ବୁଢ଼ାଇଲ । ଧକ ଅମ୍ଭ ମନା ନ ଦେନିଲୁ ସିଂହାରେ । ଅଶ୍ୱତ୍ଥେ
 ପରାଣେ ମଲୁ । ୧୨ । ଏ ସମୟେ କପି ବୃକ୍ଷରେ ଦଢ଼ି । କେ
 ମୁଖ କରଣ ଶ୍ରେଣିଲେ ଦାଡ଼ି । ରଥ ପଟକା ଧକ ଦଶଧଳ ।
 ମୁଲୁ ମୁଖ ଯାଗେ ଗୋପନ ଦେଲ ଯେ । କୋଥେ ଉଠିଲା
 ଶୁଭର । ମନୋଦରୀ ଶ୍ରଦ୍ଧ କପି ସୈନ୍ୟ ଉଡ଼ି ଯେ । ପଳାଇଲା
 ଅସିଲେ ପୁଣି । ୧୩ । କହୁଁ ଲାଜପାଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶୁଭର । ଉପେ

ଶୁଣି ପୁଣି ମିଳେ ସହର । ଦେଖି ରାମ କୋପେ ବଞ୍ଚିଲେ ଶର ।
 ଗୁଡ଼ି ଗୁଡ଼ି କଲେ ଦଶ ଅନ୍ଧାର ସେ । ବନ୍ଧୁରକୁ ଲଙ୍କପତି । ଆଜି
 ଏକା ନାଶ ଦେବ ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ଦେ । ନିଷ୍ଠେ ରାମ ବସୁ, ମୁତ । ୧୪ ।
 ବସୁକୁ ଜଣାଲେ ଦେବ ଅମର । ମଲେଟ ବସିବ ବୈକୁଣ୍ଠ ପୁର ।
 ଏତେ ବୋଲି ଦଶରୁକେ ନାମାଚ । ଦଶ ଧନୁ ଧରି ବଞ୍ଚିଲା ଶର
 ଯେ । ନିବାସନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରବର । ଏ ସମୟେ ଜାଣ । ମୁଁରୁ ବସାନ ଯେ ।
 ଯେ । ମିଳିଲା ରାମ ଆଗର । ୧୫ । ମାତଳୀ ଠାରୁ ସକଳ ବୁଝିଲେ
 ବ୍ୟାଧି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରଥେ ବଞ୍ଚେ କଲେ । ଦେବ ଶରମାନ ଦହୁଁ ପାଇଲେ ।
 ଦେଖୁ ସବୁ ହୈନ୍ୟ ଅନନ୍ଦ ହେଲେ ଯେ । ନିଷ୍ଠେ ବସୁ, ବୋଲି
 ନାହିଁ । ସଂଗପ୍ତ ନିବାସ ସିଂହନାଦ କରି ଯେ । ଯୁଦ୍ଧ କଲ ବଂଶପାଣି
 ୧୬ । ଦେଖୁ ରାମ ମୂର୍ତ୍ତ୍ୟ ବୃତ୍ତ ପେଶିଲେ । କୁହୁକ ବିନାଶ ବାଣ
 ଲାଗିଲେ । ନିଗତ କହୁଁ କି ଦେଉ ରକ୍ଷସ । ସୀତା ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଲୁ
 ଦଉଳ ବଣ ରେ । କି କରୁଛୁ ଏକା ନହୁଁ । ଆଜି କେ ତୋ ପ୍ରାଣ ।
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶରଣରେ । ନିଷ୍ଠେ ସଂହାରବ ମୁହଁ । ୧୭ । ଶୁଣି ଦଶାନନ
 ବୋଲଇ ନିର୍ଦ୍ଦି । ତୋହର ବଳ ଜଣାଗଲା ତରସି କାଲି ସମରେ
 ମରଥୁଲା ଭାବ । କେତେ ଦୁଃଖି ହେଲୁ କାନ୍ଦି ବୋବାଇ ରେ । ତୋ
 ମୁଖକୁ ଲାଜ ନାହିଁ ପଳାଇ ନ ଯାଇ । ପ୍ରିୟ ଶୁଭ ପାଇଁ ରେ ।
 ଅହର ଅସିହୁ ଧାଇଁ । ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ସକ ଅସର । କେତେପୁ
 ବୋଲାଇ ହୋଇଲୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଦେଖ ଦଇତ୍ୟାରି ବାନା ଆମ୍ଭର ।
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୁଦ୍ଧି ତୋର କରାଇ ଦୂରରେ । ଆଜି ତୋତେ ପ୍ରାଣେ
 ମାରି । ଜଗତ ଯାକରେ ସକଳ ମୁଖରେ ଯେ । ବୋଲାଉଛୁ
 ରବିଶାସୀ । ୧୮ । ଶୁଣି ଜୋଧ ହୋଇ ରବିଶାସୀ । ବୀଣ ପ୍ରହାରଲ
 ରାମ ଉପର । ଶ୍ରୀରାମ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ବାଣ । ଅଙ୍ଗ ବ୍ୟଥା ପାଇ
 ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରରାଣ ଯେ । ବାବଲ ଶର ପେଶିଲେ । ଦଶମୁଣ୍ଡ ଛୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା
 ଗଡ଼ି ଯେ । ପୁଣି କଲେ ଦେଖିଲେ । ୧୯ । ଏରୂପେ କେତେ ଶର ରାମ

ମାରି । ଶ୍ରୀକାଳିଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡି ଲାଗେ କାହାରି । ୧୫ । ୧୬ । ୧୭ । ୧୮ । ୧୯ ।
 ରାବଣ । କଣାଗଲା ତୋର ଶେଷିୟ ପଟ ବେ । ବାହୁଧା ଯାଅ ସା
 ଶେ । ଏହି ଯୁଦ୍ଧ କର ଯିବୁ ସୀତା ଥର ଯେ । ଏମନ୍ତ ପରକ
 ୨୦ । ୨୧ । ୨୨ । ୨୩ । ୨୪ । ୨୫ । ୨୬ । ୨୭ । ୨୮ । ୨୯ । ୩୦ ।
 ମାତଲୀ କହୁ । ପ୍ରଭାତର ଧର ଗୁଣେ ବସାଇ ବିଜୟେ ଦେବତା
 ଦୃଷ୍ଟେ ପୁଣ୍ୟେ ଯେ । ତଳ ପଡ଼ିଲା ରାବଣ । ମୋକ୍ଷକୁ ଲଭିଲା ।
 ଦହୁ ବାଣ ଗଲା ଯେ । ଆସି ସମ୍ଭାଳିଲା ହୋଣ । ୩୧ । ଦେଖୁ
 ସକଳେ ଜନ୍ମଧନ କଲେ । ହୁଏତ ଦେବେ ସୁଖ ବଞ୍ଚେଲେ । ନିଜ
 ନାମ ଜପ ଶ୍ରୀଗୁଣର । ପ୍ରଭୁଦେବ ଦେଖି, ହେଲେ ଭୁଞ୍ଜାଏ ଯେ ।
 ଦହୁ ସୀତାଙ୍କ, ଅଣିଲେ । ଅଶ୍ରୁରେ ପରିଷ୍ୟ । କରିଣ ପ୍ରଦକ୍ଷ୍ୟ ଯେ ।
 ମୁଖରେ କୋଳି କଲେ । ୩୨ । ରାବଣର ଶର ଦମନ କରି
 ମନ୍ଦୋଦରୀର ଶୋକକୁ ନିବାର । ମହାହୁଳ ପଦ ଦେଇଣ ତାକୁ ।
 ସମର୍ପଣ କଲେ ବିଭୀଷଣକୁ ଯେ । ଲଙ୍କାର ମମଦ ମାକ । ଚଳେଇ
 ଦେଇ ବାହୁଷଣ ଦହୁ ଯେ । ଭୁଞ୍ଜିଲା ଲଙ୍କା କଟକ । ୩୩ । ୩୪ ।
 ରାମ ସୀତା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଧରି । ପୁଷ୍ପକ ଧ୍ୟରେ ବିଜୟେ କରି ସଙ୍ଗେ
 ଦୈତ୍ୟ ଦେନି ନରାଷ ଚରଣେ । ପ୍ରବେଶ ମୋଇଲେ ଅଧୋଧ ପୁରେ
 ଯେ । ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ବନବାସ । ଦିତା ସତ୍ୟ ପାଳ ଦୁଷ୍ଟଙ୍କ, ନିବାର
 ଯେ । ମହାଭାଗ କଲେ ନାଶ । ୩୫ । ଅଧୋଧାରେ ରାମ ମାତାଙ୍କ
 ମାଜ । ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଦେନି ପ୍ରଣାମ ମୋଇ । ଅସି ରୋହିଲେ କ୍ରୁର
 ଶତ୍ରୁଦନ । ଶାବମଙ୍କ ପାଦେ କଲେ ଦର୍ଶନ ଯେ । ରାମ ହେଲେ
 ଅଭିଷେକ । ଦଣ୍ଡ ହସି ଧରି ଜୋପଣ କରି ଯେ । ପାଳିଲେ ଜନ
 ଅଟକ । ୩୬ । ଦହୁ କେତେକ ଦିନ ସୀତା ଶ୍ରୀଲେ । ଲବ କୁଶକୁ
 ବାଜପଣ ଦେଲେ ଆପଣ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୁଖର ହେଲେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ
 ମଧ୍ୟ ହୁଇଲେ ସେ । ତଳଲେ ବୈକୁଣ୍ଠ ପୁର । ଗୀତେ କବିଚନ୍ଦ୍ର
 ବର୍ଣ୍ଣନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତେ । ଚନ୍ଦ୍ର ଶରୀର ପୟସ । ୩୭ । ଶ୍ରୀସମାପ୍ତ

ବିଜ୍ଞାପନ

ବେଞ୍ଚାଇମାନଙ୍କ ବଡ଼ ସ୍ତବ୍ୟରେ କମିଶନ ଦିଆଯାଉଅଛି ।

ସ୍ୱସ୍ତକ ମଗାଇ ସତ୍ୟା ସତ୍ୟ ବୁଝନ୍ତୁ ।

କେଶବ କୋଇଲି ଟ ୦-୦-୩ । କାନୁ କୋଇଲି ଟ ୦-୦-୩

କୋଇଲି ମାଲକା ୦-୧-୦ । ମଙ୍ଗଳ ଗୀତ ୦-୦-୩

କେଶବମୁଖା ଡାଟ ୦-୦-୨ । ସୀତଳ ବିହାର ୦-୦-୩

ଶ୍ରୀମ ବନବିହାର ୦-୦-୧ । ରଘୁନାଥ ବିଳାପ ୦-୧-୦

ଶୋଣିରାଷା ୦-୧-୦ । ଦ୍ୱିତୀଥମେଳା ୦-୧-୦

କମଳଲେଖନ ୦-୦-୩ । ନଟୁଶ୍ରେଣୀ ୦-୦-୨

ବୈଦେହୀ ଚଉଦଶା ୦-୦-୨ । ଲକ୍ଷ୍ମଣଶକ୍ତିବେଦ ୦-୦-୨

କୃଷ୍ଣବିହାର ଚଉଦଶା ୦-୨-୦ । ଅଙ୍ଗଦପଞ୍ଜି ୦-୨-୦

ଲକ୍ଷ୍ମୀସୁରାଶ ବଞ୍ଚି ୦-୨-୦ । ମୁଗୁଣୀସୁର ୦-୧-୦

ସୁସଜ୍ଜିତା ୦-୧-୨ । ଦେବୀଦେବୀ ଚଉଦଶା ୦-୧-୦

କେଶବବ୍ରତ କଥା ୦-୦-୧ । ସାବିତ୍ରୀବ୍ରତ କଥା ୦-୧-୦

ସୋନନାଥବ୍ରତ କଥା ୦-୧-୨ । ସଲେଇଓଷା କଥା ୦-୦-୧

ଦୁର୍ଗାଶାସ ଚଉଦଶା ୦-୦-୨ । ଦୁର୍ଗାସ୍ତୁତି ବଡ଼ ୦-୦-୧

ରଘୁବିର ଗୀତା (କୃଷ୍ଣ) ୦-୪-୦ । ରେଙ୍ଗନୁଗୀତ ୦-୧-୦

ସଙ୍ଗୀତ କୁସୁମ ୦-୨-୦ । ପ୍ରଭାତ ଅବକାଶ ୦-୧-୨

ଶୋକଦଳ ୦-୪-୦ । ନବାକ୍ଷର ନଳ ଚଉଦ ୦-୮-୦

ବେଞ୍ଚାଇଲ ୦-୦-୧ । ଶୁଣସାଗର ୦-୩-୧

ସୋମାଦେଇକାନ୍ଦ ୦-୦-୨ । ବିଲଙ୍କା ରାମାୟଣ ୦-୧-୦

କଳକସାର ୦-୨-୦ । ରାଧାକୃଷ୍ଣ ମିଳନ ୦-୧-୦

ବିଜ୍ଞାନ ୦-୨-୦ । ସଙ୍ଗୀତ ମୋହନମାଧୁରୀ ୦-୩-୦

ଏହି ଦ୍ୱୟର ଲିଖିତ ସମୁଦାୟ ଗୀତ ସ୍ୱସ୍ତକମାନ ଏକାଥରରେ
ନେଲେ ବେଞ୍ଚାଇମାନଙ୍କ ଅର୍ଥ ମଙ୍ଗଳରେ ଦିଆଯିବ ।